

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

3/9282 P 806155

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN

**Regio Deinze, Land van Nevele,
Nazareth en Zulte**

Leiestam

Tijdschrift - Verschijnt tweemaandelijks (niet in juni)

Uitgiftekantoor: Deinze 1

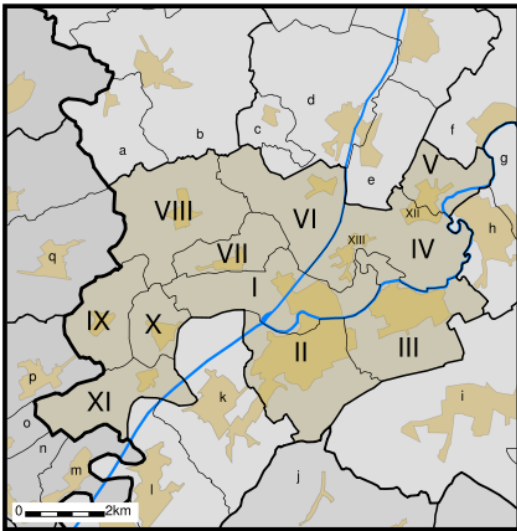
Jaargang 32 – nr. 1 – februari 2024

Hoofdredactie: Guido Demuyck, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drogen

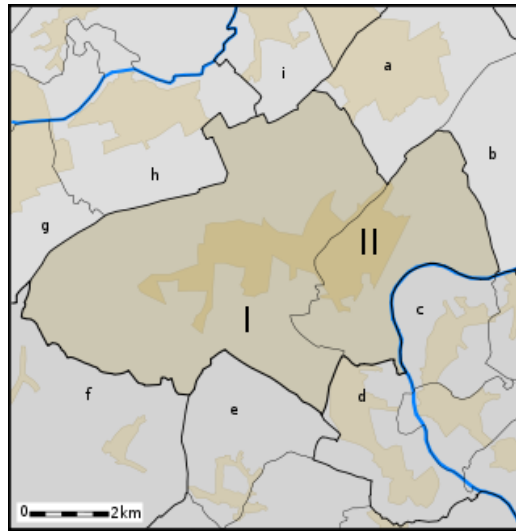
Verantwoordelijk uitgever: Claude Gekiere, Herfstlaan 59, B – 9800 Deinze

Website: <http://www.familiekundedeinze.be>

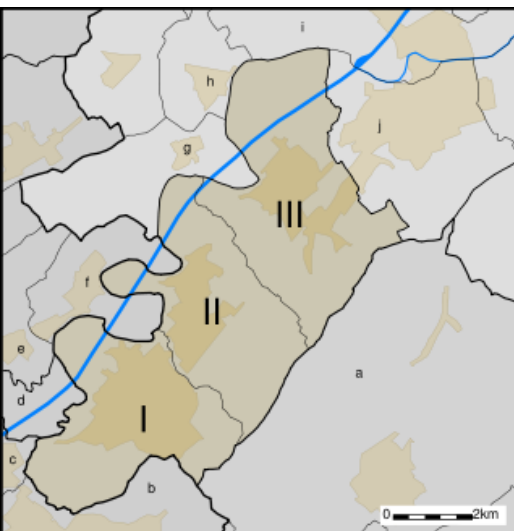
Werkgebied van Familiekunde Vlaanderen - regio Deinze, Land van Nevele, Nazareth en Zulte

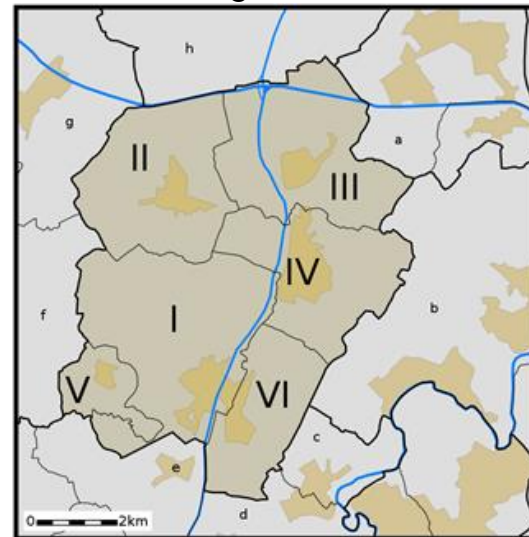
Deinze en deelgemeenten

Nazareth en deelgemeenten

Zulte en deelgemeenten

Nevele en deelgemeenten (thans Deinze)

Deelgemeenten: Astene · Bachte-Maria-Leerne (tot 1824: Bachte en Sint-Maria-Leerne) · Deinze · Gottem · Grammene · Hansbeke · Landegem · Merendree · Meigem · Nevele · Petegem-aan-de-Leie · Poesele · Sint-Martens-Leerne · Vinkt · Vosselare · Wontergem · Zeveren - Nazareth - Eke - Zulte - Machelen - Olsene.

Het lidgeld voor Familiekunde Vlaanderen, met een abonnement op het tijdschrift Vlaamse Stam, bedraagt 40 euro per jaar (bij betaling ná 15 januari = 45 euro, omwille van duurdere nazendingen), en kan gestort worden op rekening IBAN BE58 4141 1712 2179, BIC KREDBEBB van Familiekunde Vlaanderen - Van Heybeeckstraat 3 te 2170 Merksem. Voor een tweede lid van het gezin bedraagt het lidgeld slechts 10 euro per jaar. De abonnees kunnen terecht in alle afdelingen van Familiekunde Vlaanderen en zijn vrij om voor een andere afdeling te kiezen dat deze waar ze wonen en administratief worden ondergebracht.

Wens je geen lid te worden van Familiekunde Vlaanderen, maar toch het tijdschrift Leiestam te ontvangen, gelieve dan 12,00 Euro over te schrijven op rekeningnummer van FV - Deinze: BE24 0832 7311 6738 BIC: GKCCBEBB

ACTVITEITEN

- Dinsdagen 27/2, 26/3, 30/4, 28/5, 25/6, 24/9, 29/10 en 26/11/2024:

Opsporing verzocht: mijn voorouders (van 14 uur tot 16 uur in het Stadsarchief van Deinze): archiefbegeleiding nieuwe familiekundigen door een bestuurslid van onze afdeling.

Ook op andere dinsdagen kan begeleiding worden gegeven mits voorafgaande afspraak met onze voorzitter Claude Gekiere (claudio@gekiere.com)

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen – Regio Deinze.

Administratief Centrum “Leiespiegel”, Brielstraat 2, 9800

Deinze.

Opmerking: het stadsarchief is ook elke vrijdagmorgen open van 9 tot 12 uur.

- Dinsdag 2/4/2024 van 19u30 tot 21u in de benedenzaal van de bibliotheek, Markt, Deinze:

Voordracht: Fotodatering en identificatie, door Peter Eyckerman

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen – regio Deinze.

Hoe dateer je zo nauwkeurig mogelijk oude foto's en hoe pak je het aan om de personen te identificeren?

Je hebt vast nog ergens heel oude familiefoto's liggen waarvan je niet precies weet wanneer ze zijn gemaakt of wie er op staan. In deze rijkelijk met beeldmateriaal gestoffeerde lezing krijg je nuttige tips mee, die leiden tot een goede datering. Je leert kijken naar details die het verhaal van de foto kunnen onthullen en kijkt zo met een heel andere blik naar oude foto's.

De lezing behandelt in hoofdzaak foto's van de 19de eeuw tot de Eerste Wereldoorlog.

Breng gerust je eigen foto's mee. Peter bekijkt ze graag ter plaatse.

Ir. Peter Eyckerman is beroepsgenealoog en gespecialiseerd in historische fotografie, met name determinatie van procedés, datering, inhoudelijke analyse en identificatie van oude familiefoto's en albums. Meer op <http://spoorzoeker.petereyckerman.be>

- Vrijdag 26/4/2024 van 13u15 tot 16u in het Rijksarchief Gent, Bagattenstraat 43, Gent:

Voordracht en studienamiddag: Zware Lasten ... – Zoeken naar personen in belastingdocumenten uit de 17de en 18de eeuw, door Joke Verfaillie, archivaris.

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen (afdelingen Deinze, Dendermonde, Meetjesland en Vlaamse Ardennen) in samenwerking met het Rijksarchief van Gent

Ook voor 1800 werden burgers vanuit de meest uiteenlopende hoeken belast. Wie eiste wat, en via welke kanalen? In welke bronnen vind je daarover gegevens terug? En vooral: wat zijn binnen dit thema de interessantste bronnen die effectief persoonsnamen bevatten?

Voorbehouden voor leden van Familiekunde Vlaanderen nationaal of één van de vermelde afdelingen. Toegang gratis!

Voorafgaandelijke inschrijving noodzakelijk via claudio@gekiere.com

HERNIEUWING ABONNEMENT LEIESTAM 2024

Indien U uw bijdrage 2024 voor Leiestam (12 €) nog niet zou hebben betaald vragen wij U deze over te willen schrijven op rekening nr. **BE24 0832 7311 6738** van FV-Deinze.

Nationale leden van Familiekunde Vlaanderen zijn niet verplicht om deze bijdrage te storten maar hun bijdrage is steeds van harte welkom

KWARTIERSTAAT VAN DE DICHTER RICHARD MINNE (1891-1965)

Richard Minne, geboren op 30 november 1891 in de ouderlijke woonst te Gent¹, had een stevige band met het Leieland: hij woonde korte tijd - maart-november 1923 - in een boerenherberg te Bachte-Maria-Leerne (bij de weduwe Bouckaert, Meulenstraat 89) en sinds 1928 in Sint-Martens-Latem, waar hij op 1 juni 1965 overleed, 74 jaar oud geworden.

Hij wordt veelal als een volbloed Gentenaar beschouwd, en tegelijk mag hij terecht (ook) een Leiedichter² genoemd worden. Als onze streekgenoot mag hij aanspraak maken op onze belangstelling en het is vanuit dat perspectief dat we hier zijn kwartierstaat publiceren.

Over die kwartierstaat nog dit. Betreffende de regionale spreiding van de plaatsen van herkomst van Minnes voorouders is er een duidelijk verschil tussen de voorouders van vaderszijde en die van moederszijde.

De paternele voorouders (kwart. 2, 4-5, 8-11, 16-23 ...) zijn zonder enige uitzondering allemaal Gentenaars: ze werden in die stad geboren, trouwden er en zijn er overleden. Minnes moeder, m.n. Mathilde Vervaet, was geboortig van Eeklo en al haar voorouders (kwart. 6-7, 12-15, 24-31 ...) kwamen uit het Meetjesland, m.n. uit de dorpen Aalter, Kaprijke, Lembeke, Sint-Laureins, Waarschoot, Sleidinge, Ertvelde, Zomergem en Lovendegem.

Tot slot nog deze bijzonderheid: de Gentse dichter **Richard Minne** (1891-1965) en de Gentse tekenaar-beeldhouwer **George Minne** (1866-1941), die precies een kwarteeuw in leeftijd verschillen, behoren tot éénzelfde familie. Vier generaties hogerop immers hebben ze dezelfde voorouders, m.n. het echtpaar Christianus Minne - Joanna Theresia Vergult en nog een generatie verder de ouders van Christianus, m.n. Maximilianus Minne en zijn vrouw Maria Goutier (zie het stamboomfragment achteraan in deze bijdrage)³. Ze waren dus verre “achterneven” van elkaar, maar of ze dat zelf geweten hebben valt eerder te betwijfelen. In Sint-Martens-Latem waren ze wel decennialang dorpsgenoten.

N.B. Er is nog een derde kunstenaar: hun tijdgenoot, naamgenoot en graficus **Joris Minne** (Oostende 1897 - Antwerpen 1988), maar die heeft hoogst waarschijnlijk geen familieverband met de beide Gentse collega's. Toch misschien een onderzoekje waard?

KWARTIERSTAAT

Kw. 1 – Richardus Julius (Richard) MINNE

° Gent 30 november 1891 (akte 4304 dd° 03.12.1891) - † Sint-Martens-Latem 1 juni 1965.

Gehuwd te Gent op 24 juni 1920 (akte 1343) met Juliana Rosalia (Julienne) ROWLAND ° Gent 25 augustus 1894, dochter van een metaalbewerker. Het huwelijk bleef kinderloos.

Generatie II – De ouders

Kw. 2 – Victor Joannes MINNE

° Gent 28 juli 1868 (akte 2523) - † Gent 20 november 1933 (akte nr. 2682), bediende (1890), later handelsreiziger.

x Gent 22 mei 1890 (akte 450) met:

¹ Voor zijn biografie mogen we verwijzen naar het *Nationaal Biografisch Woordenboek VII* (1977), kolom 590-597.

² Zie de bijdrage van Yves T'Sjoen, “Scheppen als een lyrisch dichter. Richard Minne en Frits Van den Berghe” in de recent verschenen bloemlezing *Caleidoscoop van de Leiepoëzie* (Deinze, Gesch. Kring Duns, 2023), pp. 373-390.

³ Zie Claude Gekiere, *Elf kunstenaars uit het Mudel* (Deinze, 2023): Georgius Minne, pp. 44-49.

Kw. 3 - Mathilde VERVAET

° Eeklo 1 januari 1866 (akte 1) - † Gent 27 februari 1931 (akte nr. 572), breukbandmaakster (in 1890), later winkelierster (linnengoedwinkel).

Generatie III – De grootouders

Kw. 4 – Eduardus Joannes MINNE

° Gent 12 maart 1814 - † Gent 1 januari 1887 (akte nr. 1), vleeshouwer (*Huidevetterken*) & later (in oktober 1877) herbergier in *de Lange Munt*.

x Gent 20 juni 1859 (akte 512) met:

Kw. 5 – Eulalia Octavia SAUVAGE

° Gent 16 januari 1838 - † Gent 24 augustus 1876 (akte 2766), slechts 38 jaar oud.

Kw. 6 – Bernardus VERVAET

° Zomergem 25 november 1829 (leeft nog in augustus 1905, te Eeklo), hoefsmid.

x Eeklo 20 november 1861 (akte 66) met:

Kw. 7 – Sophie VERMUSSCHE

° Kaprijke 27 september 1832 - † Eeklo (Molenstraat) 30 augustus 1905, ongeletterd.

Generatie IV – De overgrootouders

Kw. 8 – Joannes Carolus MINNE

° Gent 27 januari 1766 - † Gent 21 december 1817 (akte 356), slager.

x Gent 8 mei 1805 of 18 floréal j. XIII (boek 26, akte 6) met:

Kw. 9 – Maria Joanna VAN DER PLANCKE

° Gent 11 september 1785 - † Gent 11 oktober 1877 (akte 2923), 92 jaar, slagervrouw.

Kw. 10 – Jacques François SAUVAGE

° Gent 5 juli 1810 (f° 274v°), plaatsnijder (1835) - † Gent 28 november 1864 (akte 3315), bediende.

x Gent 21 oktober 1835 (akte 323) met:

Kw. 11 – Julie Jeannette LEYS

° Gent 15 februari 1818 (akte 247, f° 60) - † Gent 12 november 1898 (akte 3189), herbergierster.

Na de dood van haar eerste man hertrouwde ze met Eduardus DE KEUKELEERE.

Kw. 12 – Francies VERVAET

° Waarschoot 16 germinal j. VII (= 5 april 1799) - † Waarschoot (*Beke*) 7 april 1860 (akte 42), oud 61 jaar, hoefsmid en herbergier.

x Lovendegem 5 februari 1829 (akte 4) met:

Kw. 13 – Amelia STAELENS

° Lovendegem 24 brumaire j. IX (= 15 november 1800) - † Waarschoot (*Beke*) 27 juni 1843 (akte 80), naaister (1829).

Na het overlijden van Amelia STAELENS is Francies VERVAET nog hertrouwd met Coleta DE LOOF.

Kw. 14 – Engelbertus VERMUSSCHE

° Kaprijke 26 nivôse j. XI (= 16 januari 1803) - † Kaprijke 19 april 1880 (akte 26); wever, bij zijn overlijden “horlogiemaker”.

x Kaprijke 28 september 1831 (akte 24) met:

Kw. 15 – Françoise (Francisca) KERCKX, *vulgo* KEIRSSE

° Lembeke 27 mei 1806 (akte nr. 82: de vader signeert als *J. Keirsse*) - † Kaprijke 15 juni 1878 (akte 34), spinster.

Generatie V – De betovergrootouders

Kw. **16** – Christianus (Chrétien) MINNE

Zoon van Maximilien MINNE (kw. 32) en Marie GOUTIER (kw. 33).

° Gent par. Sint-Martinus 22 augustus 1725 - † Gent 19 februari 1818 (akte nr. 353), 96 jaar oud, vleeshouwer.

x Gent par. Sint-Niklaas 5 mei 1748 met:

Kw. **17** – Joanna Theresia VERGUL[D]T

° Gent par. Sint-Niklaas 22 december 1727 - † Gent (*Veldstraat*) 17 frimaire j. XI of 8 december 1802 (boek 21, f° 22v°, akte nr. 86), 75 jaar oud, vleeshouster⁴.

Kw. **18** – Petrus Josephus Antonius (Pieter) VAN DER PLANCKE

° Gent ca. 1751 - † Gent (*Slijpstraat*) 12 maart 1828 (akte nr. 430), particulier, 77 jaar oud⁵.

x Gent par. Sint-Baafs 17 februari 1776 met:

Kw. **19** – Catharina Francesca HAESAERT

Dochter van Franciscus HAESAERT en Catharina THIERENS

° Gent ca. 1756 - † Gent (*Slijpstraat*) 16 maart 1812 (akte nr. 432), 56 jaar oud.

Kw. **20** – Petrus Josephus (*signeert als Pieter*) SAUVAGE

Zoon van Toussaint SAUVAGE en Isabelle CLERCO.

° Gent 25 juli 1782 - † Gent (*Coupure*) 22 juni 1861, weduwnaar, 78 jaar en 11 maanden. oud, plaatsnijder (*graveur en bois*).

x Gent 15 germinal j. XI of 5 april 1805 (boek 21, akte 76) met:

Kw. **21** – Anna Maria (Annette) MOENTJENS

Dochter van Philippe MOENTJENS († Brussel) en Maria Anna DELBOF.

° Gent 28 november 1780 - † Gent 22 oktober 1837 (akte 2511).

Kw. **22** – Guillielmus LEYS

Zoon van Pierre LEYS († voor 1804), hovenier, en Jossine MARCHANT († voor 1804).

° Gent 7 september 1778 - † Gent 19 februari 1858 (akte 530), hovenier (1804), dagloner (1818), later herbergier.

x Gent 23 nivôse j. XII of 14 januari 1804 (f° 19v°, akte 26) met:

Kw. **23** – Joanna VAN DE VELDE

Dochter van Laurent VAN DE VELDE († voor 1804), hovenier, en Petronilla MEDO († voor 1804).

° Gent 24 juli 1784; hovenierster (in 1804) - † Gent 13 augustus 1856 (akte 2018), ongeletterd.

Kw. **24** – Martinus VERVAET

Zoon van Carolus Joannes VERVAET en Catharina JACQUES.

° Waarschoot 10 november 1763 (f° 1746v°); in februari 1829 herbergier te Waarschoot, ongeletterd - † Waarschoot 2 maart 1847 (akte nr. 67), smid, 83 jaar.

x Aalter 13 mei 1793 (f° 170) met:

Kw. **25** – Isabella Theresia DE MEULEMEESTER, herbergierster in Lovendegem (1829).

Dochter van Joannes Baptista DE MEULEMEESTER en Jacoba Theresia DE GRAEVE.

° Aalter 24 september 1769 (f° 153v°) - † Waarschoot 17 april 1844 (akte 73), 74 1/5 j., z.b.⁶

⁴ De overlijdensaangifte werd gedaan door haar zoon, m.n. François Minne, vrederechter, wonende te Gent op Onderbergen, en haar kleinzoon, m.n. Jean-Baptiste Hellebaut, rechtsgeleerde (homme de loi), ook aldaar wonende.

⁵ De overlijdensaangifte werd gedaan door zijn zoon, m.n. Petrus Franciscus Van der Plancke, 32 jaar oud, onderwijzer te Gent.

⁶ De overlijdensaangifte werd gedaan door haar twee zonen, m.n. Bernard Vervae, 44 j., en Joseph Vervae, 42 j., beiden ijzersmid van beroep. Een andere zoon Theodorus Vervae, huwde op 21 februari 1835 in Tielt met Angela Cornelis.

Kw. 26 – Antonius STAELENS

Zoon van Gaspard STAELENS (° Eeklo ca. 1691) en van Elisabetha VAN HYFTE (° Sint-Laureins ca. 1727).

° Eeklo 5 juni 1765 (f° 1452) - † Lovendegem (wijk *Appensvoorde*) 29 april 1816 (akte f° 193), herbergier.

x Zomergem 13 oktober 1791 met:

Kw. 27 – Monica VAN VOOREN

Dochter van Jacobus VAN VOOREN (° Sleidinge ca. 1741) en Joanna GEIRNAERT (° Ertvelde ca. 1736).

° Lembeke 14 april 1771 (f° 351) - † Lovendegem (wijk *Breedestraete*) 26 februari 1854 (akte nr. 22).

Na de dood van Antonius Staelens is Monica Van Vooren hertrouwd met Jooris DE WITTE.

Kw. 28 – Petrus Franciscus VERMERSCH/VERMUSSCHE/VAN MESSCHE/VERMEERSCHE

Zoon van Joannes VERMERSCH (° Kaprijke ca. 1724) en Maria Jacoba DE VLEESCHAUWER (° Kaprijke ca. 1729).

° Kaprijke 2 augustus 1761 - † Eeklo (wijk *de Waey*) 11 mei 1812 (akte 119, op naam van Pierre François VERMERSCH), 54 jaar oud, ongeletterd.

x Eeklo 7 mei 1791 (f° 282) met:

Kw. 29 – Cecilia VAN HECKE

Dochter van Petrus VAN HECKE (° Waarschoot ca. 1730) en Maria Jacoba INGELS (° Eeklo ca. 1729)⁷.

° Eeklo 24 juli 1764 (f° 1424) - † Kaprijke (wijk *het Heydeken*) 12 juli 1819 (akte nr. 42), spinster, ongeletterd.

Kw. 30 – Joannes Baptista KEERSE/KEIRSSE/KERCKX

Zoon van Joannes KEERSE (° Gent par. Sint-Jacobs ca. 1718) en Elisabeth VAN MEULEBROECK (° Lembeke ca. 1718).

° Lembeke 23 oktober 1761 (f° 202, nr. 36) - † Lembeke 1 juni 1828, bakker (*boulangier*).

x Ertvelde 21 juni 1791 met:

Kw. 31 – Coleta Regina VERMEULEN

Dochter van Joannes (Jean) VERMEULEN en Maria Jacoba GOETHALS (x voor 1750).

° Ertvelde 5 januari 1766 - † Lembeke 22 september 1827, 60 j. oud, spinster.

Generatie VI – De oudouders**Kw. 32 – Maximilianus MINNE**

° ? – Gent circa 1730.

x Gent par. Sint-Martinus 13 februari 1720 met:

Kw. 33 – Maria GOUTIER/GOETIERS

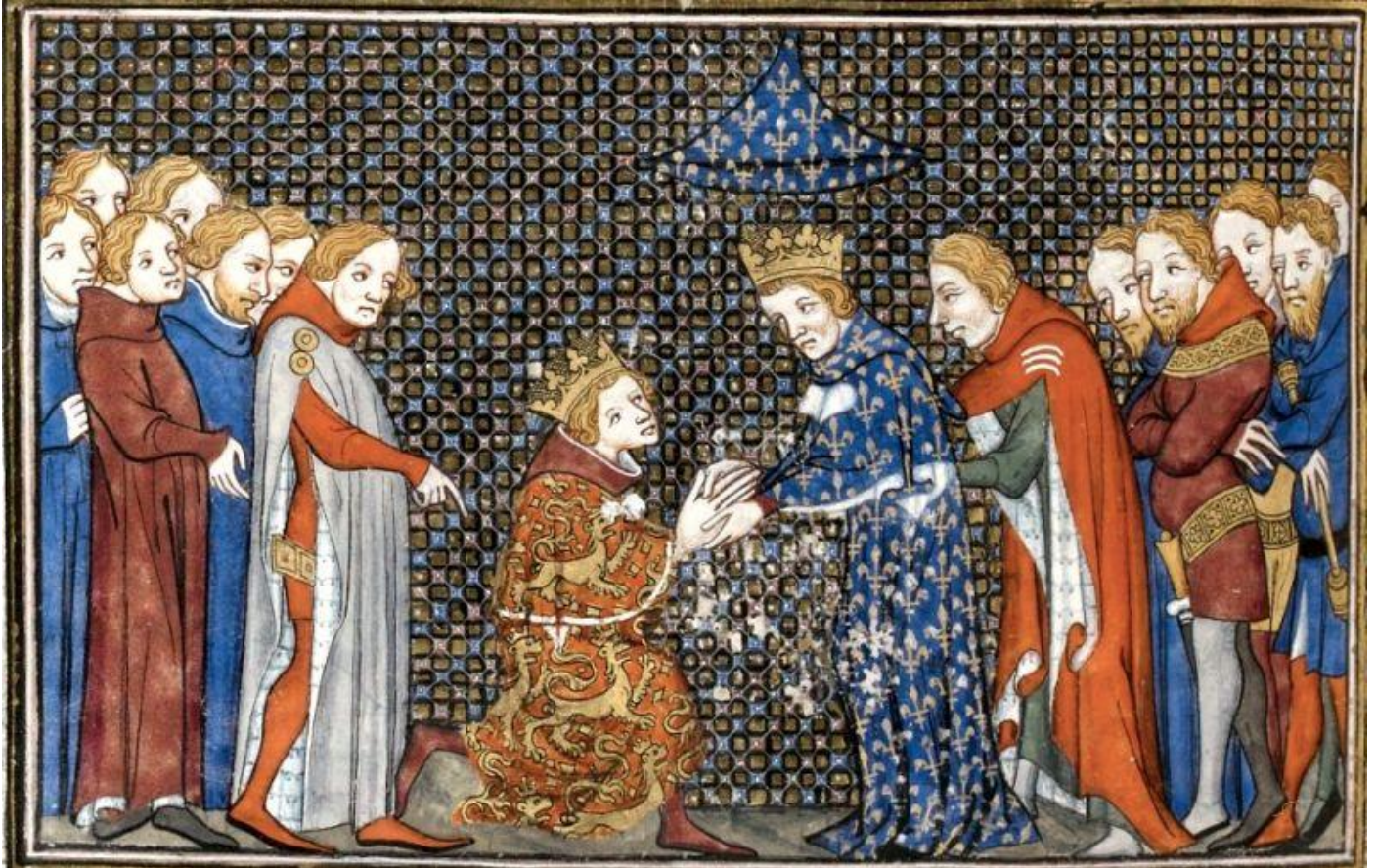
° ? - † Gent par. Sint-Niklaas 16 november 1778.

Maximilien Minne en Marie Goutier worden in 1748 in de overlijdensakte van Chrétien Minne (kw. 16) vermeld als zijn ouders.

⁷ Volgens haar huwelijksakte (1791) was zij de dochter van wijlen Petrus VAN HECKE en Petronilla SPITTAEL. Dit berust op een vergissing. De moeder van Cecilia VAN HECKE, Maria Jacoba INGELS, is overleden te Eeklo in mei 1770. Haar man Petrus VAN HECKE hertrouwde op 6 juni 1772 te Eeklo (folio 3354) met Petronella SPITTAEL.

Oude mensen waren in late middeleeuwen een zeldzaamheid

(bron: Oude mensen waren in late middeleeuwen een zeldzaamheid | Historiek)

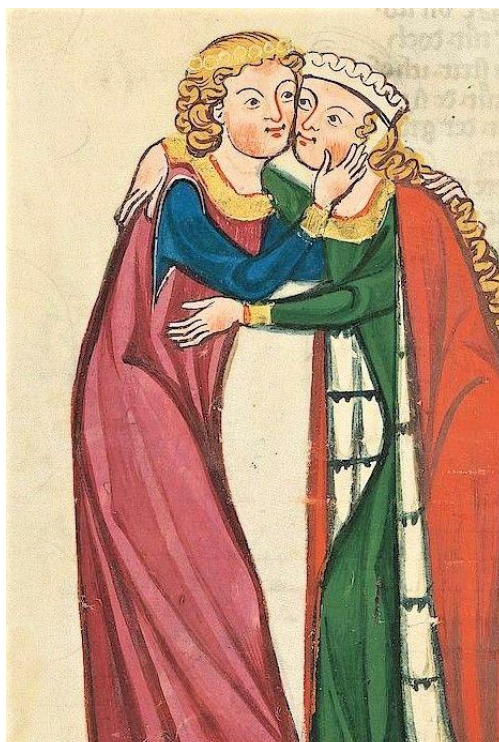
Hommage van Edward III (13 jaar) aan Charles IV (1325). *Grandes Chroniques de France*, Parijs, Bib. Nat. Français 2813, fol. 357v.

Een jonge samenleving

De adel in de late middeleeuwen trouwde vroeg. Kinderen van vorsten en hoge adel werden om politieke en dynastieke redenen soms al direct na hun geboorte uitgehuwelijkt (oftewel beloofd) aan kinderen van collega-vorsten en -edelen. Een voorbeeld daarvan was Johanna, de nog geen half jaar oude dochter van hertog Jan III van Brabant, die in 1322 om een gesloten vrede te bekrachtigen werd beloofd aan de vijfjarige Willem, zoon van graaf Willem III van Henegouwen-Holland.

Het huwelijk werd, als er niets tussenkwam, natuurlijk wel uitgesteld tot ze volwassen waren. Die volwassen leeftijd betrof twaalf voor jongens en meestal veertien voor meisjes, maar als het politiek beter uitkwam kon daarvan afgeweken worden. Meisjes trouwden dan ook wel op hun twaalfde of dertiende, zoals Margaretha van Avesnes, de oudere dochter van Willem III, die nog dertien was toen ze in februari 1324 trouwde met de 42-jarige rooms-koning Lodewijk IV de Beier. Veertien of vijftien (dat wisselde wel eens per land en hing er ook van af of je van een bisschop

of paus dispensatie kon krijgen) was ook de leeftijd waarop in een huwelijk de ‘bijslaap’ mocht plaatsvinden. Het eerste kind werd vaak geboren in het jaar dat de moeder vijftien of zestien werd.

Verliefd paar (ca 1305). Manesse Codex, fol. 179.

Hoogadellijke jongens werden geacht op hun twaalfde handelingsbekwaam te zijn, zodat ze konden gaan besturen, maar ze vervulden hun taak nog wel met hulp van (een) volwassene(n). Zij trouwden dus vanaf hun veertiende en mochten vanaf hun achttiende een leger aanvoeren en land kopen, verkopen, belenen of lenen. Daar kwam nog bij dat ze traditioneel vanaf hun zesde of zevende in dienst traden bij een betrouwbare edelman of een familielid. Vanaf die tijd verbleven ze dus niet meer bij hun ouders. Daar leerden ze paardrijden en met paarden en jachtdieren omgaan, met een zwaard en een lans vechten. Ze deden aan krachttraining en worstelen en leerden te wennen aan een zware wapenrusting. Maar in de veertiende eeuw was ook het leren lezen en schrijven, misschien zelfs in een vreemde taal, gebruikelijk aan het adellijke hof. Ze kregen ook onderwijs op het gebied van cultuur, zoals zingen, dansen, schaken en een muziekinstrument bespelen. Als ze daarvoor talent hadden natuurlijk. Ook meisjes kregen zo'n soort opvoeding (zonder de krijgskunst), en beide geslachten werden daarnaast opgeleid om een hofhouding te leiden.

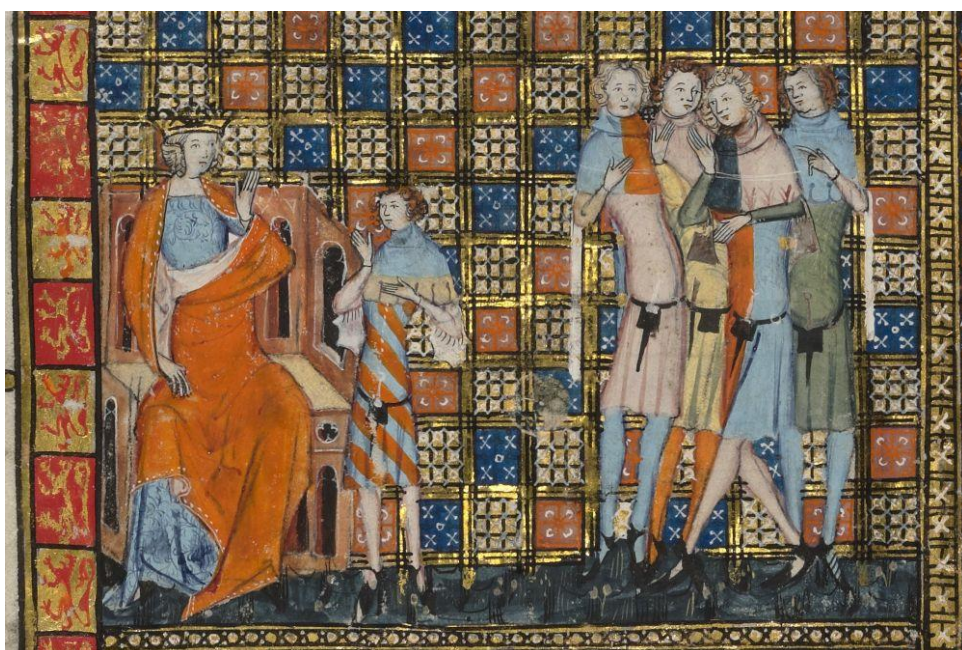
Jongens die voor de kerk werden bestemd, gingen al vroeg naar school en leerden latijn. Ze kregen vaak al even vroeg - soms al als tieners - functies in kapittels of aan bisschoppelijke hoven. En als ze voldoende capaciteiten hadden, gingen ze verder met een studie aan een universiteit. Dat wil niet zeggen dat ze geen militaire training kregen. Berichten over strijdende bisschoppen uit hoogadellijke families laten zien dat dat heel goed samen kon gaan.

Mid-veertiende eeuwse paar wordt in de echt verbonden door een priester.

In besprekingen van het ridderwezen in populaire literatuur wordt gesuggereerd dat zo'n jonge edelman op zevenjarige leeftijd page werd, op zijn veertiende schildknaap en op z'n eenentwintigste tot ridder werd geslagen. Theoretisch klopt dat wel, maar afwijkingen daarvan kwamen zeker voor. Diverse Hollandse graven hebben laten zien dat ze al voor het ontvangen van hun ridderslag de capaciteiten hadden een leger aan te voeren of een belegering te leiden. Het lag allemaal niet zo vast als wel gesuggereerd wordt.

Auteurs die de levens van de middeleeuwse adel beschrijven, zijn vaak verbaasd over de taken die kinderen al op jonge leeftijd toebedeeld kregen. Op hun twaalfde graaf, op hun vijftiende vader, op hun achttiende veldheer: ga er maar aanstaan. Ze vergeten dan dat die kinderen bewust werden opgevoed om die taken te gaan vervullen, zoals ook tegenwoordig opvolgers van vorsten en vorstinnen worden voorbereid op hun toekomstige taak. Op hun twaalfde hadden kinderen nog niet veel praktische ervaring met regeren, maar ze waren goed bekend met wat dat inhield. Ze werden zeker niet zomaar in het diepe gegooid. Bovendien hadden ze altijd helpers om zich heen. Als dat geen familieleden waren, waren het wel de mensen bij wie ze opgeleid waren.

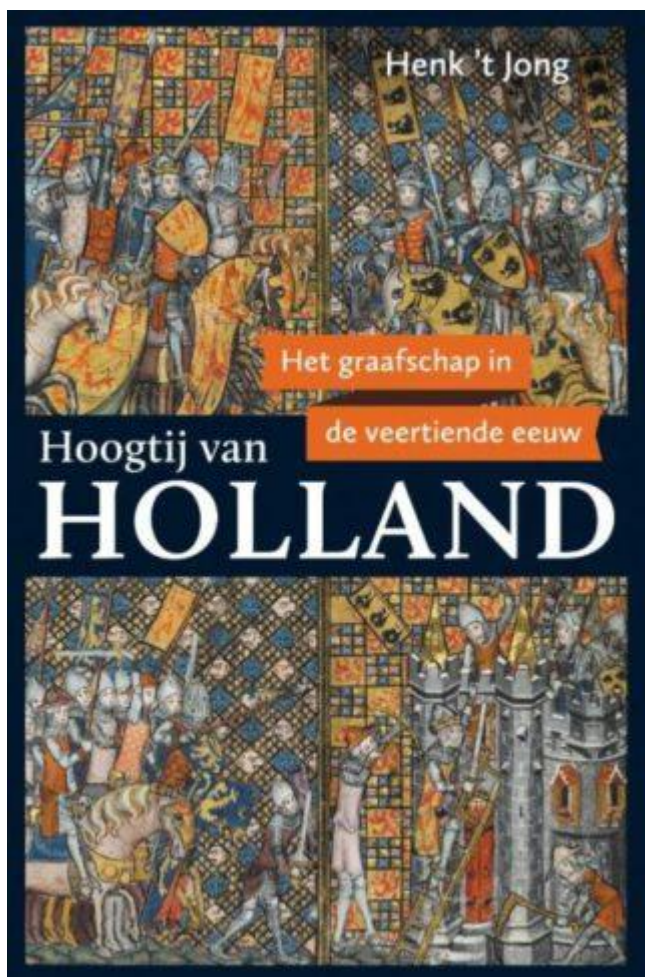

Vorstin met jonge zoon en raadsleden (ca. 1340). Romance of Alexander, fol. 196v.

Men hoeft daarom geen medelijden te hebben met de graven en gravinnen en hun kinderen, die al op jonge leeftijd dingen deden die wij pas doen als we de twintig of de dertig zijn gepasseerd. Ze wisten niet beter en zullen, al of niet zuchtend, hun taken hebben uitgevoerd. Al kan je best een beetje medelijden hebben met de jonge Willem van Beieren, die vanuit de veilige omgeving

van het keizerlijk hof in München naar ons vlakke land werd gestuurd om daar te ‘verbeiden’ oftewel af te wachten tot hij als graaf zou gaan regeren. Hij kende het land niet, kende de mensen niet en verstond de taal niet. Hij had wel een klein Beiers gevolg bij zich, maar dat bleef maar enkele jaren in Holland of Henegouwen. En met zijn moeder, die een aantal jaren niet al te ver uit de buurt was, boterde het niet echt.

Het is dus niet bijzonder dat telgen van adel al jong (in onze ogen) verantwoordelijkheid kregen en ook namen bij het besturen van hun bezit. Ouders, grootouders en andere familieleden hadden hetzelfde meegemaakt en u zult in kronieken of rekeningen dan ook geen ongerustheid of afkeer over deze praktijken aantreffen. Regerende vorsten begonnen vroeg, trouwden vroeg en kregen vroeg kinderen. Ze gingen soms ook vroeg dood. De mannen in de strijd en de vrouwen tijdens bevallingen. Kinderen overleden vaak jong ten gevolge van kinderziekten waarvoor nog geen behandeling was. De middeleeuwse samenleving was dan ook een jonge, waarin oude mensen (en dat was men als men de leeftijd van zestig jaar had bereikt) nogal een zeldzaamheid waren. Ook in de hoogste kringen.

Hoogtij van Holland

Boeren en burgers trouwden later en kregen meestal vanaf ongeveer hun twintigste kinderen. Hoewel deze mannen minder vaak sneuvelden in de strijd (al konden ze daarvoor wel worden opgeroepen) dan edelen, stierven ook hun vrouwen regelmatig in het kraambed. Evenals de baby's. Je kunt stellen dat nadat een kind van drie of vier jaar oud de kinderziekten had overleefd, het een goede kans maakte de leeftijd van vijftig jaar te halen. Als tenminste geen hongersnood, pestepidemie of andere besmettelijke ziekte de kop opstak. Of als je stad of dorp niet werd platgebrand door een leger en je oorlogsslachtoffer werd. Maar daar hadden Hollanders en Zeeuwen juist in de veertiende eeuw minder last van dan hun tijdgenoten in het buitenland.

DEINSE ENKWESTEN

(vervolg van Leiestam 4/2023, p. 1680)

(vervolg register 465 in Fonds Deinze (AR29) in het rijksarchief Gent)

84. folio 57 verso: 26/3/1725:

“Informatie preparatoire” door Frans VANDER VENNET burgemeester en Piere DORDE schepen op verzoek van Jaecques Anthone VAN CAUWENBERGHE baljuw van Deinze

Onderwerp: slagen en verwondingen toegebracht aan Jacobus BARRE “ligghende ghequetst ten huysen van Charles DU PRE herbergier” in Deinze, door Anna BERYN weduwe van Herman VANDE GENACHTE herbergierster in het Gouden Hoofd in Deinze en haar zoon Jacobus VANDE GENACHTE; Jacobus BARRE werkte gedurende drie maanden in Deinze (Petegem) bij meester schoenmaker Joannes DHONT en sinds drie weken voor het gebeuren bij meester schoenmaker Judocus CRAS in Deinze; hij logeerde in het Gouden Hoofd, maar er ontstond een dispuut omtrent de betaling van zijn verblijf; Anna BERYN zou hem de deur gewezen hebben en Judocus CRAS verklaart dat Jacobus VANDE GENACHTE hem ‘van boven tot beneden achterwaarts over van de trappen heeft ghestooten, vallende met sijn hoofd op de calside ter straeten, waerdoor den selven Barré beth dan een alf quartier van sijn selven heeft gheleghen ende danof behouden eene opene wonde van achter op sijn hoofd, vloeyende van den bloede”

Werden verhoord:

Jacobus BARRE ° Enghien (Edingen), 43 jaar, schoenmaker
 Judocus CRAS, 23 jaar, wonende Deinze, meester schoenmaker
 Joseph GALLE, 24 jaar, wonende Deinze, schoenmaker
 Jaecques VANDER SYPT, 36 jaar, wonende Deinze, meester chirurgijn.

85. folio 59 verso: 10/7/1725, 14/7/1725, 16/7/1725 en 17/7/1725 (vragen betreffende de concrete zaak) en folio 72: 24/7/1725 en 31/7/1725 (algemene vragen betreffende het verschuldigd zijn van “pontghelt”:

door Frans VANDER VENNET burgemeester en Pieter VANDER MEULEN schepen van Deinze in de zaak van Paulus DE SOMERE, pachter van het “pontghelt” van Deinze, eiser tegen Jan DE CLERCQ en Dominicus OPSOMERE in Dentergem “ghearresteerde verweerders”

Onderwerp: verschuldigd zijn van “pontghelt” door de verweerders; deze verkochten twee “coeybeesten” aan Joannes HOPSOMERE in Petegem en beweerden dat de verkoop “vrij ende van alle rechten” was; discussie omtrent het verschuldigd zijn van dit “pontghelt” bij koop/verkoop op het platteland en het daarna binnenbrengen in de stad van de dieren

Werden verhoord:

Pieter DE COCK, 42 jaar, wonende Deinze, officier van Deinze
 Gillis VAN RENTERGHEM, 51 jaar, wonende Deinze
 Marie VAN HOORDE weduwe van Jacobus MICHIELS, 55 jaar, wonende Deinze
 Pieter MINNENS, 36 jaar, wonende Deinze (Petegem), vleeshouwer
 Frans IMPENS, 27 jaar, wonende Deinze, vleeshouwer
 Pieter DHUYGHELAERE, 25 jaar
 Jan CNUUDE, 70 jaar, wonende Deinze
 Joannes TUYTSCHAEVERE, 41 jaar, wonende Deinze
 Alexander DE GRUYTERE, 65 jaar, wonende Deinze, kleermaker
 Martinus CLAUS, 45 jaar, wonende Deinze
 Engelbertus VANDER MEULEN, 36 jaar, wonende Deinze, “controleur van de provintierechten van Vlaenderen ende coopman”
 Jacobus MICHIELS, 20 jaar, ° Deinze en wonende Tielt
 Frans WYME, 41 jaar, “tresorier en amman” van Deinze
 Adriaen VAN WELDEN, 39 jaar, burgemeester van Bachte
 Adriaen DHUYGHELAERE, 52 jaar, wonende Deinze

Raphael WILLEMS, 53 jaar, wonende Deinze
 Jan Baptiste IMPENS filius Jan, 25 jaar, die sinds negen jaar “heeft gedaen de functie van coeycutsen ende vetlegghen” (dus koopman in koeien en vetmester)
 Jan CORNELIS filius Louys, 41 jaar, wonende Meigem
 Albertus ROELANTS, 23 jaar, wonende Deinze.

86. folio 77: 13/9/1725 en folio 78 verso: 18/9/1725 en 25/9/1725:

Dezelfde zaak als nr. 85, maar nu een verhoor van getuigen op vraag van de verweerders Jan DE CLERCQ en Dominicus OPSOMERE

De verhoren van 13/9/1725 werden gedaan door Pieter VANDER MEULEN en Philippe MICHIELS schepenen van Deinze

De verhoren van 18/9/1725 en 25/9/1725 werden gedaan door Frans DE GROOTE en Philippe MICHIELS schepenen van Deinze

Onderwerp: idem als nr. 85

Werden verhoord:

Jan VAN LOO “d’aude”, 54 jaar, wonende Gent, “vrij vleeschauwer”

Jan VAN LOO filius Pieter, 39 jaar, wonende Gent “vrij vleeschauwer”

Frans VAN LOO filius Hercules, 35 jaar, wonende Gent, “vrij vleeschauwer”

Jacobus VANDER MEULEN filius Jacques, 45 jaar, wonende Deinze, brouwer

Joosyne SOLLEWYN weduwe van Guilliamme BRAET, 52 jaar

Heyndrick MESTDAGH, 44 jaar, wonende Deinze, werkman

Charles DE JANS, 53 jaar, wonende Deinze, koopman

Christiaen DE SUTTERE, 41 jaar, wonende Deinze, “poeillenier”

Pieter DHAENENS, 34 jaar, wonende Deinze, vleeshouwer

Judocus ADAMS, 45 jaar, wonende Deinze, “coeycutser” (koopman van koeien).

87. folio 83: 7/10/1725:

“Informatie preparatoire” door Judocus Frans VANDER PIETE en Jan VANDER MEULEN filius Marci, leenmannen “van den huysse ende hove van Deynse” op verzoek van Jaecques Anthone VAN CAUWENBERGHE hoogbaljuw “der voornoemde stede ende leenhove” in verband met “’t doode lichaam ghevonden in het Deynsche waeter ontrent Olsen”

Onderwerp: lichaam van Charles DE SMUL filius Jan ° Olsene, wonende aldaar bij zijn broer Pieter DE SMUL, dat teruggevonden werd in de Leie vlak bij de hofstede bewoond door Joannes VANDE STEENE: de overledene zou geleden hebben aan de “vallende sieckte”.

Werden verhoord:

Jan DE SCHEPPER filius Jan, 56 jaar, wonende Olsene, officier

Joseph MARTENS filius Jan, 28 jaar, wonende Olsene, officier.

88. folio 84: 17/10/1725:

“Informatie preparatoire” door Frans VANDER VENNET burgemeester en Pieter VANDER MEULEN schepenen van Deinze op verzoek van Jaecques Anthone VAN CAUWENBERGHE hoogbaljuw van Deinze

Onderwerp: slagen toegebracht door Pieternelle DE PAEPE huisvrouw van Jooris DE RUYTERE herbergier “in de Swaene”, aan Anna BERYN; na discussie over betaling van consumpties zou zij het slachtoffer hebben “toeghebracht diversche souffletten in het aenzicht en ‘t selve openghecrabbelt” en verder ook haer “scheurende de coiffe (kapke, muts) van den hoofde ende velementelick treckende bij den haire”; de dochter van het slachtoffer, gehuwd met Denis L’EQUIER, zou zijn tussengekomen en de agressor hebben buitengegoid.

(wordt vervolgd)

Guido Demuynek

Overzicht van de afdelingen in Oost-Vlaanderen

Regio Aalst

Documentatiecentrum: Erembodegem-Dorp 9320 Erembodegem

Openingsuren: van 16 september tot 15 juni elke 1ste en 3de donderdag en 2de en 4de zaterdag van 14 tot 17 uur, behalve op schoolvakantiedagen en feestdagen. |

Website: <http://www.familiekunde-aalst.be>

Voorzitter: Hugo Buts, Vierhuizen, 43 9255 Buggenhout, 052 33 20 37 (voorzitter), 053 77 00 79 (ondervoorzitter)

email: : info@familiekunde-aalst.be en bestuur@familiekunde-aalst.be

Tijdschrift: Dender-stam

Regio Dendermonde

Documentatiecentrum: "De Oude Pastorie", Hoofdstraat 49, 9200 Dendermonde (Appels)

Openingsuren: Elke donderdag van 19u00 tot 22u00, en elke 1^e zaterdag van de maand van 09u00 tot 12u00

Website: <https://familiekunde-dendermonde.be>

email: info@familiekunde-dendermonde.be

Voorzitter: Ben Waterschoot, Gasthuisstraat 171, 9200 Dendermonde (STG) - tel.: 0475/72.77.69
email: ben.waterschoot@skynet.be

Tijdschrift: Tweemaandelijks Nieuwsbrief (niet in juli/augustus): "Familiekunde in het Land van Dendermonde"

Regio Gent

Documentatiecentrum: Liberas, Kramersplein 23, 9000 Gent

openingsuren: iedere woensdagnamiddag (13u-17u) - niet in juli en augustus

Website: <https://www.familiekunde-gent.be>

Voorzitter: Felix Waldack, Jozef Van De Veldestraat 7, 9270 Kalken, tel.: 0487.271 442

email: felix.waldack@telenet.be

Tijdschrift: "Gentse Cadenas" (verschijnt 4 x per jaar: januari, april, augustus, oktober)

Regio Meetjesland

Documentatiecentrum: ArtA'A (niveau -2), Stationsplein 25, 9880 Aalter

openingsuren: dinsdag en donderdag: 9:00 - 19:00 u. - zaterdag: 9:00 - 13:00 u

In juli en augustus is het mogelijks gesloten. Neem best eerst telefonisch contact (09 374 36 54)

Website: www.familiekundevlaanderen-meetjesland.be

Voorzitter: Ronny DEBBAUT, Maïsstraat 46, 9000 Gent; tel. : 09 329 01 04

email: ronny.debbaut@pandora.be

Tijdschrift: *De Levensboom* (contact: fvmeetjesland@telenet.be)

Regio Deinze

Documentatiecentrum: *Stadsarchief Deinze (-1), Brielstraat 2, 9800 Deinze*

openingsuren: dinsdag: 14.00 – 18.00 u (In juli en augustus is het mogelijks gesloten. Neem best eerst contact: archieff@deinze.be

Website: www.familiekundedeinze.be

Voorzitter: Claude Gekiere, Herfstlaan, 59, 9800 Deinze – tel. 0494 23 72 71

email: claudio@gekiere.com en info@familiekundedeinze.be

Tijdschrift: *Leiestam*, verschijnt 5 x per jaar

Regio Land van Waas

Documentatiecentrum: Zamanstraat 49 B op de 2^e verdieping van de annex van huis Janssen te Sint-Niklaas. Momenteel is ons documentatiecentrum voor onbepaalde tijd gesloten wegens verbouwingen.

Websites: <https://www.familiekunde-landvanwaas.be/> en <https://www.publicatie-landvanwaas.be>

Adres Maatschappelijke zetel: Gouden Leeuwstraat 2, 9111 Belsele

Voorzitter: Luc Chalmet

Tijdschrift:

Kroniek van het Land van Waas (50ste jaargang in 2022)

(Verschijnt zes keer per jaar (tweemaandelijks) volledig digitaal

Gratis voor iedereen, downloadbaar via de publicatie-website)

Regio Vlaamse Ardennen

Documentatiecentrum: 9680 Maarkedal kelder gemeentehuis, Nederholbeekstraat 1

Openingsuren: de tweede en LAATSTE zondagvoormiddag van 9u00 tot 11u30. Behalve op feestdagen. Verlof 15/7 tot 15/8.

Website: www.Fv-Vl-ardennen.be en www.familiekunde.weebly.com

Voorzitter: Carlos Aelvoet, tel.: 0476 476 126

email: carlos.aelvoet@telenet.be

Tijdschrift: Tijdschrift van FV-Vlaamse Ardennen

INDEXEN LEIESTAM 2023

ADAMS	1660
AELGOET	1646
ALGEREYN	1698
ALGET	1630
ALGOET	1680
ALLAERT	1676
ANTHOOM	1659
ARENS	1695
ARICKX	1698
AUDOORE	1659
AUTHOORE	1659
AUTRICOURT	1676
BACHA	1697
BAUDONCQ	1649
BAUTERS	1699
BEECKMAN	1625
BEIJAERT	1699
BEKAERT	1698
BENOODT	1643
BENOOT	1629 1630 1646
BERTRAN	1693
BERTRAND	1693
BEYAERT	1631
BIESBROECK	1660
BLANCKE	1649
BLATON	1693 1694
BLEUSAERT	1697
BLEY	1696
BOGAERT	1648 1681
BOONE	1627 1693
BRAET	1629
BROCHE	1682
BROECKAERT	1625
BRUGGEMAN	1626 1627 1698
BULTINCK	1646 1680
BUSCAERT	1645
CABBAUT	1698
CALLIER	1641
CANNOOT	1699
CAUBEKE	1660
CHRISTIAENS	1699
CLAEYS	1631 1681
CLAIS	1645
CLAUS	1687
CNUUDE	1693
COCQUYT	1648
COEN	1682
COLPAERT	1661
COMPARE	1626 1627
COOREEL	1648 1649
COORNAERT	1682

COPPENS	1648 1660 1681 1697
CORIJN	1644
CORNAUD	1694
CORNELIS	1629
CORRYN	1682
CORYN	1658 1695
CROMMELINCK	1694
DANNEELS	1631 1682
DE BACKER	1697
DE BAECKE	1632
DE BAETS	1649
DE BAETS	1681
DE BELS	1679
DE BIE	1696
DEBLEECKERE	1632
DE BONTE	1661
DE BRABANDER	1649 1682
DE BREYNE	1642
DE BRUYNE	1661 1693
DE BUCK	1625 1627 1628 1680 1699
DE CLERCK	1629
DE COCK	1630 1680 1693
DE CORTE	1699
DE DAPPER	1646
DEDONCKER	1697
DE DRYVER	1694 1697
DE FAUW	1646
DE GRAEVE	1682
DE GROOTE	1632 1647 1660 1661 1680
DE GRUYTER	1631
DE HEYGHER	1630
DE JONGE	1678
DE KEMEL	1699
DE KEUCKELEER	1676
DE KEUKELAERE	1625
DE KEYSER	1631 1649 1681
DE KUYPER	1698
DE KUYSSCHE	1698
DELA MOTTE	1629
DE LANGHE	1660
DELANOTE	1658
DE LANTMEETERE	1632
DE LOOF	1649 1681 1682
DE MAERTELAERE	1697
DE MARTELAERE	1697
DE MEULEMEESTER	1697 1698
DEMEYER	1628 1631 1649
DE MIL	1698
DE MOOR	1649 1694 1697
DEN REEP	1693
DE NAEYERE	1694
DE NOBLE	1681
DE PAEPE	1648
DE PESTEL	1681

DE PESTELE	1631
DE PLAЕ	1641 1646 1680
DE QUES	1694
DE REKENAIRE	1693
DE ROO	1626 1627
DE RUDDER	1645
DE SCHEPPER	1625 1626 1646
DE SCHRIJVER	1645
DE SCHUYMER	1681
DE SCHUYTERE	1628
DE SLOOVER	1626 1649
DE SMET	1648 1687
DE SOMERE	1680
DE STOBBELEERE	1662
DESTUVERT	1632
DE TEMMERMAN	1627
DE VILDER	1649
DE VOS	1679
DE VRIESE	1696
DE VUYST	1699
DE WAEGHENARE	1680
DE WAETE	1695
DE WANNEMAECKER	1627
DE WEIRDТ	1628
DE WEVER	1695
DE WINTER	1649
DE WISPELAERE	1626 1628 1681 1682
DE WOLF	1698
DHAENENS	1629 1695
DHAEYERE	1630
DHAEYERE	1680
D'HANE	1679
DHARTE	1682
DHONDT	1626 1627 1697 1699
DHUYGELEERE	1630
DHUYGHELAERE	1661
DICK	1646 1680
DIERKENS	1660 1680
DIERKINS	1632
DOBBELAERE	1631 1648
DORDE	1630 1646 1661 1680
DOSSCHE	1698 1699
DU CAJU	1625
DUCHENET	1662
DUPREZ	1661
DUYGHELAERE	1643
DYLGET	1632
EECKHAUTE	1697
EECKHOUT	1644 1697
EEKAUTE	1631
FAELDE	1693
FART	1699
FERMYN	1646
FIERS	1632

FILLERS	1693
FLUERS	1632
GALLE	1630
GEMENI	1695
GHESQUIERE	1645
GHYNT	1678
GHYSELINCK	1680
GILLEQUIN	1644 1645
GILLIONS	1694
GLAZERE	1625
GOEMINNE	1694 1696 1697
GOETGHEBUERE	1632
GOOSSENS	1678
GOSSE	1699
HAЕК	1682
HAESBROECK	1696
HAESBROUCK	1645
HAESEBROECK	1644
HAESEBROUCK	1645
HAUDOOR	1659
HAUDOORE	1659
HEBB	1678
HEGGHENS	1661
HERBAG	1699
HERMAN	1649
HEYERICK	1626 1627 1628
HINNEBERT	1647
HOPSOMERE	1660 1661
HUYS	1642 1643 1644 1645 1688
IDE	1682 1695 1696
IMPENS	1646 1647 1660
INGANG	1694
KINDT	1643
KINDTS	1642 1643
KINTS	1642 1645
LAGASSE	1661
LAMBRECHT	1678
LESSENS	1631
LIEVENS	1648
LIVENS	1695
LUTIER	1630
MACHAERTS	1632
MAES	1648 1649
MAHIEU	1645
MALLINCK	1695
MARTENS	1631
MARTINS	1632
MASCO	1649
MEERSMAN	1659
MEIJAERT	1678
MEIREZONNE	1648
MEIRSMAN	1659
MERSMAN	1659
MESTACH	1632

MESTDACH	1632
MESTDAG	1648
MESTDAGH	1648 1660
MEYAERD	1678
MEYAERT	1676
MICHIELS	1680
MINNENS	1647
MOENS	1649
MOENTJENS	1648
MOERMAN	1630 1647 1660
MOUTON	1698
NAESSENS	1646 1680
NOPPE	1643 1644
OLIMAN	1646 1661 1680
ONDERBEKE	1648
OOTEGHEM	1682
OVERMAYR	1646
PAEPE	1696
PAISIBLE	1694
PEERLE	1696
PEIRELS	1696
PERMEKE	1687
PHILIPS	1625
PICARD	1625
PILLE	1682
PLAETSAERT	1643 1644
PLATON	1693
PLETTINCK	1661
POIRIER	1625
PYCKAERT	1698
PYNAERT	1660
QUAERTIERS	1630
QUATANES	1642
QUATANNENS	1643 1644 1645
QUETSHANT	1632
RAES	1695
RAMONT	1632
REEP	1676
REEPS	1678
ROELANTS	1660 1661
ROELS	1641
ROGGE	1696
SAELEN	1646
SAELENS	1676 1678
SALENS	1676 1678
SANTENS	1694
SAVERY	1688
SAVERYS	1688
SCHAECK	1629
SCHAERE	1695
SCHATTEMAN	1631
SCHELSTRAETE	1680
SCHEPENS	1649
SCHMIDT	1625

SCHOLIER	1674
SCHOLLIER	1630
SCOLMEESTERS	1632
SEGEL	1696
SEGHERS	1660
SERGEANT	1625 1676 1678 1681
SERVAES	1687
SIMOENS	1693 1694
SIMOLIJN	1627
SIMONS	1632
SLOVERS	1661
SNAUWAERT	1648
SNOECK	1699
SOENS	1681
SOMBAERT	1680
STAELS	1631
STERKEN	1698
STEVENS	1676 1678 1679
SUTTERMAN	1627 1628
TESSALY	1629
TESSELY	1629
THIENPOND	1699
THIENPONT	1695 1696 1699
THUENIS	1632
T'JOLYN	1695
TRAEN	1632
TRUYEN	1699
TUUSTCAEVER	1632
VAERNEWYCK	1697
VALERIJ	1698
VAN BETSBRUGGHE	1632
VAN CAENEGHEM	1694
VAN CANEGHEM	1694
VANCAUWENBERGHE	1629 1646 1647 1680
VAN COPPENOLE	1646 1660
VAN COPPENOLLE	1629 1662
VAN CROMBRUGGHE	1681
VAN DALE	1632
VAN DAMME	1627 1628 1694 1695
VANDE KERKHOVE	1682
VANDEN ABEELE	1679 1688
VANDENBERGE	1694
VANDEN BOSSCHELLE	1629
VAN DEN BULCKE	1645
VANDEN HAUTE	1696
VANDEN HOUCKE	1632
VANDENHOUTE	1695
VANDEN NIEUWENHUUS	1632
VANDE PUTTE	1630 1646 1647 1682
VANDER BEEKE	1632
VANDER BEKEN	1647
VANDER BRUGGHEN	1647 1660
VANDER CRUYSSSEN	1629 1694
VANDER GUCHTE	1694

VANDER HAEGEN	1695 1696
VANDER HAEGHEN	1695
VANDER HOUVEN	1632
VANDER MEERE	1679
VANDER MEERSCH	1647
VANDER MEIREN	1694
VANDER MEULEN	1629 1630 1646 1647 1661 1662 1680
VANDER MEYSTERE	1632
VANDER MUELLENE	1632
VANDER PIET	1630
VANDER PIETE	1661
VANDER SCHELDE	1698
VANDER STRAETEN	1643 1644 1646 1647 1660
VANDER SYPT	1629 1646 1680
VANDER VENNET	1646 1647 1648 1660 1661 1680 1681
VANDER WOESTIJNEN	1643 1644
VANDE STEDE	1647
VANDE VELDE	1660 1662 1694
VAN DE WOESTYNE	1687
VAN DOORNE	1647
VAN DORPE	1649
VAN DOUVERIJN	1632
VAN GANSBEKE	1681
VAN GENDT	1632
VAN GONSDALE	1625
VAN HEULE	1629
VAN HOE	1696
VAN HOEKE	1648
VAN HOLLE	1645
VAN HONACKERE	1647 1661 1680
VAN HOPSOMERE	1647
VAN HOVE	1648
VAN LAECKE	1629
VAN LAERE	1649
VAN LANCKER	1693
VAN LANDEGHEM	1648 1697
VAN LOO	1646 1647 1660 1680
VAN MAERCKE	1694
VAN MAKKER	1698
VAN NEVEL	1681 1682
VAN OOST	1662
VAN OOTTEGHEM	1681
VAN OSSENANG	1694
VAN OVERBERG	1681
VAN OVERBERGHE	1681
VAN RECHEM	1642 1643 1644 1645
VAN RENTERGHEM	1629 1646 1661 1680
VAN WAMBEKE	1644
VAN WASSENHOVE	1626
VAN WONTERGHEM	1629 1647 1662
VEERE	1697
VERBAUWEN	1680
VERCRUYSSSEN	1695 1698 1699

VERGUCHT	1694
VERGUCHTE	1645
VERHAEST	1631
VERHELST	1631
VERHENNE	1647
VERHULST	1678
VERLAY	1697
VERMAERCKE	1694 1697
VERMAERTE	1699
VERMANDEL	1631
VERMEERE	1628
VERMEIRE	1631
VERPLAETSE	1648 1681
VERSAER	1649
VERSCHELDE	1648 1681 1682
VERSICAL	1657
VERSLUYS	1698
VERSMAD	1696
VERSTICHEL	1649
VERSTRAETEN	1698
VERVENNE	1649
VERWEE	1699
VIAENE	1697
VINCENT	1630
VINDEVOGEL	1695
WISE	1680
VLAEMINCK	1631
VOGELTERRE	1695
VOLCKAERT	1693
VOLONTAIRE	1695
WALLEMZARCQ	1694
WAUTERS	1631 1648
WEMMERS	1631
WILLEMS	1695 1699
WILSENS	1629 1646
WILSSENS	1630 1647 1660
WOLFCARIUS	1644 1645
WONNETH	1679
WOUTERS	1632
WYME	1646 1660 1661
YDE	1662
ZAGTLAM	1698

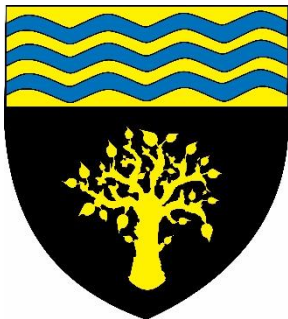

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

3/9282 P 806155

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN

**Regio Deinze, Land van Nevele,
Nazareth en Zulte**

Leiestam

Tijdschrift - Verschijnt tweemaandelijks (niet in juni)

Uitgiftekantoor: Deinze 1

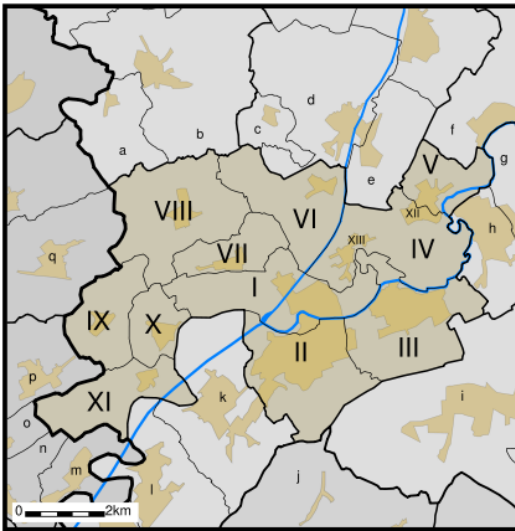
Jaargang 32 – nr. 2 – april 2024

Hoofdredactie: Guido Demuyck, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drogen

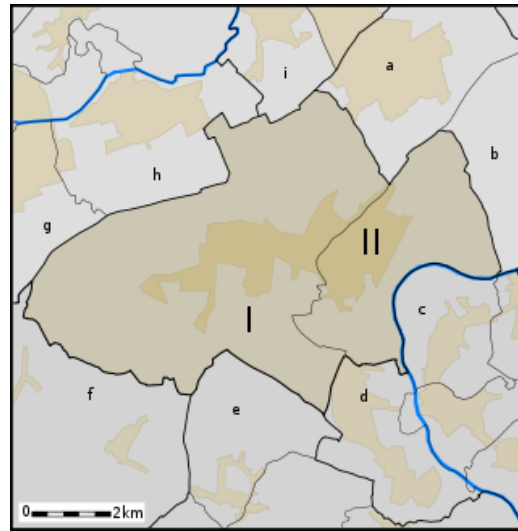
Verantwoordelijk uitgever: Claude Gekiere, Herfstlaan 59, B – 9800 Deinze

Website: <http://www.familiekundedeinze.be>

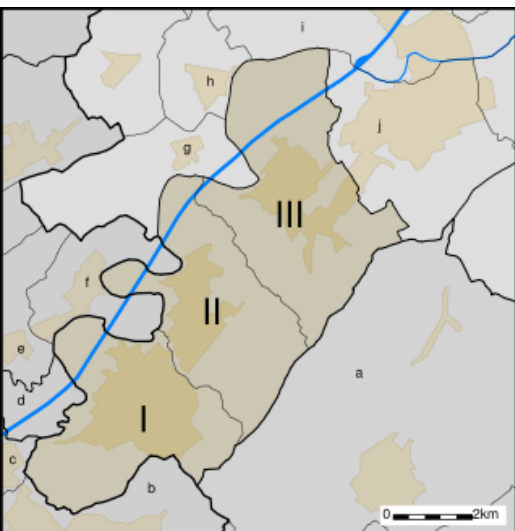
Werkgebied van Familiekunde Vlaanderen - regio Deinze, Land van Nevele, Nazareth en Zulte

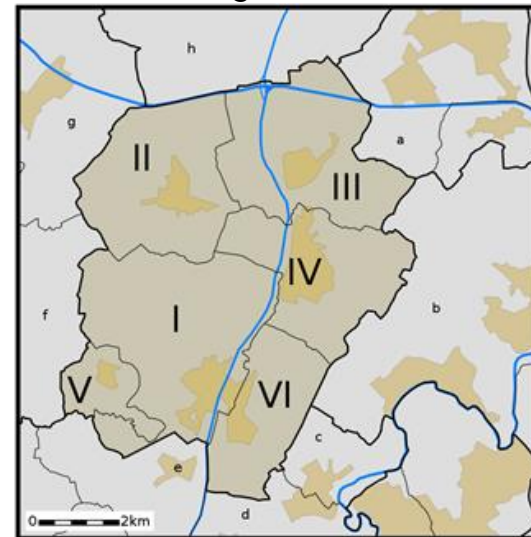
Deinze en deelgemeenten

Nazareth en deelgemeenten

Zulte en deelgemeenten

Nevele en deelgemeenten (thans Deinze)

Deelgemeenten: Astene · Bachte-Maria-Leerne (tot 1824: Bachte en Sint-Maria-Leerne) · Deinze · Gottem · Grammene · Hansbeke · Landegem · Merendree · Meigem · Nevele · Petegem-aan-de-Leie · Poesele · Sint-Martens-Leerne · Vinkt · Vosselare · Wongerem · Zeveren - Nazareth - Eke - Zulte - Machelen - Olsene.

Het lidgeld voor Familiekunde Vlaanderen, met een abonnement op het tijdschrift Vlaamse Stam, bedraagt 40 euro per jaar (bij betaling ná 15 januari = 45 euro, omwille van duurdere nazendingen), en kan gestort worden op rekening IBAN BE58 4141 1712 2179, BIC KREDBEBB van Familiekunde Vlaanderen - Van Heybeeckstraat 3 te 2170 Merksem. Voor een tweede lid van het gezin bedraagt het lidgeld slechts 10 euro per jaar. De abonnees kunnen terecht in alle afdelingen van Familiekunde Vlaanderen en zijn vrij om voor een andere afdeling te kiezen dat deze waar ze wonen en administratief worden ondergebracht.

Wens je geen lid te worden van Familiekunde Vlaanderen, maar toch het tijdschrift Leiestam te ontvangen, gelieve dan 12,00 Euro over te schrijven op rekeningnummer van FV - Deinze: BE24 0832 7311 6738 BIC: GKCCBEBB

ACTVITEITEN

- Dinsdagen 30/4, 28/5, 25/6, 24/9, 29/10 en 26/11/2024:

Opsporing verzocht: mijn voorouders (van 14 uur tot 16 uur in het Stadsarchief van Deinze): archiefbegeleiding nieuwe familiekundigen door een bestuurslid van onze afdeling.

Ook op andere dinsdagen kan begeleiding worden gegeven mits voorafgaande afspraak met onze voorzitter Claude Gekiere (claudio@gekiere.com)

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen – Regio Deinze.

Administratief Centrum “Leiespiegel”, Brielstraat 2, 9800

Deinze.

Opmerking: het stadsarchief is ook elke vrijdagmorgen open van 9 tot 12 uur.

– Zaterdag 13/4/2024 van 9u tot 18u30 in C.C. Westrand, Kamerijklaan 46, Dilbeek:

57ste Nationaal Congres van Familiekunde Vlaanderen met als thema: Justitie- en gevangenisarchieven.

Voor meer info en inschrijvingen: zie <https://familiekunde-vlaanderen.be/node/1309>

– Vrijdag 26/4/2024 van 13u15 tot 16u in het Rijksarchief Gent, Bagattenstraat 43, Gent:

Voordracht en studienamiddag: Zware Lasten ... – Zoeken naar personen in belastingdocumenten uit de 17de en 18de eeuw, door Joke Verfaillie, archivaris.

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen (afdelingen Deinze, Dendermonde, Meetjesland en Vlaamse Ardennen) in samenwerking met het Rijksarchief van Gent

Ook voor 1800 werden burgers vanuit de meest uiteenlopende hoeken belast. Wie eiste wat, en via welke kanalen? In welke bronnen vind je daarover gegevens terug? En vooral: wat zijn binnen dit thema de interessantste bronnen die effectief persoonsnamen bevatten?

Voorbehouden voor leden van Familiekunde Vlaanderen nationaal of één van de vermelde afdelingen. Toegang gratis!

Voorafgaandelijke inschrijving noodzakelijk via claudio@gekiere.com

– Vrijdag 17 mei van 19u30 tot 21u in zaal den Engel, Leernsesteenweg 250, Sint-Martens-Lerne:

Oorzaken en aanleiding van de onthoofding van de graaf van Horne, door Claude Gekiere

Voor meer info zie p. 1719 van dit nummer.

– Op zaterdagen 1/6, 15/6, 29/6 en 6/7/2024 van 9u30 tot 11u30 met vertrek aan het toeristisch infokantoor in de Brielstraat te Deinze:

Gegidste historische en genealogische wandeling op de Markt van Deinze en aanliggende straten, door Claude Gekiere, greeter bij Toerisme Leiestreek.

Vooraf inschrijven noodzakelijk via claudio@gekiere.com

Uw inschrijving is pas definitief na betaling van 5.00 euro per persoon (drankaanbieding inbegrepen) op rekeningnr. van Familiekunde Deinze: IBAN: BE24 0832 7311 6738 / BIC: GKCCBEBB

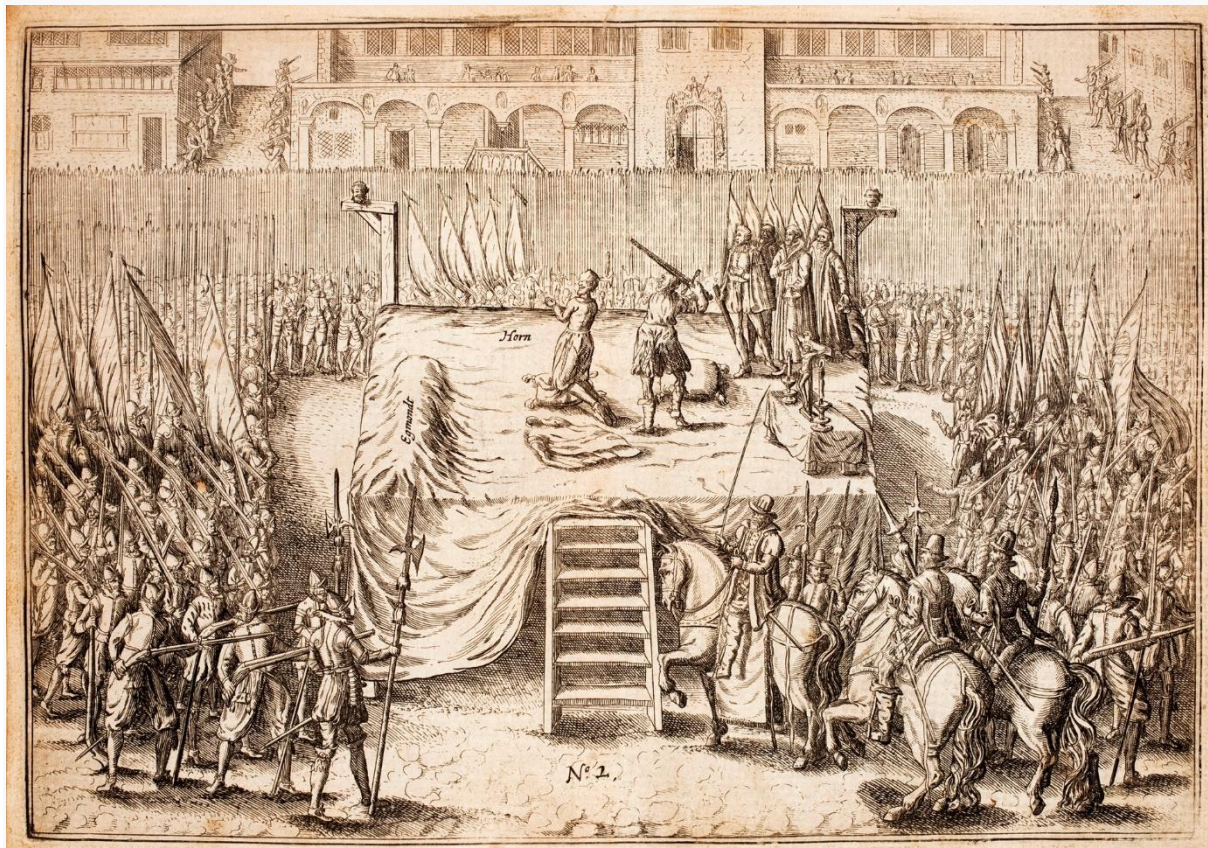
Oorzaken en aanleiding van de onthoofding van de graaf van Horne

Datum: 17/05/2024

Tijd: 19:30 - 21:00

Locatie: Zaal Den Engel, Leernsesteenweg 250, Sint-Martens-Leerne

Spreker: Claude Gekiere

‘Dag prins zonder land’, zei de graaf van Horne. ‘Dag, graaf zonder hoofd’, antwoordde Willem van Oranje.

De 16de eeuw was een van de woeligste periodes uit de Europese geschiedenis: de opkomst en de verspreiding van nieuwe ideeën in het geestesleven. De godsdienst wordt de belangrijkste oorzaak voor oorlog. De protestanten dagen het gezag van Rome uit en willen een zuivere kerk, zonder processies, zonder spullen en krullen. Religieus erfgoed wordt aan de hand van een beeldenstorm vernietigd. In deze spreekbeurt komen de sociaal-economische, politieke, religieuze oorzaken en de aanleidingen van deze hysterische uitbarstingen van geweld aan bod. Figuren als Keizer Karel, Koning Filips II, Margaretha van Parma, Alva, de geloofshervormers Luther, Calvijn, Zwingli en heersers van destijds buiten onze grenzen, met name Willem de Zwijger en Hendrik VIII komen ook als protagonisten in het daglicht te staan. Bijzondere aandacht wordt verleend aan de figuur van Filips De Montmorency, alias de graaf van Horne.

KWARTIERSTAAT VAN DE SCHILDER EMILE CLAUS (1849 - 1924)

Dit jaar is het precies een eeuw geleden dat de 74-jarige schilder Emile Claus op 14 juni 1924 overleed in zijn woning-met-atelier *Zonneschijn*, gelegen aan de steenweg van Deinze naar Gent, met een grote tuin aan de Leie.

In onze bijdrage in dit genealogisch tijdschrift gaan we niet in op het artistieke aspect van Emile Claus' rijkgevuuld leven en zijn oeuvre, maar beperken we ons tot het familiekundig aspect, met name een overzicht van zijn voorouders, tot en met de vijfde generatie (de betovergrootouders).

Wat specifiek het artistieke luik in zijn leven betreft verwijzen we graag naar de hiernavolgende selectieve bibliografie met de belangrijkste Claus-monografieën.

BIBLIOGRAFIE

Camille Lemonnier, *Emile Claus*, Brussel, 1908.

Cyriel Buysse, *Emile Claus. Mijn broeder in Vlaanderen*, Gent, Van Rysselberghe-Rombaut, 1926.

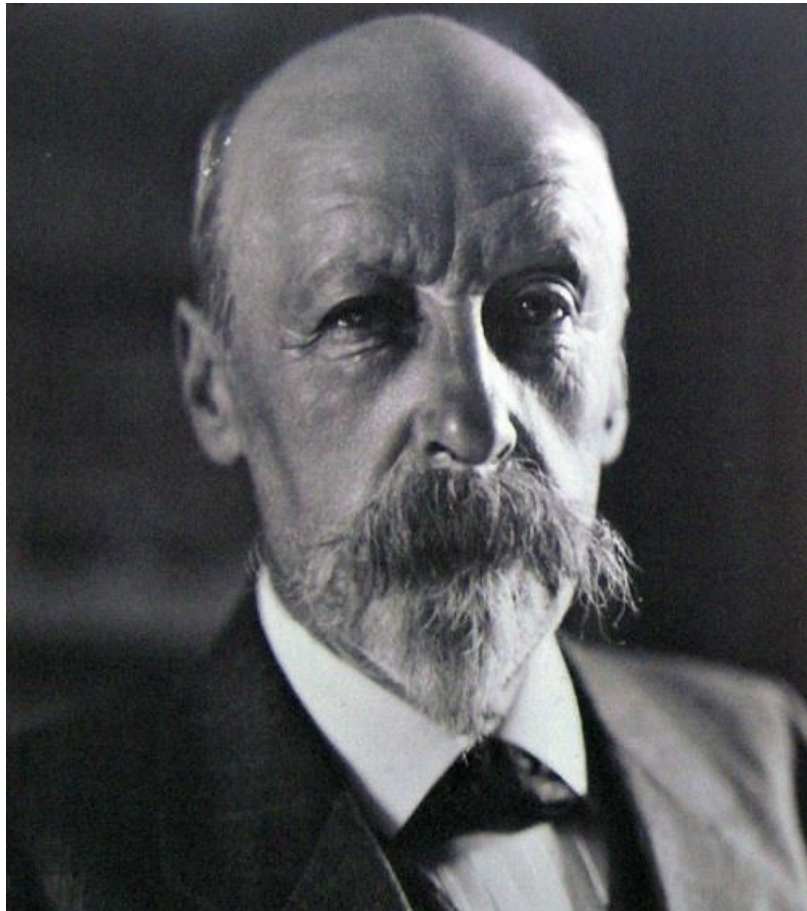
Anna De Weert, *Emile Claus. L'homme et l'oeuvre*, Gent, Presse Libérale Gantoise, 1926.

F. Maret, *Emile Claus*, Antwerpen, De Sikkel, 1949 (Monografieën Ministerie van Onderwijs).

Johan De Smet, *Emile Claus 1849-1924*, Gent-Antwerpen-Brussel, 1997, 270 pp. (met literatuuroverzicht, pp. 255-256).

Johan De Smet, "Emile Claus", in: *Nationaal Biografisch Woordenboek*, dl. 16 (2002), kolommen 261 e.v. (bevat een uitvoerig literatuuroverzicht, kol. 266-268).

Claude Gekiere, "Voorouders van Emile Claus" in *Elf kunstenaars uit het Mudel*, Deinze, Familiekunde Vlaanderen regio Deinze, 2023, pp. 11-15.

KWARTIERSTAAT**Kw. 1 – Emile CLAUS**

° Sint-Eloois-Vijve 27 september 1849 (akte nr. 81 dd° 28.09.1849) - † Astene 14 juni 1924.
 Gehuwd te Deinze op 4 mei 1886 met Charlotte Marie Colette Leonie Dufaux (1862-1952),
 dochter van notaris Eduardus Josephus Dufaux. Het huwelijk bleef kinderloos.

Generatie II– De ouders**Kw. 2 – Alexander CLAUS**

° Wakken 23 september 1794 (folio 1020v°) - † Sint-Eloois-Vijve 2 mei 1873 (akte nr. 31),
 78 jaar oud; wever (1820), herbergier (1829) en winkelier
 x Sint-Eloois-Vijve 12 mei 1829 (akte nr. 25) met:

Kw. 3 – Celestine VERBAUWEDE

° Willebroek 13 april 1807 (akte nr. 25 van 14.04.1807) - † Waregem 17 december 1876
 (akte nr. 150); naaister (1829) en later ook winkelierster.

Haar ouders waren schippers, wettelijk gedomicilieerd in Sint-Eloois-Vijve. Hun
 (voorhuwelijkse) dochter Celestine (later bij huwelijk erkend) werd op het schip geboren,
 toen het aangemeerd lag in Klein-Willebroek.

Generatie III – De grootouders**Kw. 4 – Carolus Philippus CLAUS**

° Wakken 2 februari 1753 (folio 617) - † Wakken 2 juli 1819 (akte nr. 71), 67 jaar oud.
 x Wakken 22 februari 1781 (fo. 937) met:

Kw. 5 – Barbara Theresia BOVIJN

° Wakken 29 mei 1757 (f° 634v°) - † Sint-Eloois-Vijve 25 december 1820 (akte nr. 137), 63
 jaar oud; spinster (1820).

Kw. 6 – Victor VERBAUWEDE

° Sint-Eloois-Vijve 24 maart 1772 (f° 206) - † Sint-Eloois-Vijve 6 april 1820 (akte nr. 17),
 48 jaar oud.

x Sint-Eloois-Vijve 18 mei 1809¹ (fo. 9v°) met:

Kw. 7 – Isabella Rosa (Rosalia) GOEMAERE

° Kruishoutem 23 augustus 1783 (f° 30) - † Zelzate 12 juni 1843 (akte nr. 51, overge-
 schreven in overlijdensregister van Sint-Eloois-Vijve), 59 jaar oud; spinster, later schipperin
 op de boot van haar man.

Na het overlijden van Victor Verbauwede is Isabella Rosa nog hertrouwd, op 7 februari
 1821 in Sint-Eloois-Vijve (akte nr. 5), met Josephus Acke (° Evergem 11/1/1786), ook
 schipper van stiel.

¹ In de huwelijksakte (18.05.1809) staat vermeld dat de huwendes verklaren dat zij al twee eerder geboren
 kinderen hebben, met name Pierre Victor (° 25 messidor j. XIII of 14.07.1805) en Celestine (° 14.04.1807), die
 nu beiden als hun kinderen erkend worden.

Generatie IV – De overgrootouders

Kw. **8** – Petrus Josephus CLAUS

° Wakken 9 september 1712 (f° 343) - † Wakken 23 juni 1787 (f° 880v°)

x Wakken 2 mei 1739 (f° 595) met:

Kw. **9** – Maria Rebecca MEERS[CH]MAN

° Wakken 21 januari 1714 (f° 346) - † Wakken 6 oktober 1763 (f° 815).

Kw. **10** – Joannes BOVIJN

° Markegem 25 april 1717 - † Wakken 22 mei 1791 (f° 887v°)

x Wakken 12 mei 1746 (f° 600v°) met

Kw. **11** – Maria Catharina CARTON

= Kuurne 4 oktober 1722 (f° 126) - † Wakken 17 messidor jaar VI (5 juli 1798) (akte 31).

Kw. **12** – Stephanus Ignatius VERBAUWEDE

° Sint-Eloois-Vijve 15 januari 1728 (f° 95) - † Sint-Eloois-Vijve 18 maart 1779 (f° 310),
werkmán

x Sint-Eloois-Vijve 4 mei 1757 (f° 139) met:

Kw. **13** – Maria-Theresia POT

° Sint-Eloois-Vijve 19 januari 1734 (f° 100) - † Sint-Eloois-Vijve 17 december 1794 (f° 349v°).

Kw. **14** – Carolus GOEMAERE

° Wielsbeke 30 juli 1723 (f° 234) - † Sint-Baafs-Vijve 20 juli 1793 (f° 240v°)

x Wannegem-Lede 8 augustus 1780 met:

Kw. **15** – Regina Isabella DE JAEGERE

° Kruishoutem 7 oktober 1758 (f° 202) - † Kruishoutem 26 maart 1790 (f° 125v°).

Generatie V – De betovergrootouders

Kw. **16** – Judocus CLAUS

° Wakken 25 februari 1679² - † 14 december 1741 (f° 561) (hertrouwde met Magdalena DEVENIN op 13/2/1730 in Wakken)

x Markegem 2 mei 1706 (f° 74) met:

Kw. **17** – Judoca [H]OSTE

° ca. 1679 - † Wakken 24 juli 1729 (f° 533), 50 jaar oud.

Kw. **18** – Rogerius MEERSMAN

° circa 1678 - † Wakken 15 september 1716 (f° 410v°)

x voor 1706 met:

Kw. **19** – Maria VANDEN BUSSCHE

° circa 1674 - † Wakken 26 april 1748 (f° 580) (hertrouwd met Oliverius HELLEBUYCK)

Dit echtpaar was in 1706 reeds in Wakken gehuisvest. Van beiden is het dorp van herkomst onbekend.

2 PR Wakken, Dopen (f° 117): “Die 26 februarij 1679 baptisatus est Judocus, fs. Judoci Claus et Catharinae van Hee, conjugum, natus pridie; suscept. Joannes Claus et Petronilla van Hee”.

Kw. 20 – Petrus BOVYN

° circa 1683 - † Markegem 2 juni 1750 (f° 150) (hertrouwde met Adriana VERSTRAETEN)
x Markegem 10 februari 1711³ met:

Kw. 21 – Joanna MESTDAGH

° ca. 1683 - † Markegem 26 oktober 1719 (f° 53), 36 jaar oud.

Kw. 22 – Guilielmus CARTON

= Heule 7 december 1695 (f° 485) – † Wakken 12 februari 1755 (f° 797)

x Kuurne 1 oktober 1718 (f° 112) met:

Kw. 23 – Maria Anna CROUBELS filia Pieter

° waarschijnlijk Kuurne circa 1698 (deel parochieregisters verloren) – † Wakken 29 september 1738 (f° 555v°).

Kw. 24 – Petrus VERBAUWEDE

° ca. 1693 - † Sint-Eloois-Vijve 12 januari 1765 (f° 292)

x Deerlijk 6 augustus 1724⁴ met:

Kw. 25 – Judoca Agatha MARIAGE

° Deerlijk 11 januari 1699 (f° 543) - † Sint-Eloois-Vijve 13 januari 1771 (f° 301v°).

Kw. 26 – Judocus POT

° Waregem 29 september 1707 (fo. 642 v°) - † Sint-Eloois-Vijve 16 februari 1777 (f° 308)

x Sint-Eloois-Vijve 5 juli 1733 (f° 130) met:

Kw. 27 – Isabella VERBEKE

° Waregem 16 december 1708 (f° 652) - † Sint-Eloois-Vijve 15 april 1794 (f° 348 v°).

Kw. 28 – Carolus GOEMAERE

° Wielsbeke 14 december 1697 (f° 168) - † Sint-Baafs-Vijve 21 november 1785 (f° 582)

Verloving Oostrozebeke 12 april 1721 en huwelijk Wielsbeke 24 april 1721⁵ met:

Kw. 29 – Maria Anna HOSTE

° Wielsbeke 4 november 1682 (f° 106) - † Sint-Baafs-Vijve 2 april 1744 (f° 554).

Kw. 30 – Judocus DE JAEGERE

° Kruishoutem 17 februari 1698 (f° 17v°) - † Kruishoutem 4 juli 1762 (f° 55v°)

(was voordien gehuwd met Maria VAN WANSEELE (x 1732 in Kruishoutem)

x Kruishoutem 15 april 1744 (f° 20) met:

Kw. 31 – Judoca DE GHESELLE

° Kruishoutem 17 april 1724 (f° 50v°) - † Kruishoutem 14 september 1771 (f° 69v°)

3 PR Markegem, Huwelijken (f° 76): “10a februarij 1711 rite peractis sponsalibus et prehabitis tribus proclamationibus contraxerunt coram me infrascripto matrimonium Petrus Bovyn et Joanna Mestdagh; testes fuerunt Franciscus de Volder et Catharina Almeersch”.

4 PR Deerlijk, Huwelijken (f° 642): “6a augusti (1724) inierunt matrimonium Petrus van Bauwede et Judoca Mariage; testes Petrus van Bauwede et Barbara Delbare”.

5 PR Oostrozebeke, Huwelijken (f° 853): “Die 12 aprilis 1721 contraxerunt *sponsalia* coram me pastore Maria Anna Hoste subdita mea et Carolus Goemaere ex Wielsbeke, presentibus Joanne van Houtte et Joanna Hoste. – PR Wielsbeke, Huwelijken (f° 264v°): “Anno 1721 die 22 aprilis, factis tribus bannis in Roosbeke et Wielsbeke, ... contraxerunt matrimonium Carolus Goemaere et Maria Anna Hoste, testibus Carolo Goemaere et Joanna Hoste; actum ut supra in ecclesia de Wielsbeke 22 aprilis”.

(zij hertrouwde na de dood van haar eerste man met Benedictus DHUYVETTER in 1763).

Generatie VI – De oudouders

Kw. **32** – Judocus CLAUS⁶

° Markegem 19 januari 1652 (f° 4) - † Wakken 4 augustus 1690 (f° 279v°)

Verloving in Wakken op 16 januari 1678 (f° 212v°) en huwelijk in Markegem op 2 februari 1678 (f° 50v°)⁷ (na de dood van zijn eerste vrouw hertrouwde Judocus CLAUS met Elisabetha VAN PARYS)

Kw. **33** – Catharina VAN HEE (VAN DEN HEEDE en VAN EE)

° ? (woonde in Wakken maar is er niet geboren), dochter van Vincent - † Wakken 20 november 1689 (f° 278), 37 jaar oud.

Generatie VII – De oudgrootouders

Kw. **64x65** – Joannes CLAUS x Joanna WASTYN

x Markegem 23 april 1651 (f° 44).

Nabeschouwingen

Deze Claus-kwartierstaat, die vrij volledig gedocumenteerd is tot en met de generatie van de betovergrootouders (kw. 16-31), blijkt grotendeels een West-Vlaamse aangelegenheid. Nagenoeg alle kwartierdragers zijn geboren/gehuwd/gestorven in een van de West-Vlaamse Leiedorpen, gelegen tussen Sint-Eloois-Vijve en Sint-Baafs-Vijve ten oosten en Wakken en Markegem ten westen. Slechts enkele geboorten zijn elders, respectievelijk gesitueerd in het Antwerpse dorp Willebroek (puur toevallig op een aldaar aangemeerd binnenschip), en in de nabijgelegen Oost-Vlaamse dorpen Kruishoutem en Nokere.

Paul Huys

6 De staten van goed van Judocus Claus (een eerste ingevolge het overlijden van Catharina Van den Heede en een tweede naar aanleiding van de dood van Joos Claus zelf) zijn terug te vinden in de weesregisters van Kortrijk (Rijksarchief Kortrijk, Weeskamer Kortrijk, nr. 94 Wakken (onder Wervik f° 2) en nr. 94 Wakken (onder Bissegem f°2)) Deze staten van goed zijn online consulteerbaar op de website van het rijksarchief (zie Leiestam jg. 29 nr. 1 februari 2021 p 1463 e.v. “Parckemynen index” van de Kortrijkse weeskamer).

7 PR Wakken, Huwelijksregister (f° 212v°): “Die 16 januarij 1678 contraxerunt *sponsalia* Judocus Claus ex Marckeghem et Catharinae van(den) Heede, nostra”. PR Markegem, Huwelijksregister (f° 50v°): “1678, factis tribus proclamationibus, Judocus Claus et Catharina van Eed *matrimonio* iuncti sunt coram me die 2a februari; testes fuerunt Petrus Claus et Francisca Ottevare; ita est. Flor. Cuypers, pastor in Marckegem”.

DOODSOORZAKEN

(Bron: Yory.nl)

Doodsbriefjes en aangifteformulieren

In 1851 werd in België begonnen met het bijhouden van sterftestatistieken. Nederland startte hiermee in 1865. Om per gemeente de statistiek bij te kunnen houden, was het nodig dat de arts of lijkschouwer de ambtenaar van de burgerlijke stand van de benodigde informatie voorzag. Zodra de arts of de lijkschouwer de doodsoorzaak had vastgesteld, noteerde hij deze op een aangifteformulier van overlijden (België) of op een verklaring van overlijden (Nederland), vaak ook “**doodsbriefje**” genoemd. Het document werd vervolgens toegezonden aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, die aan de hand hiervan de sterftestatistiek opstelde.

Deze aangifteformulieren of verklaringen van overlijden bevatten doorgaans de doodsoorzaak van de overledene. In sommige gevallen staat ook een indirecte (middellijke) doodsoorzaak, naast de directe (onmiddellijke) doodsoorzaak vermeld. Daarnaast werden ook vroeg- en doodgeboorten en gewelddadige overlijdens geregistreerd.

Met een beetje “geluk”...

Ook zijn er andere bronnen, waarbij je wel een beetje “geluk” moet hebben om daarin de doodsoorzaak van je voorouders te vinden. Omdat in de negentiende eeuw en aan het begin van de twintigste eeuw verschillende epidemieën de kop opstaken, hielden bepaalde gemeenten slachtofferlijsten bij.

Indien je voorouder als gevolg van deze epidemie overleed, kan je hem of haar op zo'n lijst terugvinden. Het is zeker de moeite om bij grote epidemieën, zoals die van tyfus, cholera of de Spaanse griep, deze slachtofferlijsten door te nemen om na te gaan of er voorouders op vermeld staan.

Daarnaast hielden het Nationaal Instituut voor de Statistiek (België) en de Centrale Commissie voor de Statistiek (Nederland), **demografische jaaroverzichten** bij, waarop onder meer de doodsoorzaken per gemeente terug te vinden zijn. In kleine gemeenten met weinig overlijdens per jaar kan je dus met enige handigheid nog de doodsoorzaak van je voorouders achterhalen.

DATUM VAN HET OVERLIJDEN	WOONPLAATS		AANDUIDING DER ZIENTE of van het ongeval hetwelk de dood veroorzaakt heeft	OVBRELEDEN		
	GEMEENTE	WIJK NUMMER		IN HET GAST- of GOEDSHUIS	TER WOONSTE bezig door een geestelike beooging	ander geestelike beooging
3 Januari 1902	Walem	A 4	verk			
1 Febr	Walem	A 22	Februaria			
3 Febr	"	A 22	"			
19 Maart 1902	"	A 111	Dood gekome			
10 April	Slaarveld		verk	gasthuis		
11 Mei	Walem	A 122	verk			
12 Mei 1902	Walem	A 6	verk			
1 Juni	Walem	A 41	verk			
4 Juli	Walem	B 17	verk			
6 Juli	Walem	A 8	verk			

Een uittreksel uit het doodsoorzakenregister van de gemeente Walem (bij Mechelen), 1902

Doodsoorzakenregisters

Voor eenzelfde statistisch doel werden in Belgische en Nederlandse gemeenten zogeheten **doodsoorzakenregisters** bijgehouden. Hierin werden de doodsoorzaken van de inwoners van die gemeente op individueel niveau vermeld.

In België werden deze registers officieel pas vanaf 1851 bijgehouden, maar in de stad Antwerpen werd zo'n register al in 1811 aangelegd en vanaf dan consequent bijgehouden. In Nederland was zo'n register niet verplicht. Desondanks hielden verschillende gemeenten, waaronder Goes, Delft, Loon op Zand en Amsterdam, wel zo'n register bij.

Diverse bronnen

Naast statistische bronnen is er nog een heel pak andere soorten bronnen om de doodsoorzaak van je voorouder te achterhalen. Mocht je voorouder bij een noodlottig ongeval om het leven zijn gekomen, of mogelijk door het (opzettelijk) toedoen van een ander, dan zou dat in de krant kunnen staan.

Werd jouw voorouder daadwerkelijk slachtoffer van een geval van moord, doodslag of ernstig mishandeling, dan zou je in een proces-verbaal van de politie of in een vonnis van de strafrechter meer precieze details over de toedracht van diens overlijden kunnen terugvinden.

Bevolkings- en patiëntenregisters

Een bijzonderheid die in Nederland niet gekend is, is het feit dat in België tussen 1866 en 1900 in de bevolkingsregisters in het vak "**vertrek uit de gemeente**" ook de doodsoorzaak moest worden aangetekend. Echter, dit gebeurde niet altijd en ook niet even consequent. In de Antwerpse Kempen vind je de meeste gemeenten die deze verplichting wél opvolgden.

Zoektips

Omdat het vinden van en het zoeken in al deze bronnen toch niet altijd gemakkelijk is, volgt hier nog een aantal nuttige tips. In de eerste plaats is het belangrijk om bij het zoeken naar deze bronnen meerdere benamingen te gebruiken. De doodsbriefjes zijn bijvoorbeeld ook te vinden onder de naam "**doktersverklaringen**" en de aangifteformulieren onder de naam "**bulletins de déclaration des causes de décès**".

Bovendien hebben veel Belgische gemeenten hun archieven nog niet naar het rijksarchief of een van de stadsarchieven overgebracht. Hoewel wij een lijst hebben opgesteld van Belgische gemeenten waar nog bronnen voor doodsoorzaken bewaard zijn gebleven, loont het zeker de moeite om bij de gemeente zelf navraag te doen.

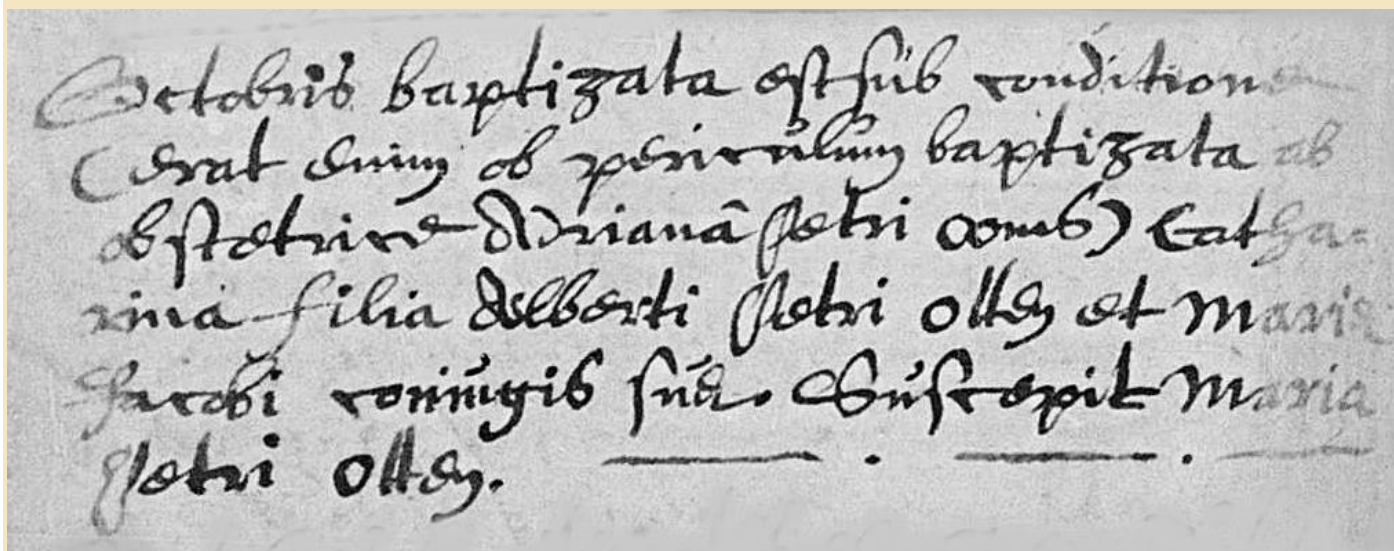
Met betrekking tot de doodsbriefjes is het verder belangrijk om te weten dat sommige overleden vrouwen met de naam van hun partner werden geregistreerd, bijvoorbeeld als "**Weduwe Jansen**" of "**Vrouw Mutsaers**". Ook werd in Nederland en België in sommige gevallen een doodsoorzaaknummer in plaats van een doodsoorzaakbenaming geregistreerd.

Conclusie: Mits een beetje geluk aan jouw zijde, zijn er van de gemeenten waar jouw voorouders overleden zijn nog interessante bronnen bewaard gebleven, waarmee je hun doodsoorzaak kan achterhalen.

De vermelding “sub conditione” : Doop onder conditie

(bron: Yory.nl)

Al bladerende door de Katholieke doopregisters kunt u de vermelding ‘op conditie’, ‘onder conditie’ of ‘sub conditione’ tegenkomen. Letterlijk betekent dit ‘onder voorwaarde’. Bij een dergelijke vermelding kunt u ervan uitgaan dat er tijdens of vlak na de geboorte van de gedoopte een ‘nooddoop’ heeft plaatsgevonden door veelal de vroedvrouw.

19 Octobris (1657) baptizata est sub conditione (erat enim ob periculum baptizata ab obstetrica Adriana Petri Ooms)...; Op 19 oktober (1657) is onder voorwaarde gedoopt (was namelijk vanwege (stervens)gevaar gedoopt door vroedvrouw Adriana Petrus Ooms)...

Bron: FamilySearch

Voorgeborchte

Kinderen, die tijdens de geboorte of voor de kerkelijke doop kwamen te overlijden, zouden volgens de theorie van Paus Gregorius I uit 593, overigens geen officiële leer van de Katholieke Kerk, nog steeds belast zijn met de erfzonde, waardoor opname in de hemel uitgesloten was. Zij gingen echter ook niet naar de hel of het vagevuur aangezien zij nog geen zonden hadden begaan, maar kwamen terecht in het ‘voorgeborchte’ of ‘limbus puerorum’, een ‘wachtkamer van de hemel’, alwaar hen het eeuwige geluk wachtte tot de Dag des Oordeels, echter zonder de directe aanschouwing van God.

Deze ongedoopte kinderen werden anoniem, een naam werd immers pas bij het doopsel gegeven, en zonder enig ceremonieel in ongewijde grond begraven tussen zondaars als heidenen, criminelen en zelfmoordenaars. Dit kon zelfs ‘s avonds of ‘s nachts ‘stil’ en zonder de aanwezigheid van de ouders plaatsvinden.

Op 21 april 2007 heeft Paus Benedictus XVI officieel het voorgeborchte voor ongedoopte overleden kinderen achterhaald verklaard. De barmhartigheid van God wordt aangenomen zó groot te zijn dat hij al diegenen, die rechtvaardig geleefd hebben of buiten hun schuld om niet gedoopt zijn, in de hemel toelaat.

Nooddoop

Het was dus zaak voor Katholieken om een kind zo snel mogelijk, het liefst dezelfde dag nog maar zeker binnen drie dagen, te laten dopen, zodat bij onverhoopt overlijden het kind verlost zou zijn van de erfzonde.

Om deze reden konden vroedvrouwen of ouders, bij afwezigheid van een priester, zelf het doopsel toedienen tijdens een bevalling, waarbij het leven van het kind in acuut gevaar was. In dergelijke omstandigheden kon eigenlijk iedereen een nooddoop uitvoeren, mits men zich hield aan de strikte doopregels die door de Katholieke Kerk waren opgelegd. Bij voorkeur werd de nooddoop overgelaten aan een Katholiek, maar ook een niet-gedoopte of zelfs ongelovige persoon kwam in aanmerking. Toch zal het in de meeste gevallen de vroedvrouw zijn geweest, die deze taak vervulde.

Doop 'in utero'

Een doopsel kon alleen geldig zijn door het uitspreken van de voorgeschreven bewoordingen en het besprenkelen met doopwater van het lichaam en met voorkeur het hoofdje. In noodgevallen, wanneer er de angst bestond dat het kind de tocht door het geboortekanaal niet zou overleven, werd het kind gedoopt terwijl het zich nog in de baarmoeder bevond, oftewel gedoopt 'in utero'. Hiervoor gebruikte men een doopsput gevuld met wijwater.

Doop 'sub conditione'

Een kind kon niet twee maal gedoopt worden. In het geval dat er werd getwijfeld aan de geldigheid of volledigheid van de toegediende nooddoop stond de Katholieke Kerk het toe 'voor de zekerheid' het doopsel 'onder conditie' of 'sub conditione', oftewel 'onder voorwaarde' door een priester te laten verrichten. Hierbij werd het kind gedoopt onder de voorwaarde: 'Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.', 'Als je niet gedoopt bent, doop ik je in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.'

Dit doopsel kon, in aanwezigheid van doopgetuigen, plaatsvinden in het ouderlijk huis (in domo parentum), in de kerk (in ecclesia) of met een plechtigheid (cum caeremoniis).

Niet alleen in de Katholieke Kerk kende men de doop onder conditie, maar ook in de Orthodoxe Kerken, de Oriëntaals-Orthodoxe Kerk en de Assyrische Kerk van het Oosten, waar de wijze van doopbediening in hoofdzaak overeenstemt.

Den 29 Septemb is op Conditie gedoopt Joannes
wettige Soon van Jan Jan Hendricks en wille-
mijn de Huysvrouw peteren ariac, die lye-
tot dinter absent peet Lambertie Jan Hen-
dricks present

Joannes Hendricks werd op 29 september 1738 te Schaijk 'op conditie' gedoopt. Met Joannes kwam het helemaal goed: hij overleed op 26 augustus 1827 te Schaijk op 88-jarige leeftijd.

Bron: FamilySearch

Prof. Rik COOLSAET heeft zijn familiegeschiedenis te boek gesteld.

Aan de **Universiteit Gent** heeft Rik Coolsaet van 1993 tot 2016 een reeks vakken mogen gedoceerd over de (geschiedenis van de) wereldpolitiek, het buitenlands beleid van België en nog andere thema's. Van 2006 tot 2014 was hij er ook **voorzitter van de Vakgroep Politieke Wetenschappen** en tot oktober 2015 van het [*Ghent Institute for International and European Studies*](#) (GIIS). Vandaag wordt hij betiteld als ere-gewoon hoogleraar.

“Met pensioen”, zei hij, “en dan zal ik mijn voorouders gaan opzoeken”. Hij heeft inderdaad de daad bij het woord gevoegd. En het resultaat is een boek van 86 bladzijden, rijk geïllustreerd met talrijke foto's en leuke anekdotes.

Onze afdeling Deinze mocht tijdens één van de voordrachten prof. Rik Coolsaet als luisteraar verwelkomen. Daar bleek dat hij voorouders had in Astene en in Nazareth. Meer zelfs, zijn familiegeschiedenis start in deze gemeenten. Dit was de perfecte aanleiding om de nodige eerste stappen te zetten bij de opzoekingen van zijn voorouders en familie, waarbij de hulp van onze voorzitter Claude Gekiere in volle dank werd aanvaard.

Het werk is in een PDF document omgezet en kan op de pc in het Deinse stadsarchief geraadpleegd worden. De afdeling Deinze van Familiekunde Vlaanderen wenst hem proficiat met het afgeleverde werk.

Overzicht van de afdelingen in Oost-Vlaanderen

Regio Aalst

Documentatiecentrum: Erembodegem-Dorp 9320 Erembodegem

Openingsuren: van 16 september tot 15 juni elke 1ste en 3de donderdag en 2de en 4de zaterdag van 14 tot 17 uur, behalve op schoolvakantiedagen en feestdagen. |

Website: <http://www.familiekunde-aalst.be>

Voorzitter: Hugo Buts, Vierhuizen, 43 9255 Buggenhout, 052 33 20 37 (voorzitter), 053 77 00 79 (ondervoorzitter)

email: : info@familiekunde-aalst.be en bestuur@familiekunde-aalst.be

Tijdschrift: Dender-stam

Regio Dendermonde

Documentatiecentrum: "De Oude Pastorie", Hoofdstraat 49, 9200 Dendermonde (Appels)

Openingsuren: Elke donderdag van 19u00 tot 22u00, en elke 1^e zaterdag van de maand van 09u00 tot 12u00

Website: <https://familiekunde-dendermonde.be>

email: info@familiekunde-dendermonde.be

Voorzitter: Ben Waterschoot, Gasthuisstraat 171, 9200 Dendermonde (STG) - tel.: 0475/72.77.69
email: ben.waterschoot@skynet.be

Tijdschrift: Tweemaandelijks Nieuwsbrief (niet in juli/augustus): "Familiekunde in het Land van Dendermonde"

Regio Gent

Documentatiecentrum: Liberas, Kramersplein 23, 9000 Gent

openingsuren: iedere woensdagnamiddag (13u-17u) - niet in juli en augustus

Website: <https://www.familiekunde-gent.be>

Voorzitter: Felix Waldack, Jozef Van De Veldestraat 7, 9270 Kalken, tel.: 0487.271 442

email: felix.waldack@telenet.be

Tijdschrift: "Gentse Cadenas" (verschijnt 4 x per jaar: januari, april, augustus, oktober)

Regio Meetjesland

Documentatiecentrum: ArtA'A (niveau -2), Stationsplein 25, 9880 Aalter

openingsuren: dinsdag en donderdag: 9:00 - 19:00 u. - zaterdag: 9:00 - 13:00 u

In juli en augustus is het mogelijks gesloten. Neem best eerst telefonisch contact (09 374 36 54)

Website: www.familiekundevlaanderen-meetjesland.be

Voorzitter: Ronny DEBBAUT, Maïsstraat 46, 9000 Gent; tel. : 09 329 01 04

email: ronny.debbaut@pandora.be

Tijdschrift: *De Levensboom* (contact: fvmeetjesland@telenet.be)

Regio Deinze

Documentatiecentrum: *Stadsarchief Deinze (-1), Brielstraat 2, 9800 Deinze*

openingsuren: dinsdag: 14.00 – 18.00 u (In juli en augustus is het mogelijks gesloten. Neem best eerst contact: archieff@deinze.be

Website: www.familiekundedeinze.be

Voorzitter: Claude Gekiere, Herfstlaan, 59, 9800 Deinze – tel. 0494 23 72 71

email: claudio@gekiere.com en info@familiekundedeinze.be

Tijdschrift: *Leiestam*, verschijnt 5 x per jaar

Regio Land van Waas

Documentatiecentrum: Zamanstraat 49 B op de 2^e verdieping van de annex van huis Janssen te Sint-Niklaas. Momenteel is ons documentatiecentrum voor onbepaalde tijd gesloten wegens verbouwingen.

Websites: <https://www.familiekunde-landvanwaas.be/> en <https://www.publicatie-landvanwaas.be>

Adres Maatschappelijke zetel: Gouden Leeuwstraat 2, 9111 Belsele

Voorzitter: Luc Chalmet

Tijdschrift:

Kroniek van het Land van Waas (50ste jaargang in 2022)

(Verschijnt zes keer per jaar (tweemaandelijks) volledig digitaal

Gratis voor iedereen, downloadbaar via de publicatie-website)

Regio Vlaamse Ardennen

Documentatiecentrum: 9680 Maarkedal kelder gemeentehuis, Nederholbeekstraat 1

Openingsuren: de tweede en LAATSTE zondagvoormiddag van 9u00 tot 11u30. Behalve op feestdagen. Verlof 15/7 tot 15/8.

Website: www.Fv-Vl-ardennen.be en www.familiekunde.weebly.com

Voorzitter: Carlos Aelvoet, tel.: 0476 476 126

email: carlos.aelvoet@telenet.be

Tijdschrift: Tijdschrift van FV-Vlaamse Ardennen

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

3/9282 P 806155

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN

**Regio Deinze, Land van Nevele,
Nazareth en Zulte**

Leiestam

Tijdschrift - Verschijnt tweemaandelijks (niet in juni)

Uitgiftekantoor: Deinze 1

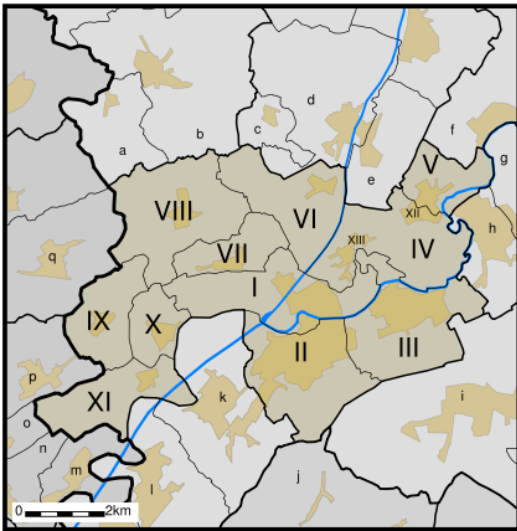
Jaargang 32 – nr. 3 – augustus 2024

Hoofdredactie: Guido Demuynck, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drogen

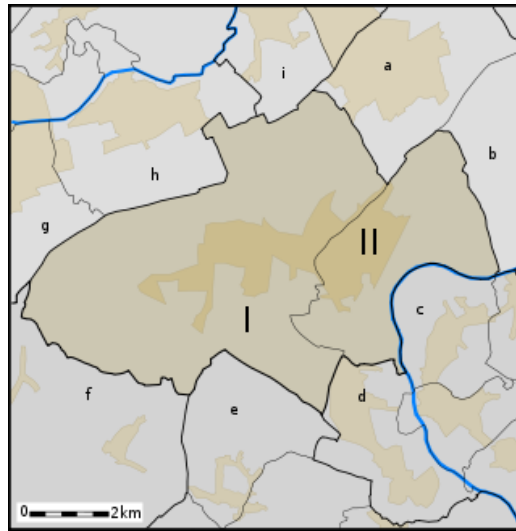
Verantwoordelijk uitgever: Claude Gekiere, Herfstlaan 59, B – 9800 Deinze

Website: <http://www.familiekundedeinze.be>

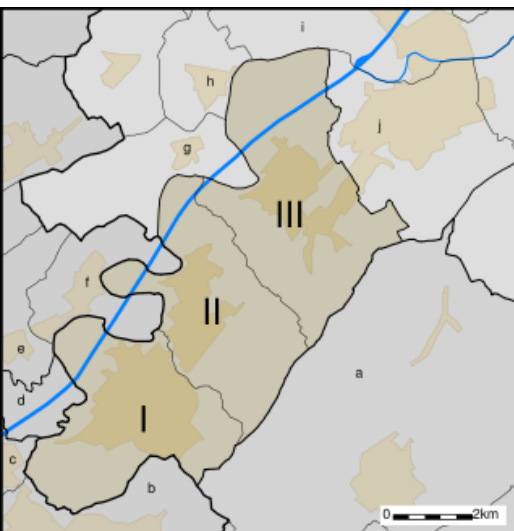
Werkgebied van Familiekunde Vlaanderen - regio Deinze, Land van Nevele, Nazareth en Zulte

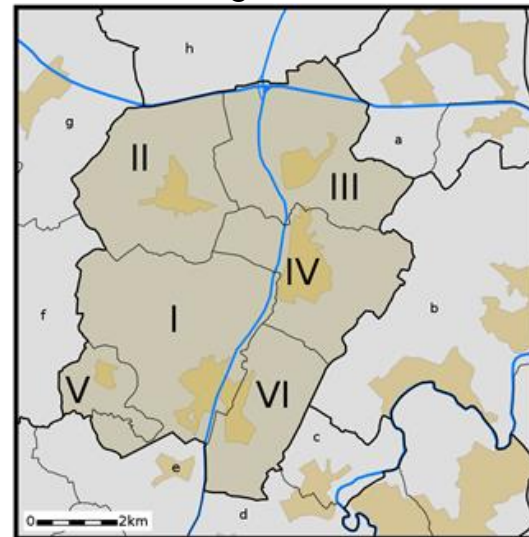
Deinze en deelgemeenten

Nazareth en deelgemeenten

Zulte en deelgemeenten

Nevele en deelgemeenten (thans Deinze)

Deelgemeenten: Astene · Bachte-Maria-Leerne (tot 1824: Bachte en Sint-Maria-Leerne) · Deinze · Gottem · Grammene · Hansbeke · Landegem · Merendree · Meigem · Nevele · Petegem-aan-de-Leie · Poesele · Sint-Martens-Leerne · Vinkt · Vosselare · Wontergem · Zeveren - Nazareth - Eke - Zulte - Machelen - Olsene.

Het lidgeld voor Familiekunde Vlaanderen, met een abonnement op het tijdschrift Vlaamse Stam, bedraagt 40 euro per jaar (bij betaling ná 15 januari = 45 euro, omwille van duurdere nazendingen), en kan gestort worden op rekening IBAN BE58 4141 1712 2179, BIC KREDBEBB van Familiekunde Vlaanderen - Van Heybeeckstraat 3 te 2170 Merksem. Voor een tweede lid van het gezin bedraagt het lidgeld slechts 10 euro per jaar. De abonnees kunnen terecht in alle afdelingen van Familiekunde Vlaanderen en zijn vrij om voor een andere afdeling te kiezen dat deze waar ze wonen en administratief worden ondergebracht.

Wens je geen lid te worden van Familiekunde Vlaanderen, maar toch het tijdschrift Leiestam te ontvangen, gelieve dan 12,00 Euro over te schrijven op rekeningnummer van FV - Deinze: BE24 0832 7311 6738 BIC: GKCCBEBB

ACTVITEITEN

- Dinsdagen 24/9, 29/10 en 26/11/2024:

Opsporing verzocht: mijn voorouders (van 14 uur tot 16 uur in het Stadsarchief van Deinze): archiefbegeleiding nieuwe familiekundigen door een bestuurslid van onze afdeling.

Ook op andere dinsdagen kan begeleiding worden gegeven mits voorafgaande afspraak met onze voorzitter Claude Gekiere (claudio@gekier.com)

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen – Regio Deinze.

Administratief Centrum “Leiespiegel”, Brielstraat 2, Deinze

Opmerking: het stadsarchief is ook elke vrijdagmorgen open van 9 tot 12 uur.

- Vrijdag 18/10/2024 van 14u tot 16u in het Rijksarchief Gent, Bagattenstraat 43, Gent:

Persoonsgegevens in kerkarchieven buiten de parochieregisters, door Annelies Somers, archivaris.

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen (afdelingen Deinze, Dendermonde, Meetjesland en Vlaamse Ardennen) in samenwerking met het Rijksarchief van Gent.

Al wie zich ooit aan stamboom- of familieonderzoek heeft gewaagd, is welbekend met de parochieregisters. Kerk- en parochiearchieven hebben voor onderzoekers naar personen en persoonsgegevens echter meer in petto dan louter de parochieregisters. In deze sessie worden alternatieve bronnen van persoonsregistratie in kerk- en parochiearchieven voor het voetlicht geplaatst. Sommige daarvan gaan terug tot de middeleeuwen, andere komen voor vanaf de 17de eeuw. Het accent van deze sessie zal liggen op bronnen van vóór de Franse Revolutie, maar dit belet niet dat ook uitstapjes naar de hedendaagse periode mogelijk zijn.

Toegang gratis!

Voorafgaandelijke inschrijving noodzakelijk via onze website

www.familekundedeinze.be -> Contactformulier, waarna bevestiging zal volgen.

- Dinsdag 5/11/2024 vanaf 19u30 in de benedenzaal van de bibliotheek, Markt Deinze:

Het project “Outlaw” en streekgenoten in de landloperskolonie van Merksplas-Wortel, door An Vandenberghe, Claude Gekiere en Tony Vanhee.

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen – Regio Deinze.

Voorstelling van project OUTLAW. Hoe een databank 120.000 ‘boeven’ vangt (1850-1924).

Het project OUTLAW, een gedeeld project van het Rijksarchief en de Universiteit Gent, wil méér dan 120.000 mannen en vrouwen die in de 19de en de vroege 20ste eeuw een straf uitzaten in een Belgische gevangenis, opnieuw een naam geven. Om dat te bereiken digitaliseerde project OUTLAW eerst 623 registers uit 23 verschillende Belgische gevangnissen. Deze registers bevatten rijke notities over de familieachtergrond, het opleidingsniveau, het gedrag en de fysieke en mentale toestand van de ongeveer 120.000 gedetineerden die tussen 1855 en 1924 in België werden veroordeeld tot een gevangenisstraf. In een tweede fase worden de gegevens van die mannelijke en vrouwelijke veroordeelden door vrijwilligers getranscribeerd en ingevoerd in een databank.

Deze ‘criminele’ databank zal een ongekend overzicht bieden van de veroordeelde gevangenisbevolking in België tijdens de tweede helft van de 19de en het eerste kwart van de 20ste eeuw. Alle gegevens zullen – samen met de gedigitaliseerde beelden – gratis ter beschikking worden gesteld aan het publiek.

In een 2de deel schetst Claude Gekiere de historiek van de landloperskolonie van Merksplas en Wortel en verduidelijkt hij de zoekinstructies op het internet. In een laatste deel bespreekt Tony Vanhee het lot van een aantal streekgenoten die ooit in de kolonie te Merksplas en Wortel hebben verbleven. Toegang gratis!

Nationaal congres van 13 april 2024

Op 13 april 2024 had het 57ste nationaal congres plaats dat door Familiekunde Vlaanderen - Regio Dilbeek werd georganiseerd. Het thema van deze bijeenkomst was het archief van het justitie- en gevangeniswezen. Hier volgt een korte impressie.

1. Inleiding

Tijdens het Ancien Regime was het rechtssysteem sterk gefragmenteerd en gebaseerd op een mix van lokale, regionale en standenrechtbanken. De rechtspraak was vaak in handen van lokale heren of feodale rechtbanken, waarbij de adel en geestelijkheid aanzienlijke juridische privileges genoten. Het systeem van niet-uniformen varieerde sterk van plaats tot plaats. Het Ancien Regime kenmerkte zich door het gebrek aan een gestandaardiseerd juridisch systeem, wat leidde tot een grote verscheidenheid aan rechtspraktijken en -procedures.

De justitiële hervormingen in onze gebieden sinds de Franse revolutie hebben geleid tot belangrijke veranderingen in het rechtssysteem en de staatsstructuur. Tijdens de Franse bezetting, die begon in 1795, werden administratieve hervormingen van onze gerechtelijke organisatie doorgevoerd. In een latere periode werden verscheidene aanpassingen doorgevoerd.

2. Ancien Regime

In het Ancien Regime diende de gevangenis voor hechtenis van personen tijdens het onderzoek en het proces in afwachting van geld-, lijf- of doodstraf, onterende straf (= schandpaal) of verbanning.

De laagste vorm van rechtspraak was de 'vierschaar'. Deze oefende, soms harde, soms onrechtvaardige, rechtspraak uit op lokaal niveau. Oorspronkelijk werd er buiten recht gesproken, traditioneel onder een lindeboom. Vier banken vormden een vierkant waarop op aantal gezworenen (schepenen) plaats namen. In het midden stond de beschuldigde tussen vier gespannen touwen. Later werden deze vierscharen vaak ondergebracht in gebouwen, zoals het stadhuis; daarbij verviel het woord 'vierschaar' en werd het vervangen door 'schepenzaal'.

De 'Raad van Vlaanderen' was het hoogste rechtscollege in het Graafschap Vlaanderen. De voornaamste bevoegdheid was de rechtspraak. Deze zaken waren enerzijds inbreuken tegen het recht van de vorst zoals valsemunterij, majesteitschennis en oproer. Anderzijds was de Raad van Vlaanderen ook een beroepshof, waar beroep kon aangetekend worden tegen vonnissen van lagere gerechtshoven.

3. Na de Franse revolutie

Met de Franse Revolutie kwam er een doorbraak in de strafwetgeving, met name naar een Frans model van het gevangeniswezen, dat nauw aansloot bij de nieuwe gerechtelijke organisatie:

- Politiegevangenis /Amigo: veroordeelden door de politierechtbank
- Arresthuis: verdachten en beklaagden
- Justitiehuis: beschuldigden criminele rechtbank / hof van assisen
- Verbeterhuis: veroordeelden tot straf < 1 jaar
- Tuchthuis (Gent en Vilvoorde): veroordeelden tot straf > 1 jaar

4. Bij het Nederlands bewind

Na de nederlaag van Napoleon in 1814 en de beslissingen van het Congres van Wenen, kwam ons land onder Nederlands bewind, waarbij de gerechtelijke organisatie nagenoeg ongewijzigd is gebleven. Kleine aanpassingen binnen het gevangeniswezen dringen zich op:

- Provoosthuis: beklagde en beschuldigde militairen
- Huis van bewaring: veroordeelden, politierechtbank, evenals passanten, burgerlijk veroordeelden, gegijzelden wegens schulden.

5. Na de Belgische onafhankelijkheid

- Huis van verzekering (maison de sûreté)
- Arresthuis (maison d'arrêt): verdachten, voorlopige hechtenis
- Huis van bewaring (maison de dépôt): politiegevangenisstraf
- Provoosthuis (maison prévôtale): militairen (beklaagden, beschuldigden en veroordeelden)
- Justitiehuis (maison de justice: beschuldigden assisen)
- Strafhuis (maison pour peines): veroordeelden

Einde 19de eeuw: huis van verzekering wordt gevangenis;

- Er komen centrale gevangenissen (prisons centrales) in Leuven en in Gent;
- Secundaire gevangenis of hulpgevangenissen (prisons secondaire);
- Interne afdelingen blijven behouden tot 1973.

GRAFMONUMENTEN VLAANDEREN: HET PROJECT VERSTEENDE GETUIGENISSEN

Grafmonumenten Vlaanderen is een tool waarmee je op zoek kan gaan naar graven bij deelnemende gemeenten in Vlaanderen. Wil je terugvinden waar je overgroottante begraven ligt? In welk jaar de broer van je buurman nu ook alweer gestorven is? Of vraag je je af wat de symbolen op een oud erfgoedgraf betekenen? Op deze site kan je zoeken naar zowel de administratieve gegevens van graven (wie ligt waar) als grasduinen in de inventarisatie van erfgoedgraven. Voor het eerst werden deze beide databanken samengebracht in één instrument. Om het zoeken ter plaatse handiger te maken, wordt de plattegrond van de begraafplaats bovendien centraal gezet.

De firma Geo-IT ontwikkelde de databank met webtoepassing. Deze combinatie van GIS (Geografisch informatiesysteem) en erfgoed was in 2010, toen het project startte, behoorlijk vooruitstrevend in Vlaanderen.

Het project startte in de regio Midwest (de gemeenten Ardoonie, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lichtervelde, Meulebeke, Moorslede, Oostrozebeke, Pittem, Roeselare, Ruiselede, Staden, Tielt, Wielsbeke en Wingene). Later stapten nog een aantal andere gemeenten buiten deze regio maar binnen Vlaanderen in het project, waaronder grote steden zoals Antwerpen, Gent, Hasselt en Leuven. Maar daarnaast ook: As, Balen, Blankenberge, Duffel, Genk, Geraardsbergen, Herent, Houthalen-Helchteren, Ichtegem, Lanaken, Lendelede, Londerzeel, Olen, Pelt, Sint-Truiden en Torhout. Van ons werkgebied sloten zich voor zover mij bekend nog geen gemeenten aan.

Alle informatie omtrent dit project en het zoekinstrument, vind je terug op de website <https://grafmonumenten.vlaanderen/?niscode=44021>

Hieronder enige uitleg over hoe je best te werk gaat.

Open de website. Selecteer in het vak 'Selecteer een gemeente' vooreerst 'Alle gemeenten'. Je krijgt nu een overzicht op kaart van alle deelnemende gemeenten aan het project.

Je kan dan verder op verschillende manieren te werk gaan.

Je kan bijvoorbeeld "Alle gemeenten" laten staan en een familienaam inbrengen. Je krijgt dan alle graven waar een voorouder met die familienaam is begraven in de deelnemende gemeenten.

Je kan een van de resultaten selecteren en krijgt dan de precieze ligging van het graf.

geo^{IT} Grafmonumenten in Vlaanderen

ZOEK OVER ONS

Zoeken

Selecteer een gemeente
Alle gemeenten

Achternaam
Fiers

Voornaam

Erfgoed gerelateerde zoekterm

RESET ZOEKEN

Resultaten 25 van 63 geladen

Fiers (vrouwelijk doodgeboren)
(Gent)
*onbekend - 108 aug. 1961

Fiers Achille
(Gent)
*onbekend - 117 okt. 1906

Fiers Albert Adolf
(Gent)
*14 sep. 1941 (Gent) - 1onbekend

Je kan ook meer gedetailleerd zoeken met vermelding van de precieze naam en de precieze begraafplaats of alle andere mogelijke variaties, vb. Loveling Rosalie in Sint-Amandsberg. Je krijgt onmiddellijk de precieze ligging van het graf. Je kan in- en uitzoomen.

geo^{IT} **Grafmonumenten in Vlaanderen**

ZOEK OVER ONS

Zoeken

Selecteer een gemeente
Gent

Selecteer een begraafplaats
Sint-Amandsberg

Achternaam
Loveling

Voornaam
Rosalie

Geboortjaar Overlijdensjaar

Dossiernummer

Erfgoed gerelateerde zoekterm

RESET **ZOEKEN**

Resultaten 1 van 1 geladen

Loveling Rosalie
(Gent)
*onbekend - †01 mei 1875

KAART **BEGRAVENEN**

Je kan zelfs op een erfgoed gerelateerd voorwerp selecteren, bijvoorbeeld de graven waarop een duif staat in alle gemeenten (maar opgepast: nog niet voor alle gemeenten, vb. voor Gent zijn deze voorwerpen nog niet ingebracht). Hieronder een voorbeeld van de graven met een duif.

geo^{IT} **Grafmonumenten in Vlaanderen**

ZOEK OVER ONS

Zoeken

Selecteer een gemeente
Alle gemeenten

Achternaam

Voornaam

Erfgoed gerelateerde zoekterm
duif

RESET **ZOEKEN**

Resultaten 42 van 42 geladen

Peeters Joanna-Catharina
Kerkhof Sint-Jozef (Londerzeel)
*onbekend - †onbekend

Arfsten Wilhelmus Anthonius
Sint-Fredegandus (Deurne) (Antwerpen)
*22 mei 1877 (Kruibeke) - †10 feb. 1906 (Antwerpen)

Arfsten Willy
Sint-Fredegandus (Deurne) (Antwerpen)
*29 aug. 1907 - †24 mrt. 1943

Brabant Edouard
Oude Stedelijke Begraafplaats (Izegem)

KAART

Met dank aan Eugène Marchand voor de verwijzing naar deze interessante site.

KWARTIERSTAAT VAN KAREL JOZEF VAN RISSEGHEM (1875-1964), BURGEMEESTER VAN DEINZE (1933-1944 & 1953-1964)

Karel Jozef (Jef) Van Risseghem (1875-1964), gedurende 24 jaar burgemeester van Deinze (met een naoorlogse onderbreking tussen 1944 en 1951) is een opvallende figuur geweest, die op veler sympathie mocht rekenen, hetgeen o.m. ook bewezen wordt door het feit dat hij als gewezen oorlogsburgemeester van Groot-Deinze (!), nadien nog in het burgemeestersambt kon terugkeren. Hij heeft bijna een kwarteeuw lang de Deinse politiek (mede)bepaald, waarbij hij altijd met begeerte naar het aanpalende Petegem heeft uitgekeken, om het bij Deinze te kunnen inlijven.

Maar hier geen politieke analyse¹. Laten we het er liever over hebben dat hij in het culturele leven van Deinze (en omstreken) een actieve, stimulerende rol heeft gespeeld. Zelf een uitstekend acteur en zanger (die ook rollen vertolkte in de Gentse Opera) was hij ook de drijvende kracht achter de Deinse Burgersbond, en verscheen hij met graagte op de planken van de Volkskring, om er o.m. in de populaire “operetten” telkens een glansrol te vertolken. Jozef Van Risseghem (hij gebruikte bij voorkeur zijn tweede voornaam *Jozef*, door de intimi tot “*Jef*” verkort) was de zoon van een Deinse kuiper-herbergier. Hij bleef ongehuwd, maakte zich rijk en onafhankelijk met een florerende wijnhandelszaak (gelegen vooraan in de Tolpoortsraat) en leefde op eigen ritme en naar eigen maatstaven, met een positieve (opportunistische) kijk op het leven, dat hij zoveel als mogelijk als een “feest” wenste te bekijken en te beleven.

Kwartierstaat van Karel-Jozef Van Risseghem

Kw. 1 – Karel Jozef (Jef) VAN RISSEGHEM

° Deinze 10 december 1875 - † Deinze 19 december 1964, handelsreiziger (1901), drukker (1905), later zelfstandig wijnhandelaar, ongehuwd, 89 jaar oud.

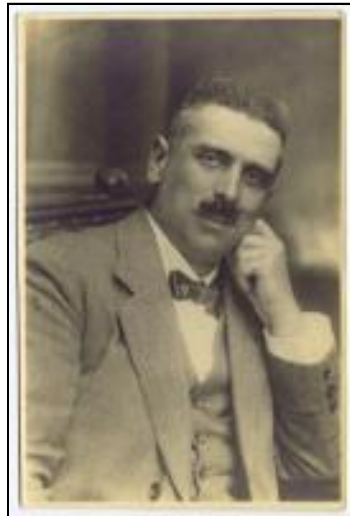

Foto : Archief *Liberas*, Gent.

¹ Daarover staat een en ander te lezen in de *Geschiedenis van Deinze*, dl. 2 (2005), pp. 109-111, 121 en 159-164.

Generatie II – De ouders

Kw. 2 – Pieter Seraphinus VAN RISSEGHEM

° Deinze 22 juni 1826 - † Deinze (*Merkstraat 18*) 15 februari 1901 (akte 21), kuiper en herbergier, 74 jaar oud.

xx Poeke 24 september 1874 (akte 6) met:

Kw. 3 – Marie Louise VAN DE VOORDE

° Poeke 30 oktober 1834 - † Deinze (*Merkstraat 18*) 12 januari 1905 (akte 7), 80 jaar oud.

Pieter Seraphinus VAN RISSEGHEM was in eerste huwelijk getrouwd met Amelia VEREECKEN (° Hansbeke 25 augustus 1836 - † Deinze 11 augustus 1872), met wie hij vijf kinderen had (resp ° 1860, 1862, 1865, 1867 en 1868). Een volledig overzicht van zijn gezin (met de zes kinderen uit de beide huwelijken) volgt achteraan in deze bijdrage.

Generatie III – De grootouders

Kw. 4 – Joannes Baptiste VAN RISSEGHEM

° Deinze (Sint-Martinus) 24 juli 1788 (f° 1350) - † Deinze 5 november 1869, kuiper, 81 jaar oud.

x Sint-Martens-Latem 1 december 1813 (f° 13-14) met:

Kw. 5 – Francisca (Françoise) PEIRENS

° Sint-Martens-Latem 13 april 1793 - † Deinze (*Meulenstraat 22*) 26 januari 1873 (akte 6), zonder beroep, 79 jaar oud.

Kw. 6 – Leo VAN DE VOORDE

° Poeke 19 fructidor jaar VII of 5 september 1799 - † Poeke 17 december 1877 (akte 20), tapper en landbouwer, 78 jaar oud².

x Poeke 24 november 1827 (akte 10) met:

Kw. 7 – Isabella Maria VAN LANDEGHEM

° Poeke 16 germinal jaar IX of 6 april 1801 - † Poeke 8 maart 1879 (akte 5), weduwe, tapster en landbouwster, 77 jaar oud.

Generatie IV – De overgrootouders

Kw. 8 – Judocus Antonius VAN RISSEGHEM

° Deinze (Sint-Martinus) 13 juni 1758 (f° 940) - † Deinze 27 oktober 1808, 50 jaar oud; kuiper (*tonnelier*, 1796).

x Deinze (Sint-Martinus) 3 juni 1781 (f° 1993) met:

Kw. 9 – Joanna Livina VAN GANSBEKE dochter van Louis en van Maria Theresia BYTEBIER

° Wondelgem (?) ca. 1751 - † Kruishoutem 7 november 1827 ongeletterd (zie huwelijksakte 1781).

Het echtpaar Jud. Ant. Van Risseghem - J. L. Van Gansbeke kreeg in Deinze (Petegem) Sint-Martinus zeven kinderen, daar geboren en gedoopt tussen 1782 en 1793³, waaronder ook een meisjestweeling (in juli 1785).

² Aangifte van zijn overlijden door zijn twee zonen, m.n. Ivo Van de Voorde, 49 j., en Leopold Van de Voorde, 45 j., beiden landbouwers te Poeke, oudere broers van Marie Louise Van de Voorde (= kw. 3).

³ Zie ook: Bevolkingstelling Deinze jaar IV (1796), nrs. 1060/1061: Anthoine Van Rysseghem (38 jaar, kuiper, geb. Deinze 1758), x Jeanne Gansbeke (44 jaar, sedert 1766 in Deinze), met hun 4 kinderen beneden de 12 jaar; woonst: *Audenaerdsche Poort*, d.i. *Tolpoortstraat*, in de parochie Sint-Martinus.

Kw. 10 – Petrus PEIRENS

° Sint-Martens-Latem 13 januari 1737 - † Sint-Martens-Latem 8 brumaire jaar XII of 31 oktober 1803, landbouwer, 66 jaar oud.

x Sint-Martens-Lerne 7 februari 1786 (f° 300) met:

Kw. 11 – Maria Anna DE VREESE

° Sint-Martens-Lerne 23 december 1756 - † Sint-Martens-Latem 2 brumaire jaar X of 24 oktober 1801, 44 jaar oud .

Kw. 12 – Elias VAN DE VOORDE

° Poeke 26 december 1767 (akte 308) - † Poeke 6 maart 1852, landbouwer, 84 jaar oud.

x Poeke 11 januari 1791 (akte 75, f° 123) met:

Kw. 13 – Maria Anna VAN QUAETHEM

° Aarsele 15 februari 1766 - † Poeke (*woning nr. 62*) 25 november 1806, spinster, 40 jaar oud.

Kw. 14 – Ludovicus (Louis Bertrand Pierre) VAN LANDEGHEM

° Wontergem 12 oktober 1765 (f° 41) - † Poeke 17 januari 1822 (akte 2)⁴, landbouwer, 55 jaar.

x Vinkt 14 november 1786 (f° 140 verso) met:

Kw. 15 – Joanna Catharina VAN DE VOORDE

° Wontergem 23 mei 1766 (f° 42) - † Poeke 21 augustus 1833 (akte 18), landbouwster, 67 jaar oud.

Generatie V – De betovergrootouders**Kw. 16 – Dominicus Franciscus Innocentius VAN RISSEGHEM fs. Caroli**

° Gent (Sint-Pieters) 17 februari 1714 (f° 140)⁵ - † Deinze (Sint-Martinus) 22 juli 1794 (f° 2110)⁶.

x Deinze (Onze-Lieve-Vrouw): verloving 26 januari & huwelijk 3 februari 1754 (f° 2304) met:

Kw. 17 – Anna Maria Catharina VERLINDEN fa. Petri

° Zele (?) ca. 1724⁷ - † Deinze (Sint-Martinus) 24 juli 1794 (f° 2110)⁸, 70 jaar oud

Kw. 20 – Joannes PEIRENS

x Sint-Martens-Latem (?) voor 1737 met:

Kw. 21 – Joanna SCHELSTRAETE**Kw. 22 – Josephus DE VREESE**

Woont in oktober 1801 in Sint-Martens-Lerne.

x voor 1756 met:

Kw. 23 – Carolina (Charlotte) VINCENT

Woont in oktober 1801 in Sint-Martens-Lerne.

⁴ Overlijdensaangifte op 17.01.1822 door twee zonen van de overledene: Petrus Jacobus Van Landeghem, 30 jaar oud, en Leo Van Landeghem, 22 jaar oud, landbouwers te Poeke.

⁵ PR Gent (Sint-Pieters), Dopen 1708-1715, f° 140: “Anno domini 1714 die 18 februari baptizavi Dominicum Franciscus Innocentium, filium legitimum Caroli Francisci Van Rijssegem et Mariae Catharinae Verscheuren, conjugum, natum ad medium octave vesperi die precedente; susceptores sunt Dominus Dominicus Verscheuren et Catharina Francisca Van Rijssegem ita est”.

⁶ PR Deinze (Sint-Martinus), Overlijdens, f° 2110: “1794 - Die 22 julii obiit Dominicus Van Risseghem, *Gandensis*, filius Caroli ex B[eatae]M[ariae]V[irginis], maritus Annae Mariae Verlinden, aetatis 80 annorum”.

⁷ Zele, Dopen, f° 68: doop op 7 december 1718 van Joanna Maria Verlinde, dochter van Petrus en van Elisabeth Herreman. Deze identificatie is evenwel onzeker!

⁸ PR Deinze (Sint-Martinus), Overlijdens, f° 2110: “1794 - Die 24 julii obiit Anna Maria Verlinden filia Petri ex Zele, vidua Dominici Van Risseghem, aetatis 70 annorum”.

Kw. **24** – Emanuel VAN DE VOORDE

Zoon van Petrus Franciscus Van de Voorde en van Livina Strobbe.

° Poeke 20 december 1732 (f° 15, akte 180) - † na 1767 (?).

x Poeke 3 mei 1755⁹ met:

Kw. **25** – Barbara Theresia LAMPAERT

Dochter van Judocus Lampaert en Godeliva Hellebuyck.

° Poeke 24 januari 1728 (akte 8) - † na 1767 (?).

Kw. **26** – Joannes VAN QUATHEM

† Aarsele, na 1767.

x Aarsele: verloving 4 januari en huwelijk 20 januari 1756 met:

Kw. **27** – Anna Maria VAN QUATHEM

Dochter van Judocus Van Quathem en Joanna Van Parys.

° Aarsele 18 april 1734 (f° 298v°) - † Aarsele 28 juli 1767 (f° 524v°), 33 jaar oud.

Kw. **28** – Andries VAN LANDEGHEM

x voor 1767 met:

Kw. **29** – Maria Anna DUYCK

Kw. **30** – Joannes Carolus (Karel) VAN DE VOORDE

x voor 1766 met:

Kw. **31** – Isabella Rosa LIEVENS

Generatie VI – De oudouders

Kw. **32** – Carolus Franciscus VAN RISSEGHEM

x Gent par. Sint-Pieters 27 mei 1713¹⁰ met:

Kw. **33** – Maria Catharina VERSCHUREN

Het gezin van Petrus Seraphinus Van Risseghem (kw. 2)

Hij was in Deinze geboren op 22 juni 1826 (akte 64) als zoon van Joannes Baptiste Van Risseghem en van Francisca (François) Peirens. Hij werd kuiper en herbergier en was tweemaal gehuwd.

Eerste huwelijk:

In eerste huwelijk was hij getrouwd met Amelia VEREECKEN (° Hansbeke 25 aug. 1836 - † Deinze 11 augustus 1872), met wie hij vijf kinderen kreeg, alle in Deinze geboren:

A/1. Ida Victoria, geboren op 23 december 1860 (akte 124) en overleden (*Tolpoortstraat 120*) op 14 januari 1953, 92 jaar oud.

A/2. Elisa Rosalia, geboren op 29 oktober 1862 (akte 109) en overleden (*Tolpoortstraat 126*) op 28 december 1921, 58 jaar oud; ongehuwd gebleven.

A/3. Marie Louise, geboren op 6 mei 1865 (akte 43) en tijdens haar eerste levensjaar op 6 februari 1866 gestorven.

⁹ PR Poeke, Huwelijken, 03.05.1755 (akte 1, f° 147): huwelijk van Emanuel Van de Voorde en Barbara Theresia Lampaert, na dispensatie - verleend door Joannes Carolus Molinari, aartsbisschop, apostolisch nuntius, etc. - betreffende bloedverwantschap in de derde en vierde graad; huwelijksgetuigen: Petrus Braet en Godeliva Hellebuck (= de moeder van de bruid).

¹⁰ PR Gent (Sint-Pieters) 27.05.1713: huwelijk van Carolus Franciscus Van Rijssegem en Maria Catharina Verschuren; getuigen: Servatius Rijssegem en Catharina Coppens.

A/4. Clemencia Louisa, geboren op 27 juli 1867 (akte 66); op 19 september 1898 in Deinze gehuwd met dokter Remi Lodewijk Calewaert (Deinze 25 september 1867); overleden (*Tolpoortstraat 54*) op 19 juli 1924, bijna 57 jaar oud.

A/5. Emil (sic) Theophiel, geboren op 27 juli 1868 (akte 57); werd drukker-uitgever, gevestigd op de *Grote Markt 18* (in 1901 uitgever van het *Dagboek in Transvaal* van Gustaaf Dujardin). Hij overleed, ongehuwd gebleven, te Deinze op 25 april 1903 (akte 34), slechts 34 jaar oud.

Tweede huwelijk:

Petrus Seraphinus Van Risseghem, in augustus 1872 weduwnaar geworden, is in Poeke op 24 september 1874 hertrouwd met Marie Louise VAN DE VOORDE (° Poeke 30 oktober 1834) (kw. 3), met wie hij nog één (?) kind had; zijn tweede vrouw stierf te Deinze op 12 januari 1905, 70 jaar oud.

A/6. **Karel Jozef Van Risseghem**, geboren op 10 december 1875 (akte 109), burgemeester van Deinze, van wie hiervoor de volledige kwartierstaat is opgenomen.

Literatuur

Freddy Nachtergaele, “De Van Risseghem-familie uit Petegem-aan-de-Leie”, in: *Leiestam* (Deinze, FV), jrg. 24, nr. 4 (oktober 2016), pp. 1097-1106, inz. p. 1104 (sub V-D).

Paul Huys

	<p>Ik ben de verrijzenis en het leven..... Uw broeder zal herleven (Sint-Jan)</p> <p>†</p> <p>TER NAGEDACHTENIS VAN MIJNHEER</p> <p>KAREL - JOZEF VAN RISSEGHM</p> <p>Burgemeester der Stad Deinze. Beschermheer van «Kunst- en Oudheidskundige Kring». Ere-voorzitter van het N.G.M.V. - Bewest Deinze. Prins der Rederijkerskamer «De constimierende Gildebroeders v.d. H. Rochus» Officier in de Leopold II Orde. Ridder in de Kroonorde. Drager van het Landbouwereteken eerste klas.</p> <p>Geboren te Deinze de 10 december 1875 en er godvrechtig overleden de 19 december 1964, versterkt en getroost door de laatste H.H. Sacramenten.</p> <p>Hij heeft een leven geleefd, gesterkt door trouw aan zijn geloof en aan zijn volk, opgeluisterd door kunst en schoonheid, gemerkt door goedheid en vriendschap en gefoueterd door dienstvaardigheid en onbaatzuchtigheid.</p> <p>Hij heeft geleefd volgens het woord van Christus : dat het beter is te geven dan te krijgen. Daarom, zo hopen wij, zal ook hij wiens hartelijkheid ons allen bekend is, nu op zijn beurt door de Heer vol vriendschap worden onthaald : «Welkom, goede en getrouwe dienaar..... kom binnen in de vreugde van uw Heer.» (Mt 25, 21)</p> <p>Het bestuur van de wijze is welgeordend. Zoals het hoofd van een stad zo zijn ook haar bewoners..... De wijsheid van haar bestuurder brengt de stad tot bloei. (Eecl. 10)</p> <p>Ieder van ons moet het welzijn van zijn medemens zoeken zoals ook Christus zich zelf niet heeft gezocht. (Rom. 15)</p> <p>Maak U binnend bij de gemeente ... neig uw oor tot de arme en beantwoord vriendelijk zijn groot, help de verdrukte tegen zijn verdrukker ... God, noemt U dan Zijn zoon. (Eecl. 4)</p> <p>Wie mij belijdt vóór de mensen, hem zal ik belijden vóór de Vader in de Hemel. (Mt 10, 32)</p> <p>Mijn familieleden en vrienden, gij allen aan wie ik gezocht heb goed te doen, denkt nu ook aan mij, nu ik heenga naar Hem in Wie ik al die jaren levendig heb geloofd.</p> <p>Bij het smartelijk verlies, dat wij ondergingen, was uw blijk van christelijke deelneming ons een troost en een steun.</p> <p>Hiermede danken U :</p> <p>Dokter Daniël CALEWAERT, Juffrouw Madeleine CALEWAERT, Mevrouw Nestor BRUWAERT, geboren Marie-Fernande CALEWAERT en kinderen, De Heer Jerome VAN THUYNE, Mevrouw Jerome VAN THUYNE, geboren Marguerite - Marie CALEWAERT en kinderen, De familie VAN RISSEGHM en VEREECKE.</p> <p>Rouwonderneming M. Michels - Deinze - Druk. A. Voet</p>
--	--

DEINSE ENKWESTEN

(vervolg van Leiestam 1/2024, p. 1712-1713)

(vervolg register 465 in Fonds Deinze (AR29) in het rijksarchief Gent)

89. folio 85: 25/10/1725, 26/10/1725 en 29/10/1725:

door Pieter DORDE, Philippe MICHIELS en Adriaen DE BUCK schepenen van Deinze op verzoek van Jaecques Anthone VAN CAUWENBERGHE baljuw van Deinze

Onderwerp: inbeslagname van twee paarden en zeven koeien bij Pieter VANDER STEDE filius Anthone wonende in Deinze-buiten in de wijk Hooie, tot betaling van achterstallige belastingen ("pointingen en settingen"); de dieren werden ondergebracht in de stal van herberg den Hert in Deinze bewoond door Jaecques VANDER STRAETEN, daar werd één van de koeien ontvreemd; bedreiging van de baljuw door Pieter VANDER STEDE, zijn twee knechten en Jan Baptiste MOERMAN in herberg de "gauden appel".Werden verhoord:

Pieter VANDER MEULEN filius Jan, 28 jaar, officier van Deinze

Pieter DE COCK filius Gillis, 42 jaar, officier van Deinze

Abraham VAN WONTERGHEM filius Jan, 21 jaar

Joos JOORIS fs. Michiel, 63 jaar, wonende Deinze, herbergier in de "gauden appel" (2x)

Joanne NAESSENS fa. Marinus, 43 jaar, huisvrouw van Joos JOORIS.

90. folio 90: 13/11/1725, 26/11/1725 en 10/12/1725:

door Frans DE GROOTE en Pieter VANDER MEULEN (en Pieter DORDE) schepenen van Deinze in de zaak tussen Philips VAN WONTERGHEM en consorten verweerders en Paulus DE SOMMERE eiser "bij arreste"

Onderwerp: Betaling van belastingen bij oversteek van de Leiebrug in Deinze

De getuigen verklaren dat het sinds heugenis het gebruik was dat diegenen die "brughcoorne" betaalden geen tol ("brughgeldt") moesten betalen bij het oversteken van de Leiebrug. Als "brughcoorne" werd per koppel paarden jaarlijks een meuken koren ten huize van de debiteuren opgehaald.

Werden verhoord:

Bauduyn BENOODT, 75 jaar, wonende Deinze, oud-schepenen van Deinze en koopman

Joos DELBARE filius Huybrecht, 75 of 76 jaar, wonende Machelen, landsman

Joos LOWAEGE, 79 jaar, wonende Machelen, landsman

Pieter VAN WYMELBEKE, 53 jaar, wonende Deinze, schaliedekker

Anna BRACKE weduwe van Jacques VAN WYMELBEKE, 52 jaar, wonende Deinze

Joannes BOELAERE, 52 jaar, wonende Machelen, landsman

David VAN RAE filius Jan, 50 jaar, wonende Deinze

Marten CORNU, 70 jaar, wonende Petegem-buiten, landsman en wagenmaker

Philippe VAN LAERE, 70 jaar, wonende Petegem-buiten, landsman

Jacques VANDE WOESTYNE filius Jacques, 61 jaar, wonende Petegem-buiten, landsman

Joannes VERSELE, 52 jaar, wonende Nazareth (en voordien in Astene), landsman

Guisleyn DE BAETS, 56 jaar, wonende Nazareth (en voordien in Astene), landsman

Daniel PLAETSAERT, 73 jaar, wonende Astene.

91. folio 97 verso: 3/1/1726 en 26/1/1726:

door Frans DE GROOTE en Pieter DORDE schepenen van Deinze

in de zaak tussen Baltazar VAN HONACKERE eiser

tegen Frans BOONE verweerder

Onderwerp: contractbreuk; de verweerder zou aan de eiser beloofd hebben bij hem te zullen werken als brandewijnstoker; hij zou hierbij voorafgaand al voordelen gehad hebben, namelijk een goedkopere huur van een stuk land in Petegem.Werden verhoord:

Joos DE GRAEVE, 29 jaar

Catharine IMPENS, 37 jaar, weduwe van Lieven DE PLAETSAERT

Pieter VANDER MEULEN filius Jan, 28 jaar, officier van Deinze
 Judocus DE FAU, 35 jaar, “garde” van de Kasselrij Kortrijk
 Frans DE SMEDT, 35 jaar, “garde” van de Kasselrij Kortrijk.

92. fo. 102: 9/10/1726:

door Pieter VANDER MEULEN en Philippe MICHIELS schepenen van Deinze
 in de zaak tussen Paulus DE SOMERE “pachter van den tol van de impositie van de Leybrugge” eiser
 tegen Philips VAN WONTERGHEM “ghearresteerden verweerdere”

Onderwerp: idem als nr. 90, maar deze getuigen beweren dat nooit een “brughcoorne” werd verpacht en
 dat er geen uitzonderingen bestaan op het betalen van de tol over de Leiebrug

Werden verhoord:

Judocus VAN RECKENDAELE, 54 jaar, wonende Deinze
 Frans WYME, 41 jaar, amman en tresorier van Deinze
 Gillis VAN RENTERGHEM filius Jan, 52 jaar, wonende Deinze
 Allexandere DE GRUYTERE, 66 jaar, wonende Deinze
 Raphael WILLEMS filius Anthone, 53 jaar, wonende Deinze
 Pieternelle VAN PARYS weduwe van Jan VANDER MEULEN, 50 jaar, wonende Deinze
 Jaacquemyntjen VAN BENEDEN weduwe van Jacques DEL VAL, 39 jaar.

93. fo. 109: 18/3/1726:

door Pieter VANDER MEULEN en Pieter DORDE schepenen van Deinze
 in de zaak tussen Joannes BULTINCK, herbergier, eiser
 tegen Thomas VAN LOO verweerder

Onderwerp: teerkosten

Werden verhoord:

Charles VAN WONTERGHEM schout van Deinze
 Jan Baptiste MOERMAN, 29 jaar, procureur van Deinze
 Jacques Anthone VAN CAUWENBERGHE, 35 jaar, baljuw van Deinze

94. fo. 111: 9/5/1726, 27/5/1726:

door Frans DE GROOTE en Pieter DORDE schepenen van Deinze
 op verzoek van Jacques Anthone VAN CAUWENBERGHE baljuw van Deinze verweerder
 tegen Gillis VAN RENTERGHEM eiser

Onderwerp: betwisting in verband met schulden

Werden verhoord:

Abraham VAN WONTERGHEM, 22 jaar, wonende Deinze, jongman
 Albertus ROELANTS, 23 jaar, wonende Deinze, jongman
 Petronelle GALLE huisvrouw van Jacques RAMONT
 (onvolledig: enkele bladzijden ontbreken in het register)

95. fo. 112: 22/10/1726 en 29/10/1726

(partijen onbekend: enkele bladzijden ontbreken in het register)

Onderwerp: afwikkeling van betalingen voor logementen van militaire troepen na procedure voor de
 Raad van Vlaanderen

Werden verhoord:

Raphael WILLEMS
 Alexander DE GRUYTERE, 67 jaar, wonende Deinze, kleermaker
 Jan DE CLERCK, 37 jaar, wonende Deinze, schoenmaker
 Adriaen DHUYGHELEERE, 52 jaar, wonende Deinze, kleermaker
 Pieter VISE, 50 jaar, wonende Deinze, meester metsers en vleeshouwer
 Carel OLIMAN, 40 jaar, wonende Deinze

(wordt vervolgd)

Guido Demuyne

Nieuwe publicatie van prof. Rik Coolsaet

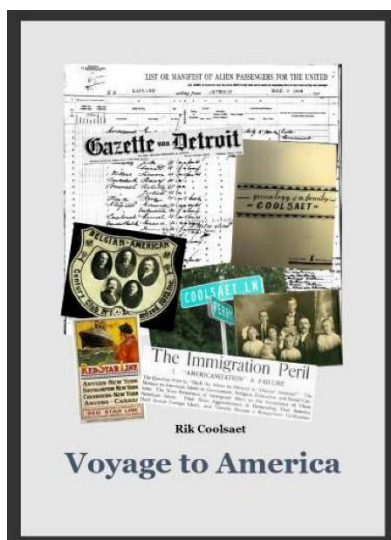

Prof. Rik Coolsaet is een Belgische academicus en expert op het gebied van internationale betrekkingen.

Begin dit jaar verscheen in het kader van zijn familiegeschiedenis zijn eerste werk, met name

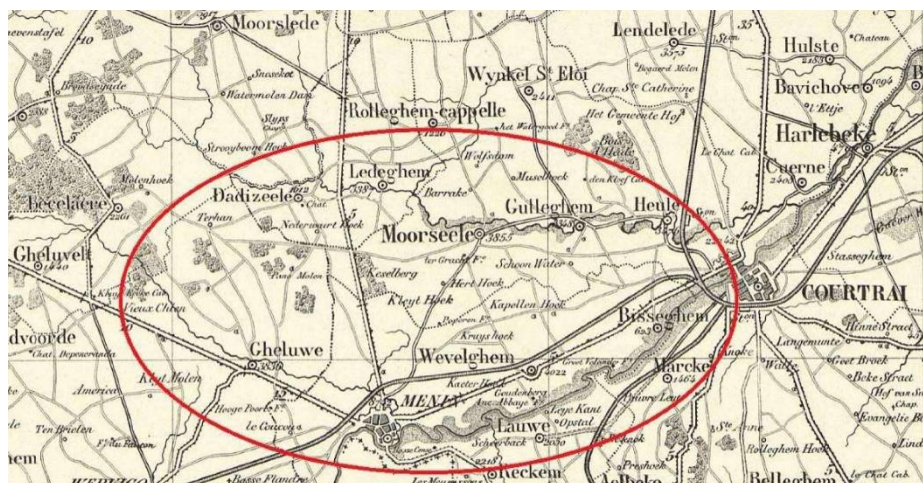
“Familiekroniek – 8 generaties Coolsaet tussen Gent en Brussel”.

In april 2024 kwam zijn tweede boek uit. De titel luidt **“Voyage to Amerika”** en beschrijft de emigratie van zijn West-Vlaamse naamgenoten naar de USA.

Het boek telt 46 bladzijden en is ruim gedocumenteerd met verhalen, foto's en kaarten.

“Met Oost-Vlaanderen heeft dit niets te maken,” aldus prof. Rik Coolsaet. “Het gaat om enkele West-Vlaamse takken, met wie ik enkel de naam, maar geen familiebanden deel”.

Met deze link vindt u alvast de online versie: https://issuu.com/dotburo/docs/voyage_to_america

Overzicht van de afdelingen in Oost-Vlaanderen

Regio Aalst

Documentatiecentrum: Erembodegem-Dorp 9320 Erembodegem

Openingsuren: van 16 september tot 15 juni elke 1ste en 3de donderdag en 2de en 4de zaterdag van 14 tot 17 uur, behalve op schoolvakantiedagen en feestdagen. |

Website: <http://www.familiekunde-aalst.be>

Voorzitter: Hugo Buts, Vierhuizen, 43 9255 Buggenhout, 052 33 20 37 (voorzitter), 053 77 00 79 (ondervoorzitter)

email: : info@familiekunde-aalst.be en bestuur@familiekunde-aalst.be

Tijdschrift: Dender-stam

Regio Dendermonde

Documentatiecentrum: "De Oude Pastorie", Hoofdstraat 49, 9200 Dendermonde (Appels)

Openingsuren: Elke donderdag van 19u00 tot 22u00, en elke 1^e zaterdag van de maand van 09u00 tot 12u00

Website: <https://familiekunde-dendermonde.be>

email: info@familiekunde-dendermonde.be

Voorzitter: Ben Waterschoot, Gasthuisstraat 171, 9200 Dendermonde (STG) - tel.: 0475/72.77.69
email: ben.waterschoot@skynet.be

Tijdschrift: Tweemaandelijks Nieuwsbrief (niet in juli/augustus): "Familiekunde in het Land van Dendermonde"

Regio Gent

Documentatiecentrum: Liberas, Kramersplein 23, 9000 Gent

openingsuren: iedere woensdagnamiddag (13u-17u) - niet in juli en augustus

Website: <https://www.familiekunde-gent.be>

Voorzitter: Felix Waldack, Jozef Van De Veldestraat 7, 9270 Kalken, tel.: 0487.271 442

email: felix.waldack@telenet.be

Tijdschrift: "Gentse Cadenas" (verschijnt 4 x per jaar: januari, april, augustus, oktober)

Regio Meetjesland

Documentatiecentrum: ArtA'A (niveau -2), Stationsplein 25, 9880 Aalter

openingsuren: dinsdag en donderdag: 9:00 - 19:00 u. - zaterdag: 9:00 - 13:00 u

In juli en augustus is het mogelijks gesloten. Neem best eerst telefonisch contact (09 374 36 54)

Website: www.familiekundevlaanderen-meetjesland.be

Voorzitter: Ronny DEBBAUT, Maïsstraat 46, 9000 Gent; tel. : 09 329 01 04

email: ronny.debbaut@pandora.be

Tijdschrift: *De Levensboom* (contact: fvmeetjesland@telenet.be)

Regio Deinze

Documentatiecentrum: *Stadsarchief Deinze (-1), Brielstraat 2, 9800 Deinze*

openingsuren: dinsdag: 14.00 – 18.00 u (In juli en augustus is het mogelijks gesloten. Neem best eerst contact: archieff@deinze.be

Website: www.familiekundedeinze.be

Voorzitter: Claude Gekiere, Herfstlaan, 59, 9800 Deinze – tel. 0494 23 72 71

email: claud@gekiere.com en info@familiekundedeinze.be

Tijdschrift: *Leiestam*, verschijnt 5 x per jaar

Regio Land van Waas

Documentatiecentrum: Zamanstraat 49 B op de 2^e verdieping van de annex van huis Janssen te Sint-Niklaas. Momenteel is ons documentatiecentrum voor onbepaalde tijd gesloten wegens verbouwingen.

Websites: <https://www.familiekunde-landvanwaas.be/> en <https://www.publicatie-landvanwaas.be>

Adres Maatschappelijke zetel: Gouden Leeuwstraat 2, 9111 Belsele

Voorzitter: Luc Chalmet

Tijdschrift:

Kroniek van het Land van Waas (50ste jaargang in 2022)

(Verschijnt zes keer per jaar (tweemaandelijks) volledig digitaal

Gratis voor iedereen, downloadbaar via de publicatie-website)

Regio Vlaamse Ardennen

Documentatiecentrum: 9680 Maarkedal kelder gemeentehuis, Nederholbeekstraat 1

Openingsuren: de tweede en LAATSTE zondagvoormiddag van 9u00 tot 11u30. Behalve op feestdagen. Verlof 15/7 tot 15/8.

Website: www.Fv-Vl-ardennen.be en www.familiekunde.weebly.com

Voorzitter: Carlos Aelvoet, tel.: 0476 476 126

email: carlos.aelvoet@telenet.be

Tijdschrift: *Tijdschrift van FV-Vlaamse Ardennen*

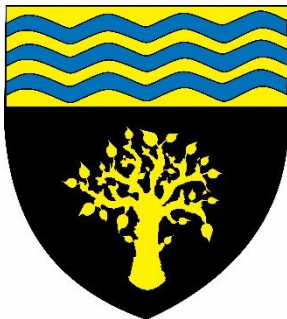

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

3/9282 P 806155

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN

**Regio Deinze, Land van Nevele,
Nazareth en Zulte**

Leiestam

Tijdschrift - Verschijnt tweemaandelijks (niet in juni)

Uitgiftekantoor: Deinze 1

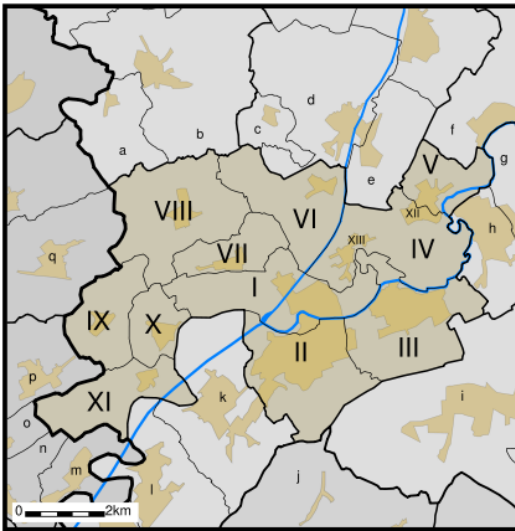
Jaargang 32 – nr. 4 – oktober 2024

Hoofdredactie: Guido Demuyck, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drogen

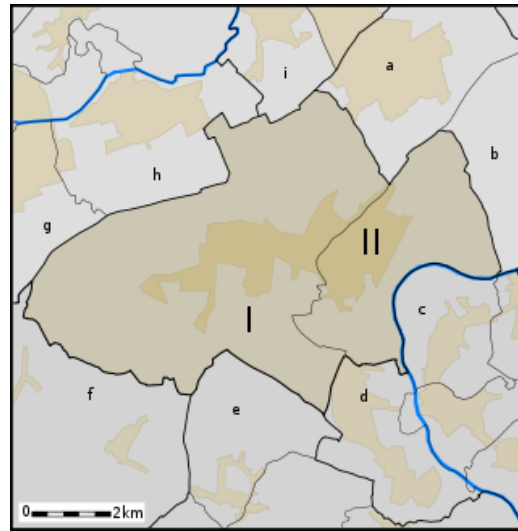
Verantwoordelijk uitgever: Claude Gekiere, Herfstlaan 59, B – 9800 Deinze

Website: <http://www.familiekundedeinze.be>

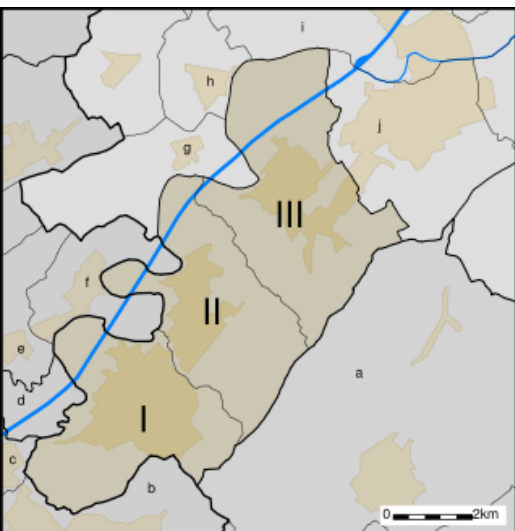
Werkgebied van Familiekunde Vlaanderen - regio Deinze, Land van Nevele, Nazareth en Zulte

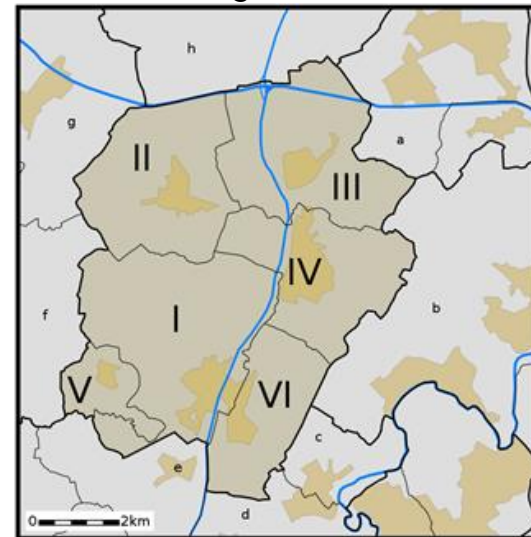
Deinze en deelgemeenten

Nazareth en deelgemeenten

Zulte en deelgemeenten

Nevele en deelgemeenten (thans Deinze)

Deelgemeenten: Astene · Bachte-Maria-Leerne (tot 1824: Bachte en Sint-Maria-Leerne) · Deinze · Gottem · Grammene · Hansbeke · Landegem · Merendree · Meigem · Nevele · Petegem-aan-de-Leie · Poesele · Sint-Martens-Leerne · Vinkt · Vosselare · Wontergem · Zeveren - Nazareth - Eke - Zulte - Machelen - Olsene.

Het lidgeld voor Familiekunde Vlaanderen, met een abonnement op het tijdschrift Vlaamse Stam, bedraagt 40 euro per jaar (bij betaling ná 15 januari = 45 euro, omwille van duurdere nazendingen), en kan gestort worden op rekening IBAN BE58 4141 1712 2179, BIC KREDBEBB van Familiekunde Vlaanderen - Van Heybeeckstraat 3 te 2170 Merksem. Voor een tweede lid van het gezin bedraagt het lidgeld slechts 10 euro per jaar. De abonnees kunnen terecht in alle afdelingen van Familiekunde Vlaanderen en zijn vrij om voor een andere afdeling te kiezen dat deze waar ze wonen en administratief worden ondergebracht.

Wens je geen lid te worden van Familiekunde Vlaanderen, maar toch het tijdschrift Leiestam te ontvangen, gelieve dan 12,00 Euro over te schrijven op rekeningnummer van FV - Deinze: BE24 0832 7311 6738 BIC: GKCCBEBB

ACTVITEITEN

- Dinsdagen 29/10 en 26/11/2024:

Opsporing verzocht: mijn voorouders (van 14 uur tot 16 uur in het Stadsarchief van Deinze):
archiefbegeleiding nieuwe familiekundigen door een bestuurslid van onze afdeling.

Ook op andere dinsdagen kan begeleiding worden gegeven mits voorafgaande afspraak met onze voorzitter Claude Gekiere (claud@gekiere.com)

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen – Regio Deinze.

Administratief Centrum “Leiespiegel”, Brielstraat 2, Deinze

Opmerking: het stadsarchief is ook elke vrijdagmorgen open van 9 tot 12 uur.

- Vrijdag 18/10/2024 van 14u tot 16u in het Rijksarchief Gent, Bagattenstraat 43, Gent:

Persoonsgegevens in kerkarchieven buiten de parochieregisters, door Annelies Somers, archivaris.

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen (afdelingen Deinze, Dendermonde, Meetjesland en Vlaamse Ardennen) in samenwerking met het Rijksarchief van Gent.

Al wie zich ooit aan stamboom- of familieonderzoek heeft gewaagd, is welbekend met de parochieregisters. Kerk- en parochiearchieven hebben voor onderzoekers naar personen en persoonsgegevens echter meer in petto dan louter de parochieregisters. In deze sessie worden alternatieve bronnen van persoonsregistratie in kerk- en parochiearchieven voor het voetlicht geplaatst. Sommige daarvan gaan terug tot de middeleeuwen, andere komen voor vanaf de 17de eeuw. Het accent van deze sessie zal liggen op bronnen van vóór de Franse Revolutie, maar dit belet niet dat ook uitstapjes naar de hedendaagse periode mogelijk zijn.

Toegang gratis!

Voorafgaandelijke inschrijving via onze website www.familiekundedeinze.be is noodzakelijk (contactformulier), waarna bevestiging zal volgen.

- Dinsdag 5/11/2024 vanaf 19u30 in de benedenzaal van de bibliotheek, Markt Deinze:

Het project “Outlaw” en streekgenoten in de landloperskolonie van Merksplas-Wortel, door An Vandenberghe, Claude Gekiere en Tony Vanhee.

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen – Regio Deinze.

Voorstelling van project OUTLAW. Hoe een databank 120.000 ‘boeven’ vangt (1850-1924). Het project OUTLAW, een gedeeld project van het Rijksarchief en de Universiteit Gent, wil méér dan 120.000 mannen en vrouwen die in de 19de en de vroege 20ste eeuw een straf uitzaten in een Belgische gevangenis, opnieuw een naam geven. Om dat te bereiken digitaliseerde project OUTLAW eerst 623 registers uit 23 verschillende Belgische gevangenissen. Deze registers bevatten rijke notities over de familieachtergrond, het opleidingsniveau, het gedrag en de fysieke en mentale toestand van de ongeveer 120.000 gedetineerden die tussen 1855 en 1924 in België werden veroordeeld tot een gevangenisstraf. In een tweede fase worden de gegevens van die mannelijke en vrouwelijke veroordeelden door vrijwilligers getranscribeerd en ingevoerd in een databank.

Deze ‘criminele’ databank zal een ongekend overzicht bieden van de veroordeelde gevangenisbevolking in België tijdens de tweede helft van de 19de en het eerste kwart van de 20ste eeuw. Alle gegevens zullen – samen met de gedigitaliseerde beelden – gratis ter beschikking worden gesteld aan het publiek.

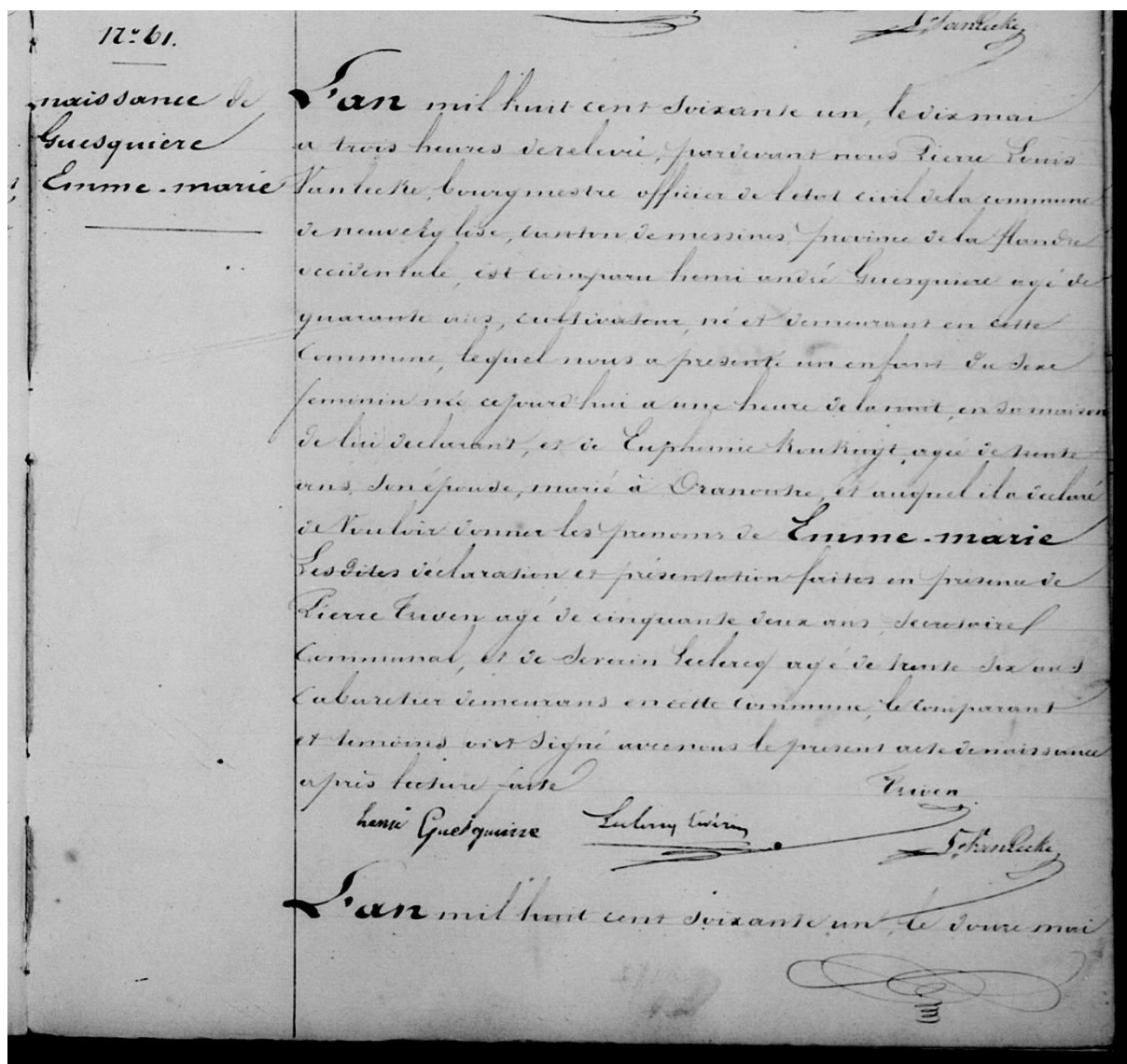
In een 2de deel schetst Claude Gekiere de historiek van de landloperskolonie van Merksplas en Wortel en verduidelijkt hij de zoekinstructies op het internet. In een laatste deel bespreekt Tony Vanhee het lot van een aantal streekgenoten die ooit in de kolonie te Merksplas en Wortel hebben verbleven. Toegang gratis!

FOUTIEVE OVERLIJDENS PRENTJES

Opgelet voor fouten in bidprentjes! Wat is hier fout ?

1. Ghesquiere i.p.v. Guesquiere
2. Naam is Emme Marie i.p.v. Emma Marie
3. Geboortedatum van Emma Marie = die van haar echtgenoot

**KWARTIERSTAAT VAN CARLOS MAERE (1907-1997),
HOUTHANDELAAR, SCHEPEN EN BURGEMEESTER VAN DEINZE
(1959-1970)**

Carlos Maere behaalde het diploma van hoger middelbaar onderwijs in het Collège Notre-Dame in Doornik. Hij werd houthandelaar in het bedrijf van zijn vader (in de *Tolpoortstraat*, schuin tegenover het oude markiezaat). In 1936 behaalde hij het brevet van brandweerofficier; hij werd in maart 1937 in het brandweerkorps van Deinze benoemd tot onderluitenant en in 1951 tot kapitein-bevelhebber.

Na zijn huwelijk in 1938 liet hij een nieuwe woning bouwen in de *Gentstraat* (nr. 100, later hernoemd tot nr. 70), op een perceel gelegen tussen de herberg “Metropole” (NO-hoek *Guido Gezellelaan*) en de Rijkswachtkazerne.

Midden de jaren '50 stapte hij in de politiek voor de Christelijke Volkspartij. Hij was twintig jaar lid van de Provincieraad, van 11 april 1954 tot 10 maart 1974, en eveneens twintig jaar lid van de Gemeenteraad van Deinze, van 1958 tot 1976; hij was schepen van Deinze van 1959 tot 1964 en burgemeester van 1964 tot 1970. Na de “kleine” fusie van Deinze met Petegem, Astene en Zeveren kwam hij in de nieuwe Deinse gemeenteraad terecht in de oppositie (tegen burgemeester Ernest Vandewiele).

Het echtpaar Maere-Maeyens kreeg vier kinderen, van wie de oudste drie in Gent geboren werden en de jongste in Deinze, resp. genaamd Monique M. J. C. C. (1939), Frans C. E. M (1940), Annie M. J. E. (1942) en Christian J. H. M. Maere, die in juli 1971 te Gent tot priester gewijd werd.

Een neef van vader Maere was mgr. René Eduard Marin Maere (Deinze 14.09.1869 - 20.03.1950), hoogleraar kunstgeschiedenis en archeologie aan de KULeuven (leerstoel christelijke archeologie); hij was de zoon van Eduardus Jacobus Maere (° Nevele 1836 - Deinze 1901) uit diens eerste huwelijk met Maria Leyn (1843-1872).

Bibliografie

Herman Maes, “Vereremerkt: huldiging Carlos Maere en Lucien Lagrange”, in: *Kontaktblad KGK-Deinze*, jrg. II/6 (1982), p. 134, nr. 146.

Herman Maes, “Mgr. René Maere”, in: *Kontaktblad KGK-Deinze*, jrg. III/5 (1983), p. 226, nr. 254.

Nicole Lehoucq & Tony Valcke, *De Fonteynen van de Oranjeberg. Deel 2, Biografisch repertorium* (Gent, Provinciebestuur, 1997), p. 293 (met portretfoto).

Walter Prevenier & Romain Van Eenoo (red.), *Geschiedenis van Deinze. Deel 2* (Deinze, Stadsbestuur, 2008), pp. 163-165, 173 en 176.

Paul Huys, *Van huizen en mensen, De dingen die voorbijgaan. Over de Gentstraat in mijn kinderjaren, 1933-1946* (Deinze, KGK, 2006), pp. 123 en 155 (noot 161).

Kwartierstaat van burgemeester Carlos Maere

De voorouders van Deinzenaar Carlos Maere waren uitgesproken streekgebonden. Ze werden geboren en bleven wonen in Deinze en Nevele en omgeving (Zeveren, Vosselare, Landegem, Petegem, Lotenhulle...). Alleen langs de kant van de maternele grootmoeder (kw. 7) komen we - iets meer zuidelijk - terecht in het Oudenaardse (de stad zelf en Ooike). En ofschoon de dorpen van Deinze en Nevele tegen West-Vlaanderen aanleunen, blijkt de provinciegrens wel degelijk af te grenzen: geen voorouders immers uit de zusterprovincie. Wel met een paar uitzonderingen: Kerkhove, herkomst-plaats van de kwartieren 11 en 12 (en hogerop) en Bossuit, woonplek van de

kwartieren 20 en 21 (en hogerop). En al helemaal een buitenbeen is de Henegouwse stad Antoing, alweer gelegen aan de Schelde, waarvandaan een meisje (kw. 19) in Nevele terecht kwam om er herbergierster te worden.

Kw. 1 – Carlos Arthur Marie Leon MAERE

Deinze 10 juli 1907 (akte 69) - † Deinze 3 januari 1997, weduwnaar, 89 jaar oud; nijveraar; gemeenteraadslid Deinze 1958-1977; provincieraadslid 1954-1974.

Gehuwd te Sint-Amandsberg op 13 juni 1938 met Maria Christina Helena Sylvia MAEYENS (Sint-Amandsberg 20 mei 1913 - Deinze 7 mei 1985), dochter van Karel Emiel Maeyens en van Clementine Callebaut.

Generatie II – De ouders

Kw. 2 – Julius Remi (Jules) MAERE

Deinze 30 januari 1878 (akte 12) - † Deinze 3 december 1958, houtkoopman en jeneverstoker; 80 jaar oud geworden.

x Deinze 25 augustus 1906 (akte 26) met:

Kw. 3 – Maria (Mariette) Eugenia Charlotte DECLERCK

Deinze 9 juni 1885 - † Deinze 17 maart 1978, weduwe, 92 jaar oud.

Het echtpaar Jules Maere-Marie Declerck had zeven kinderen, w.o. vijf zonen, m.n. Carlos (= kw. 1), de jonggestorven Fernand (1908-1909), José (1915), Stéphane (1922) en Arnold (1927), en twee dochters, m.n. Christine (1913) x Jean Bouckaert)) en Monique (1916).

Generatie III – De grootouders

Kw. 4 – Edouard Jacobus MAERE

Nevele 2 januari 1836 (akte 2) - † Deinze (*Tolpoortstraat 19*) 5 januari 1901 (akte 1), 65 jaar oud.

xx Deinze 24 oktober 1874 (akte 30) met:

Kw. 5 – Celinie Marie Isabelle DELAEY

Deinze 17 juni 1843 (akte 47) - † Deinze 1 augustus 1911 (akte 52), weduwe, 68 jaar oud.

Edouard Jacobus Maere was weduwnaar in eerste huwelijk van Maria LEYN (Zelzate 22 november 1843 - † Deinze, *Markt 2*, 6 april 1872, akte 56), 28 jaar oud, dochter van Marinus Leyn en van Rosalia Haentjens.

Kw. 6 – Arthur Karel Lodewijk DECLERCK

Deinze 2 april 1859 - † Deinze 31 mei 1940, zijdefabrikant, 81 jaar oud.

x Gent 3 juni 1884 (akte 484) met:

Kw. 7 – Gabrielle Antonia Honorine CEUTERICK

Oudenaarde 29 juli 1858 (akte 92) - † Deinze 11 november 1944, 86 jaar oud.

Arthur Declerck vervulde ook politieke mandaten op het lokaal en het provinciaal niveau; hij maakte deel uit van de gemeenteraad van Deinze van 1895 tot 1917 (schepen 1906-1917) en was lid van de provincieraad van juni 1896 tot november 1925 (ondervoorzitter 1922-1925).

Generatie IV – De overgrootouders

Kw. 8 – Leonardus MAERE

Vosselare 25 maart 1807 (f° 186) - † Nevele (*Langemunt*) 27 november 1875 (akte 70); koopman en landbouwer, ongeletterd, 68 jaar oud.

x Nevele 9 februari 1835 (akte 3) met:

Kw. **9** – Sophia CANNOODT

Nevele 3 november 1806 (f° 474) - † Nevele (*wijk Dorp*) 26 september 1884 (akte 60), rentenierster te Nevele, 77 jaar oud.

Kw. **10** – Charles Louis DELAEY

Petegem 16 frimaire jaar XIII (akte 10) of 7 december 1804 - † Deinze (*Tolpoortstraat 18*) 29 augustus 1884 (akte 74), graanbrandewijnstoker in Deinze, 79 jaar oud.

x Kerkhove 9 oktober 1841 (akte 66) met:

Kw. **11** – Melanie DE SCHIETERE

Kerkhove 4 april 1810 (f° 7r°) - † Deinze (*Tolpoortstraat 13*) 29 januari 1895 (akte 10), grondeigenaarster, 84 jaar geworden.

Kw. **12** – Karel-Lodewijk DECLERCK

Kerkhove 1 juni 1828 (akte 33) - † Deinze, 12 februari 1890 (akte 21), ameldonkfabrikant en koopman in granen (*Tolpoortstraat 40*), 61 jaar oud geworden.

x Deinze 12 mei 1857 (akte 12) met:

Kw. **13** – Flovie Rosalie DHONT

Deinze 14 november 1819 (akte 79) - Doornik (*rue des Soeurs de la Charité*) 9 januari 1862¹; zij is 42 jaar oud geworden.

Karel-Lodewijk Declerck maakte deel uit van de gemeenteraad van Deinze van 1866 tot 1890 en was burgemeester van Deinze van 1872 tot 1890. Zie : *Geschiedenis van Deinze. Deel 2* (2008), pp. 30-32 en 48.

Kw. **14** – Petrus Franciscus Achilles CEUTERICK

Ooike 7 mei 1824 (akte 17) - † Deinze (*Tolpoortstraat 97*) 28 februari 1902 (akte 22), oud-geneesheer, weduwnaar, 77 jaar oud.

x Oudenaarde 22 juni 1857 (akte 12) met:

Kw. **15** – Maria Aimée Henrietta LIEFMANS

Oudenaarde 13 september 1831 (akte 114) - † Oudenaarde 16 juli 1875 (akte 101)

Dr. Petrus F. A. Ceuterick was bij huwelijk in 1857 dokter in Moerzeke bij Dendermonde.

Generatie IV – De overgrootouders

Kw. **16** – Petrus Josephus MAERE [in doopakte: MARRE]

Zeveren 25 maart 1757 (f° 57) - † Vosselare 22 maart 1826 (akte 7), wever en landbouwer, tweevoudig weduwnaar, bijna 69 jaar oud, ongeletterd.

xx Vosselare 30 ventôse jaar VIII of 21 maart 1800 met:

Kw. **17** – Anna Maria BUYSE

Dochter van Livinus Buyse en Maria Agnes VAN GAMPELAERE

Lotenhulle 9 juli 1771 (f° 162) - † Vosselare 9 oktober 1816 (f° 35), 45 jaar oud

In eerste huwelijk was Petrus Josephus Maere getrouwd geweest met Anna Maria Demeester fa. Andries (° te Aarsele), nl. op 27 augustus 1782 in Vosselare. Uit dat eerste huwelijk werden in Vosselare kinderen geboren/gedoopt op 28.01.1784, 15.07.1786, 23.11.1789, 18.05.1791 en 11.04.1796, telkens “patre absente”); en op 8 germinal jaar VII, of 28 maart 1799, werd nog een zoon geboren, genaamd Pieter (sic) Maere. De eersteling uit het tweede huwelijk met Anna Maria

¹ Deinze, Stadsarchief, Burgerlijke Stand, Overlijdensregister 1862, akte nr. 9: de Doornikse overlijdensakte (dd° 10.01.1862) werd in het overlijdensregister van Deinze overgeschreven op 2 februari 1862.

Buyse, ook Pierre (sic) Maere genoemd, stierf na 33 dagen (Vosselare, 3 ventôse jaar IX - 6 germinal jaar IX, d.i. 22 februari - 27 maart 1801).

Kw. 18 – Jacobus (Jacques) CANNOODT

Zoon van Joannes Franciscus Cannoodt (ex Baarle) en van Joanna Reubens (ex Nevele).

Nevele 12 juli 1774 (f° 158v°) - † Nevele 19 november 1841 (akte 107), koopman en herbergier, 67 jaar oud.

x voor 1805 (niet te Nevele) met:

Kw. 19 – Maria Josepha ALLARD

Dochter van Philippus Allard en van Maria Rosa Dumortier.

Antoing ca. 1783 - † Nevele 30 augustus 1826 (akte 57), herbergierster te Nevele, 43 jaar oud.

Kw. 20 – Petrus Jacobus (Pierre Jacques) DE LAEY

Zoon van Pieter Joannes Delaey († Bossuit 7.2.1772) en Maria Jacoba Derycke († Bossuit 11 floreal jaar XIII of 1 mei 1805)

Bossuit 19 mei 1769 (f° 243v°) - † Deinze (*Gentstraat 300*) 17 februari 1816 (f° 123), 46 jaar oud, geneverstoker te Deinze.

x voor 1804 met :

Kw. 21 – Rosalia Francisca VAN DER PLANCKE

Dochter van Petrus Van der Plancke († Bossuit 8 nivôse jaar VI of 28 december 1797) en Maria Joanna Catharina Vandenbroucke († Bossuit 16.12.1808).

Bossuit 5 september 1768 (f° 243) - † Deinze (*Wijk B nr. 178*) 20 mei 1829, 60 jaar oud, geneverbrandster te Deinze.

Kw. 22 – Ignacius DESCHIETERE

Zoon van Petrus Franciscus Deschietere en van Suzanna Catharina Vansteenbrugge.

Kerkhove 1 augustus 1775 (f° 254v°) - † Kerkhove 2 mei 1853 (akte 29), oud 77 jaar, koopman.

x voor 1810 met:

Kw. 23 – Isabella VAN GLABEKE

Dochter van Petrus Franciscus Vanglabeke (° Kerkhove) en Angela Platteau (° Waarmaarde).

Kerkhove 11 december 1782 (f° 353) - † Kerkhove 29 maart 1861 (akte 11), 78 jaar oud, grondeigenaarster te Kerkhove, weduwe.

Kw. 24 – Jacobus Carolus (Jakob Karel) DECLERCK

Zoon van Joannes Germanus Declerck († Avelgem 16.03.1791) en van Barbara Theresia van de Meulebroucke († Avelgem 22.07.1792).

Avelgem 23 februari 1788 - † Kerkhove 10 april 1830 (akte 31), landbouwer en assessor, 42 jaar oud.

x Avelgem 4 september 1810 met :

Kw. 25 – Barbara Theresia GREMAUX

Dochter van Joannes-Baptista Gremaux († Avelgem 04.04.1807) en van Petronilla Theresia van Leynseele († na 1810).

Avelgem 7 april 1790 - † Kerkhove (*wijk Ten Hove*) 4 april 1873 (akte 15), landbouwster, 83 jaar oud, tweevoudig weduwe.

Na de dood van haar man († 1830) is Barbara Th. Gremaux nog hertrouwd, met Charles Platteau.

Kw. 27 – Seraphina DHONT (ongehuwde moeder van Rosalia Dhont, ° Deinze 1820)

Dochter van Petrus Franciscus Dhont (fs. Petri, ex Landegem) en van Maria Dhont (fa. Joannis, ex Petegem).

Deinze 27 mei 1779 (f° 1167) - † Deinze (*Wijk B nr. 236*) 15 augustus 1842 (akte 88), winkelierster, 63 jaar oud.

Kw. 28 – Petrus CEUTERICK

Zoon van Joannes-Baptista Ceuterick (° Wannegem) en Maria Francisca Van Rechem (° Ooike).
Ooike 14 maart 1793 (f° 156) - † Ooike 16 september 1869 (akte 21), 76 jaar oud, geneesheer,
grondeigenaar en burgemeester van Ooike.

x voor 1824 met:

Kw. 29 – Antonia BERTON

Geboren ca. 1804 - † na 1869, grondeigenaarster te Ooike.

Kw. 30 – Hyachinte Charles LIEFMANS

Zoon van de brouwer Jacobus Joannes Liefmans fs. Henri (° Sas van Gent 1750 - † Oudenaarde
22.11.1824) en van Isabella Ferdinande Carolina Eugenia Feyerick fa. Caroli (° 1765 - †
Oudenaarde 11.11.1835).

Oudenaarde 13 brumaire jaar VI of 3 november 1797 (akte 18) - † Oudenaarde (*Einestraat*) 2 maart
1841 (akte 34), rijksontvanger der belastingen van Eine en Bevere, 43 jaar oud.

x Oudenaarde (akte 13) 21 juni 1830 met:

Kw. 31 – Walburge Colette Louise VANDEWALLE

Dochter van advocaat Anselmus Antonius Vandewalle (° Oudenaarde 1773 - † Oudenaarde 16.10.
1854, rechter, 79 jaar) en van Regina Albertina Ferdinanda Vanverren (° Oudenaarde 1785 - †
Oudenaarde 21.12.1848)

Oudenaarde 22 april 1807 (akte 40) - † Oudenaarde (*Einestraat 328*) 21 december 1852 (akte 152),
45 jaar oud, koopvrouw, gepensioneerde van het Rijk.

Generatie VI – De oudouders**Kw. 32 – Jacobus MARRE**

Zoon van Guilielmus Marre & Judoca Galle², die op 17.04.1695 huwden in Petegem Sint-Martinus.
Deinze OLVr. 8 januari 1698 (f° 829) - † Zeveren 12 december 1762 (f° 43v°), bijna 65 jaar oud.

x Deinze OLVr. 7 maart 1756 (f° 2308) met:

Kw. 33 – Maria Francisca VAN [H]AELST (ook VERHAEST)

Dochter van Franciscus Van Aelst en Francisca Van Hulle.

Petegem St.-Mart. 12 juli 1731 (f° 747) - † Zeveren 30 januari 1773 (f° 50), weduwe van Jacobus
Marre, overleden “in haar 44^e levensjaar”³

Van het echtpaar Marre-Van Aelst werden in Zeveren vier kinderen geboren/gedoopt: op 25.03.1757
Petrus Josephus (= kw.16) en na hem nog Joannes Franciscus op 29.08.1758 en de tweeling Albertus
en Isabella op 13.02.1761. Na de dood van Jacobus Marre (dec. 1762) hertrouwde Maria Van Aelst
op 12 mei 1767 te Zeveren (f° 4r°) met Augustinus Vereecken.

Paul Huys

² Parochieregisters Deinze OLVr., Dopen (f° 829): “Anno 1698 die octavo Januarij ego infrascriptus baptizavi sub conditione Jacobum filium Guilielmi Marre et Judocae Galle, conjugum, natum eodem die hora decima matutina. Susceperunt Jacobus Marre et Susanna van Honnackere.”

³ Parochieregisters Zeveren, Overlijdens (f° 50): “30 januarii 1773 sepulta in coemeterio Maria van Aelst ex Peteghem prope Donsam, filia Francisci, primo vidua Jacobi Marre en secundo uxor Augustini Vereecken, aetatis suae 44to anno (...) officium 6 lectionum.”

DEINSE ENKWESTEN

(vervolg van Leiestam 3/2024, p. 1743-1744)

(vervolg register 465 in Fonds Deinze (AR29) in het rijksarchief Gent)

96. fo. 120: 7/11/1726:

door Pieter VANDEN HEEDE in Nazareth eiser
 tegen Gillis VERBRUGGEN x de weduwe van Joannes VERMANDELE in Grammene
 verweerder

Onderwerp: de eiser had als schaapherder gewerkt voor Joannes VERMANDELE; tijdens zijn
 werk werden de schapen in beslag genomen door officier HAUWENROGGE van Grammene
 toen ze graasden op het land van Pieter VAN COPPENHOLLE; Joannes VERMANDELE
 zou meermaals gezegd hebben dat zijn schaapherder de boeten niet zou moeten betalen; de
 schade aan de gewassen had Joannes VERMANDELE aan Pieter VAN COPPENHOLLE
 betaald.

Werden verhoord:

Joannes HAUWENROGGE filius Jan, 35 jaar, officier van Grammene
 Pieter VAN COPPENHOLLE filius Pieter, 50 jaar, wonende Grammene.

97. fo. 122: 11/1/1727 en 18/1/1727:

door Adriaen DE BUCK en Cornelis VAN WINGHEN schepenen van Deinze
 op verzoek van Jaecques Anthone VAN CAUWENBERGHE baljuw van Deinze verweerder
 Tegen Gillis VAN RENTERGHEM eiser

Onderwerp: betwisting betreffende schuld vermeld in een armenrekening van Deinze

Werden verhoord:

Floribert WYME, 50 jaar, procureur van de stad Deinze
 Jaecques VANDER STRAETEN, 38 jaar, procureur van de stad Deinze.

98. fo. 123 verso: 25/1/1727:

door Philippe MICHIELS en Joannes BULTINCK schepenen van Deinze
 op verzoek van Joanne BORIN eiseres
 tegen Pieter VANDER MEULEN verweerder

Onderwerp: kosten wegens logement van Jaecques COPPENS meester beeldensnijder “den
 welcken aldaer langhen tijdt heeft gebleven tot het maecken vanden autae van Sinte Rochus”
 in de kerk van Deinze.

Werden verhoord:

Jacobus VANDER MEULEN filius Jan, 24 jaar
 Gillis ROOMAN 66 jaar, oud-schepen van Deinze
 Joannes LAMMENS filius Jaecques, 30 jaar.

99. fo. 125: 30/1/1727, 31/1/1727 en 1/2/1727:

“Informatie preparatoire” door Pieter DORDE, Philippe MICHIELS en Joannes BULTINCK
 schepenen van Deinze op verzoek van Jaecques Anthone VAN CAUWENBERGHE baljuw
 van Deinze

Onderwerp: gevecht ten huize van Judocus François VANDER PIETE brandewijnverkoper in
 Petegem-binnen, waarbij Jacobus CAUBEKE filius Pieter gewond raakte aan het hoofd en de
 dag nadien dood werd teruggevonden in zijn bed

Werden verhoord:

Judocus VAN HAELST, ° Deinze 27 jaar, knecht van Willemyne ROELANT weduwe van
 Pieter CAUBEKE

Adriaen DE BUCK filius Jan, schepen van Deinze
 Joannes VERSELE filius Pieter, 33 jaar
 Judocus Frans VANDER PIETE, 56 jaar, wonende Deinze (Petegem-binnen) (2x)
 Francies VERMEEREN, 24 jaar, wonende Deinze, molenaar
 Joanne DE BAL huisvrouw van Judocus Frans VANDER PIETE (2x)
 Joannes Carolus BILLET, 26 jaar, griffier van de heerlijkheid van Poelvoorde in Wingene
 Jaecques SEGHERS, 36 jaar, wonende Deinze (Petegem), chirurgijn
 Joannes SOMBAERT (CHOMBAERT) filius Jaecques, 17 jaar
 Joannes DE PAEPE, 30 jaar
 Emanuel VERMEEREN filius Joos, 19 jaar, ° Kruishoutem
 Judocus VERMEEREN filius Joos, 22 jaar, ° Kruishoutem
 Jacobus SOMBAERT (CHOMBAERT), 43 jaar, “woonende rechtover den huuse van
 Judocus VANDER PIETE”
 Joannes MERCY, 26 jaar, ° Ouwegem.

100. fo 132: 15/3/1727:

“Informatie preparatoire” door Frans VANDER VENNET burgemeester en Cornelis VAN WINGHEN schepen van Deinze
 op verzoek van Jacques Anthone VAN CAUWENBERGHE baljuw van Deinze
Onderwerp: toebrengen van een hoofdwonde aan Jan DE CLEENE door een tamboer van het regiment van kolonel CROMELIN ‘ten dienste van haere hoogmogende heeren staeten generael der verenighde provincien” langs de “grooten calsiwegh buyten Peteghem” na een dispuut waarbij de tamboer zijn zoon Pieter DE CLEENE beschuldigde van desertie
Werden verhoord:
 Jan DE CLEENE, 50 jaar, gekwetste
 Pieter DE CLEENE filius Jan, 21 jaar
 Jacques SEGERS, wonende Deinze (Petegem) meester chirurgijn.

101. fo. 133: 18/3/1727:

“Naerdere informatie preparatoire” door Pieter DORDE, Philippe MICHIELS en Cornelis VAN WYNGHEN schepenen van Deinze op verzoek van Jacques Anthone VAN CAUWENBERGHE baljuw van Deinze “causa officii” tegen Albert DE BLAUWERE in
Gottem
Onderwerp: idem als 99; verdachte is Albert DE BLAUWERE
Werden verhoord:
 Franchoys VERMEERE, 24 jaar, wonende Deinze, molenaar
 Joannes DE PAEPE, 30 jaar
 Joanne DE BAL huisvrouw van Judocus Frans VANDER PIETE, 32 jaar
 Judocus Frans VANDER PIETE, 56 jaar, wonende Deinze (Petegem-binnen)

102. fo. 134 verso: 5/6/1727:

“Informatie preparatoire” door Cornelis VAN WINGHEN en Joannes BULTINCK schepenen van Deinze op verzoek van Jacques Anthone VAN CAUWENBERGHE baljuw van Deinze
Onderwerp: in de herberg Sint-Sebastiaan in Deinze uitgebaat door Benedictus DE SMEDT zou Jacques SCHAUBROECK, paardenknecht van Pieter DE SMEDT, een bierglas op het hoofd van de vrouw van Benedictus DE SMEDT kapotgeslagen hebben en haar gestampt
Werden verhoord:
 Joanne VANDER MEULEN weduwe van Lieven IMPENS, wonende Petegem-binnen.

(wordt vervolgd)

Guido Demuyne

NIEUWE UITGAVE BIJ FAMILIEKUNDE DEINZE***Index huwelijken: Deinze (11 deelgemeenten) 1796-1920***

Versie 2.0 (met aanvulling periode 1911-1920).

Publicatiejaar: 2024

Alfabetische klappers (op naam van man en op naam van de vrouw) op de huwelijken van de Burgerlijke Stand voor de periode 1796-1920: Deinze-stad, Astene, Bachte-Maria-Leerne, Gottem, Grammene, Meigem, Sint-Martens-Leerne, Wontergem, Petegem, Vinkt en Zeveren.

In de periode van 1911 tot en met 1920 werden in de 11 deelgemeenten 1.170 huwelijken geregistreerd. Er zijn vanaf 1796 tot en met 1920 in totaal 12.730 huwelijken afgesloten.

De geraadpleegde bronnen in het Rijksarchief en in het Stadsarchief van Deinze zijn de kantonhuwelijken in de jaren 1799 en 1800 in Deinze als kantonhoofdplaats, de registers van ondertrouw en de registers van de huwelijken.

Prijs Cd-rom 8 euro (+ € 4 verzendingskosten) - Prijs via WeTransfer 8 euro over te schrijven met vermelding CD Deinze versie 2.0 op **Rekeningnr. Familiekunde Deinze**

IBAN: BE24 0832 7311 6738 / BIC: GKCCBEBB

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

3/9282 P 806155

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN

**Regio Deinze, Land van Nevele,
Nazareth en Zulte**

Leiestam

Tijdschrift - Verschijnt tweemaandelijks (niet in juni)

Uitgiftekantoor: Deinze 1

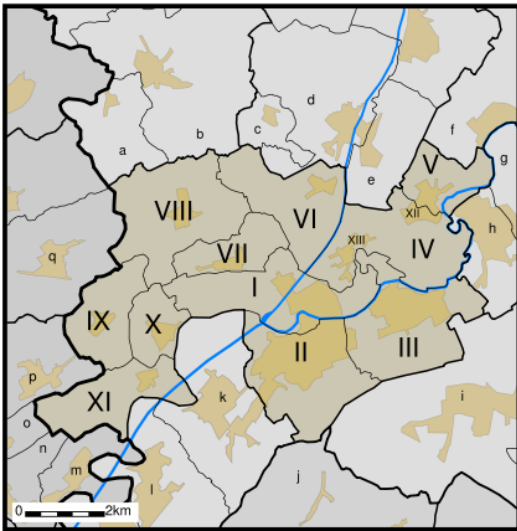
Jaargang 32 – nr. 5 – december 2024

Hoofdredactie: Guido Demuyck, Pachtgoeddreef 17, 9031 Drogen

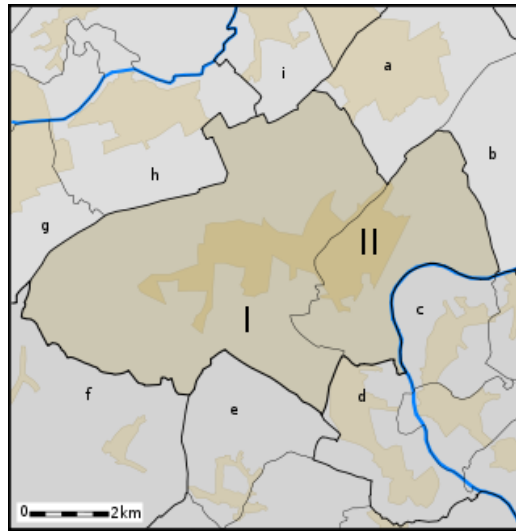
Verantwoordelijk uitgever: Claude Gekiere, Herfstlaan 59, B – 9800 Deinze

Website: <http://www.familiekundedeinze.be>

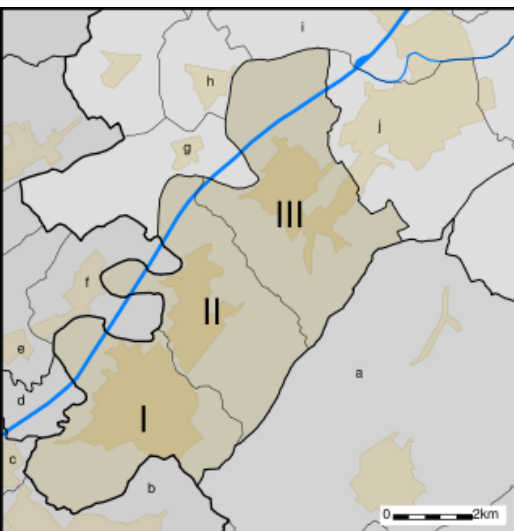
Werkgebied van Familiekunde Vlaanderen - regio Deinze, Land van Nevele, Nazareth en Zulte

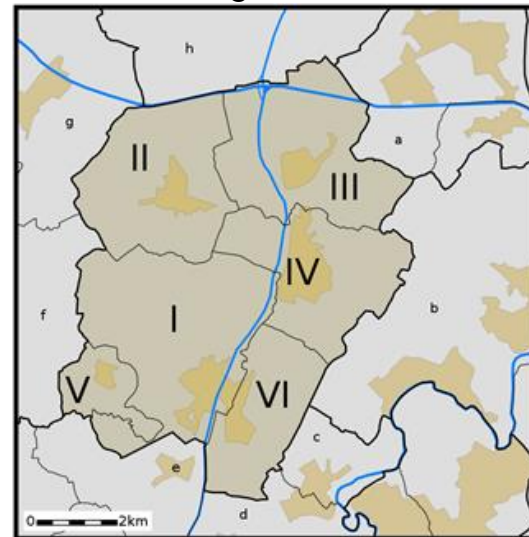
Deinze en deelgemeenten

Nazareth en deelgemeenten

Zulte en deelgemeenten

Nevele en deelgemeenten (thans Deinze)

Deelgemeenten: Astene · Bachte-Maria-Leerne (tot 1824: Bachte en Sint-Maria-Leerne) · Deinze · Gottem · Grammene · Hansbeke · Landegem · Merendree · Meigem · Nevele · Petegem-aan-de-Leie · Poesele · Sint-Martens-Leerne · Vinkt · Vosselare · Wontergem · Zeveren - Nazareth - Eke - Zulte - Machelen - Olsene.

Het lidgeld voor Familiekunde Vlaanderen, met een abonnement op het tijdschrift Vlaamse Stam, bedraagt 40 euro per jaar (bij betaling ná 15 januari = 45 euro, omwille van duurdere nazendingen), en kan gestort worden op rekening IBAN BE58 4141 1712 2179, BIC KREDBEBB van Familiekunde Vlaanderen - Van Heybeeckstraat 3 te 2170 Merksem. Voor een tweede lid van het gezin bedraagt het lidgeld slechts 10 euro per jaar. De abonnees kunnen terecht in alle afdelingen van Familiekunde Vlaanderen en zijn vrij om voor een andere afdeling te kiezen dat deze waar ze wonen en administratief worden ondergebracht.

Wens je geen lid te worden van Familiekunde Vlaanderen, maar toch het tijdschrift Leiestam te ontvangen, gelieve dan 12,00 Euro over te schrijven op rekeningnummer van FV - Deinze: BE24 0832 7311 6738 BIC: GKCCBEBB

ACTVITEITEN

- Dinsdagen 28/1, 25/2, 25/3, 29/4, 27/5, 24/6, 30/9, 28/10 en 25/11/2025:

Opsporing verzocht: mijn voorouders (van 14 uur tot 16 uur in het Stadsarchief van Deinze):
archiefbegeleiding nieuwe familiekundigen door een bestuurslid van onze afdeling.

Ook op andere dinsdagen kan begeleiding worden gegeven mits voorafgaande afspraak met onze voorzitter Claude Gekiere (claudio@gekier.com)

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen – Regio Deinze.

Administratief Centrum “Leiespiegel”, Brielstraat 2, Deinze

Opmerking: het stadsarchief is ook elke vrijdagmorgen open van 9 tot 12 uur.

- Dinsdag 25 maart 2025 vanaf 19 uur in het Dienstencentrum 17dorpen, Ghesquierestraat te Deinze:

Dood spoor

In het bijzonder voor hen die in 2024 een cursus Familiekunde hebben gevolgd in Deurle (een organisatie van Erfgoed Deurle), maar ook voor anderen die vast zitten met hun opzoekingen.

Om concrete antwoorden te kunnen geven, wordt aan de deelnemers gevraagd hun specifieke problemen uiterlijk op 1 februari 2025 per mail aan info@familiekundedeinze.be te signaleren.

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen, regio Deinze.

Cursus Familiekunde

Familiekunde Vlaanderen – Regio Deinze organiseert een cursus genealogie. Het is de bedoeling elke “leek” aan de hand van regelmatige bijeenkomsten, gespreid over een viertal lessen, te begeleiden naar het opzoeken van hun voorouders bij het opbouwen van hun stamboom en het realiseren van hun familiegeschiedenis.

Allerlei aspecten, (hoe begin ik aan een stamboom, welke bronnen kan ik gebruiken, waar kan ik informatie terugvinden) worden door gespecialiseerde genealogen door middel van uitleg en documentatiemateriaal aangebracht.

De 4 lessen gaan telkens door op zaterdagmorgen, nl. **15 maart, 22 maart, 29 maart en 05 april 2025** van 9.30 uur tot 11.00 uur en vinden steeds plaats in het Dienstencentrum Zeventiendorpen, (ingang langs Ghesquierestraat).

De ingeschreven cursisten zullen ook het tijdschrift “Leiestam” van de plaatselijke afdeling ontvangen. Dit tijdschrift, dat aan zijn 33de jaargang toe is, omvat heel wat genealogische informatie. Ook worden aan de deelnemers twee omvangrijke syllabussen ter beschikking gesteld.

De belangstellenden kunnen zich inschrijven bij Claude Gekiere, Herfstlaan 59, 9800 Deinze, liefst per email info@familiekundedeinze.be. Aanvullende inlichtingen worden graag verstrekt.

De inschrijving wordt pas definitief van zodra de storting van 40,00 euro is verricht op rekening nr. **BE24 0832 7311 6738; BIC: GKCCBEBB** van Familiekunde Deinze.

Het aantal inschrijvingen wordt **beperkt tot 12 deelnemers**.

Méer info op <http://www.familiekundedeinze.be>

HERNIEUWING ABONNEMENT LEIESTAM 2025

Gelieve uw bijdrage voor 2025 (12 €) over te willen schrijven op rekening nr. BE24 0832 7311 6738 van FV-Deinze. Nationale leden van Familiekunde Vlaanderen zijn niet verplicht om deze bijdrage te storten maar hun betaling is steeds van harte welkom.

PRETTIGE EINDEJAARSFEESTEN!!

Merksplas – Wortel

(bron en opzoekingen via: <https://www.kolonie57.be>)

De Koloniën van Weldadigheid: een geschiedenis in het kort

1815. Napoleon is gevallen. Willem I wordt koning van het *Verenigd Koninkrijk der Nederlanden*, het huidige Nederland en België. Een groot probleem in het nieuwe land is de hoge werkloosheid en de armoede. In de steden en ook op het platteland is er veel bedelarij: in 1818 leeft bijna een derde van de bevolking van liefdadigheid. De staatskas is leeg, de maatschappelijke orde lijkt bedreigd.

1817. De oprichting van de *Maatschappij van Weldadigheid* wordt voorbereid. Drijvende kracht is Johannes van den Bosch, een generaal met veel ervaring in Nederlands Indië. Hij wil in Nederland de armoede uitroeien. Andere initiatiefnemers zijn hoge ambtenaren en de adellijke elite. Ook duizenden burgers over het hele land en in alle grotere gemeenten dragen bij, net als het Rijk zelf. De centrale idee is: wij zullen betalen voor grond en huisvesting, de armen zullen door te werken voor hun eigen onderhoud zorgen. Zo kosten ze de Staat niets meer. Meer nog: op termijn zouden de armen hun schulden aan de Staat kunnen terugbetalen, dankzij (landbouw)overschotten.

De Maatschappij zal uitgroeien tot een nationaal experiment, met prins Frederik als beschermheer. Voordien was armoedezorg een zaak van de lokale kerken en besturen.

‘Het doel der Maatschappij is hoofdzakelijk om den toestand der armen en lagere volksklassen te verbeteren door aan die mensen arbeid, onderhoud en onderwijs te verschaffen en hen uit dien toestand van verbastering op te beuren en tot een hogere beschaving, *verlichting* en werkdadigheid op te leiden.’

1818-1825. De *Maatschappij van Weldadigheid* sticht zeven landbouwkoloniën: vijf in Nederland en twee in België, waar de Maatschappij sinds 1822 actief is. Ze koopt in

totaal ongeveer 80 vierkante kilometer grond aan. De Koloniën bevinden zich aan de rand van het land, op goedkope woestehedegrond. Men wil er het land ontginnen en de landbouwproductie stimuleren. Dat gebeurt door de inzet van het verarmde stedelijke proletariaat én met nieuwe technieken. De eerste Kolonie heet Frederiksoord, naar de beschermheer van de Maatschappij.

Er lijken alleen maar wins te zijn: meer binnenlandse voedselvoorziening, vernieuwende landbouwtechnieken, minder overlast in de steden, arme mensen die discipline krijgen. Zij leren een vak en staan dankzij hun eigen ‘bedrijfje’ voor hun eigen onderhoud in.

Mensen verheffen past in de Verlichtingsidee van de maakbare mens (en natuur). Het Nederlandse voorbeeld krijgt veel internationale belangstelling. Er zijn op dat moment in Europa gelijkaardige experimenten.

1819-1820. Elke Kolonie is anders, maar in alle Koloniën ontstaat snel een nieuw en gelijkaardig landschap: met rechte lanen, waterwegen en voorzieningen (scholen, kerken, spinnerijen...), en met boerderijtjes in de vrije Koloniën of gestichten in de onvrije Koloniën.

Het onderscheid tussen vrij en onvrij is al snel een belangrijke koerswijziging. In de vier vrije Koloniën wonen families met in veel gevallen twee kinderen. Zij kiezen daar in principe zelf voor en kunnen zelf beslissen om terug te keren in de ‘gewone’ samenleving. In de drie onvrije Koloniën worden mensen gedwongen opgenomen. Gestrafte *kolonisten*, bedelaars en landlopers moeten er collectief op het land werken, onder leiding van geslaagde *kolonisten*. Bedelaars en landlopers zijn volgens de wet namelijk criminelen. Al vroeg laten kritische stemmen zich horen: is dit niet onwettig? Betekenen zoveel problematische mensen geen financieel risico? Er verblijven ook wezen in de ‘gezonde buitenlucht’ van de Koloniën.

1830. Op 25 augustus mondt een liberale manifestatie in de Brusselse Munt uit in een opstand van de verarmde massa tegen het Hollandse gezag en de Brusselse burgerij. De burgerij uit de Zuidelijke Nederlanden gebruikt de onrust om druk uit te oefenen op koning Willem I. Na zijn aarzelende reactie wil men een bestuurlijke scheiding tussen de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden. Op 4 oktober 1830 roept het Voorlopig Bewind de onafhankelijkheid van België uit. De Nederlandse vorst zal die pas in 1839 officieel erkennen.

De vrije Kolonie Wortel en de onvrije kolonie Merksplas worden nog enige jaren bestuurd door de *Maatschappij van Weldadigheid* voor de Zuidelijke Koloniën. De Belgische overheid heeft geen belangstelling voor de Koloniën, die eigendom blijven van het Nederlandse vorstenhuis.

Tot 1859. Al snel, en zeker in de jaren 1840, blijkt het productie- en verdienmodel niet goed te werken: de kosten zijn hoger dan de opbrengsten. De beoogde discipline laat wel eens te wensen over en mensen hebben te weinig kennis van landbouw. De nieuwe bemesting werkt niet goed, de gronden raken uitgeput en er volgen misoogsten. Ook de graanprijs is ingestort. Er ontstaan financiële en sociale problemen.

Het experiment is leerzaam, maar blijkt zeker economisch niet te lukken. Het heeft tienduizenden levens bepaald, in goede en minder goede zin, en het landschap is blijvend ingrijpend veranderd. In 1859 worden de Nederlandse onvrije Koloniën Rijksinstellingen.

De jaren 1870 en later. De Belgische tak van de *Maatschappij van Weldadigheid* ging al in 1842 failliet. In 1870 koopt de Belgische staat de Koloniegroonden aan. Het worden Weldadigheidslandbouwkoloniën voor individuen zonder middelen: in Wortel behoeftige bejaarden, mensen met een beperking, werklozen... en in Merksplas zogeheten 'beroepsbedelaars'. De Koloniën veranderen van gedaante. In Nederland worden de vroegere onvrije Koloniën

Veenhuizen en Ommerschans strafinrichtingen voor bedelaars. Dat gaat gepaard met ingrijpende verbouwingen door architecten van de overheid: vader en zoon Metzelaar in Nederland en Victor Besme in Merksplas.

Tweede helft negentiende eeuw, tot de jaren 1920. In de drie vroegere vrije Koloniën in Nederland investeert de *Maatschappij van Weldadigheid* in nieuwe, grootschaliger boerderijen en wordt al langer aan bosbouw gedaan. Er komen ook land- en tuinbouwscholen en complexen voor bejaardenzorg.

De Maatschappij begint in de jaren 1920 met de verkoop van gronden en gebouwen aan particulieren. Ze bestaat tot op vandaag, maar heeft nog maar een beperkte sociale functie. Ze bekommert zich in de eerste plaats om het erfgoed.

De jaren 1920 en later in België. De Koloniën worden eerst een Rijksweldadigheidsgesticht, vooral voor psychiatrische patiënten, maar na de Tweede Wereldoorlog komen er opnieuw landlopers en bedelaars. Vanaf 1955 is Wortel een onafhankelijke instelling voor hen. Merksplas evolueert naar een strafinrichting, met ingrijpende aanpassings- en verbouwingswerkzaamheden. De afschaffing van de wet op de landloperij in 1993 betekent het einde van de twee Koloniën. Er zijn nog steeds strafinrichtingen in Wortel en Merksplas, maar de gebieden zijn vooral een recreatief landschap en landbouwgrond.

Vanaf de jaren 1980. Na een tijd van leegstand en verval, maar ook van nieuwbouw (gevangenissen, sociale instellingen, welzijn), breekt een nieuwe periode aan. De belangstelling voor het cultuurlandschap met zijn erfgoedwaarden en de bijbehorende verhalen neemt toe. Er komen programma's om de landschappen te herstellen en gebouwen worden gerestaureerd.

2020. Tweehonderd jaar na de oprichting worden de Koloniën van Weldadigheid met hun typische cultuurlandschap misschien UNESCO Werelderfgoed.

BOURSE AGRICOLE

RENSEIGNEMENTS concernant

BENEFICANCE

Benjamin Leonard

Hongkong Méxique

Entré aux Colonies pour la 1re fois le 2e Mars 1765
Ayant son domicile de secours à *St. Paul (p. occ.)*

N ^o de la matricule	N ^o d'ordre	Date de l'entrée	CONDAMNATION				Date de la Sortie	Motif
			Motif	Tribunal	Date	Emp ^o ment / Dup ^o du tout		
11662	1	3 ^e Mars 1765	royal	St. Paul	25 ^e Mars 1765	1 ^{er} 2 ans	11 Mars 1765	
11721	2	14 Mars 1765	2	St. Paul	17 Mars 1765	1 ^{er} 3	17 Mars 1765	transfert
11719	3	1 Mars	transfert de Hongkong	St. Paul	1 Mars 1765	1 ^{er}	1 Mars	
11707	4	11 Mars	royal	St. Paul	11 Mars 1765	1 ^{er} 2 ans	11 Mars 1765	
11698	5	1 Mars 1765	2	St. Paul	1 Mars 1765	1 ^{er} 3	6 Mars 1765	
11670	6	16 Mars 1765	2	St. Paul	16 Mars 1765	1 ^{er} 2 ans	16 Mars	
11671	7	1 Mars	royal	St. Paul	1 Mars 1765	1 ^{er} 3	1 Mars 1765	
11669	8	13 Mars 1765	2	St. Paul	13 Mars 1765	1 ^{er} 3	10 Mars 1765	
11647	9	4 Mars	royal	St. Paul	4 Mars 1765	1 ^{er} 3	26 Mars 1765	
11611	10	9 Mars 1765	2	St. Paul	9 Mars 1765	1 ^{er} 3	5 Mars 1765	
11572	11	12 Mars 1765	2	St. Paul	12 Mars 1765	1 ^{er} 2	12 Mars 1765	
11527	12	15 Mars 1765	2	St. Paul	15 Mars 1765	1 ^{er} 3	15 Mars 1765	X
11491	13	16 Mars 1765	royal	St. Paul	16 Mars 1765	1 ^{er} 3	16 Mars 1765	
11460	14	11 Mars 1765	2	St. Paul	11 Mars 1765	1 ^{er} 3	11 Mars 1765	
11434	15	18 Mars 1765	2	St. Paul	18 Mars 1765	1 ^{er} 3	18 Mars 1765	
11388	16	15 Mars 1765	2	St. Paul	15 Mars 1765	1 ^{er} 3	15 Mars 1765	
11377	17	15 Mars 1765	2	St. Paul	15 Mars 1765	1 ^{er} 3	15 Mars 1765	
11311	18	17 Mars 1765	royal	St. Paul	17 Mars 1765	1 ^{er} 3 ans	17 Mars 1765	cf. Grand Livre de la Colonie

Passé

Een casus:

Edouard Ghequiere (Ghekiere), grondwerker, geboren in Tielt op woensdag 1 januari 1840, ongehuwd overleden op maandag 8 januari 1894, 54 jaar oud, zoon van *Pierre Francois Dekiere* (ook gekend als Gekiere, Ghequiere en Ghekiere) en *Amelia Sophia Dujardin*.

Inlichtingenstaten-veroordelingen Rijksweldadigheidskolonie Wortel-Merksplas:

veroordelingen voor zwerversbestaan en landloperij door de (politie-)rechtbanken van Brussel (vonnissen dd. 16 oktober 1888, 10 juli 1890, 4 mei 1888, 14 april 1889, 14 oktober 1890, 28 april 1891), Tielt (vonnis dd. 25 november 1885), Gent (vonnis dd. 8 oktober 1888), Namur (vonnis dd. 22 februari 1889), Nazareth (vonnis dd. 16 december 1892), Antwerpen (vonnis dd. 8 februari 1887), Ledeberg (vonnis dd. 9 april 1890), Gembloux (vonnis dd. 15 januari 1889), Aalst (vonnis dd. 11 januari 1888), Hoogstraten (18 oktober 1889), Nevele (vonnis dd. 14 mei 1887), Gent (vonnis dd. 11 juni 1886) en Asse (vonnis dd. 11 oktober 1887).

Data van opsluitingen:

- van 27 november 1885 tot 11 december 1885,*
- van 14 juni 1886 tot 19 juli 1886,*
- van 2 augustus 1886 tot 6 september 1886,*
- van 18 oktober 1886 tot 10 januari 1887,*
- van 9 februari 1887 tot 6 mei 1887,*
- van 16 mei 1887 tot 9 september 1887,*
- van 13 oktober 1887 tot 6 januari 1888,*
- van 13 januari 1888 tot 10 maart 1888;*
- van 9 oktober 1888 tot 5 januari 1889,*
- van 26 februari 1889 tot 12 maart 1889,*
- van 5 mei 1888 tot 31 juli 1888,*
- van 9 oktober 1888 tot 5 januari 1889,*
- van 21 januari 1889 tot 12 februari 1889,*
- van 16 april 1889 tot 8 oktober 1889,*
- van 18 oktober 1889 tot 14 januari 1890,*
- van 12 april 1890 tot 5 juli 1890,*
- van 11 juli 1890 tot 7 oktober 1890,*
- van 15 oktober 1890 tot 11 april 1891,*
- van 29 april 1891 tot 2 juni 1891,*
- van 17 december 1892 tot 8 januari 1894.*

Claude Gekiere

HET “KROOSTRIJK GEZIN” VAN DE DEINSE HUISSCHILDER DIEDERIK DUJARDIN (1826-1897)

Bij een boekenstalletje op de wekelijkse vrijdagmarkt bij Sint-Jacobs in Gent kocht ik onlangs een boekje met de titel “*Dagboek uit den Oorlog van Transvaal door Gustaaf Dujardin, lid van de Belgische Ambulance*”, in 1901 uitgegeven te Deinze in de Drukkerij van E. Van Risseghem, Uitgever, Grootte Markt 18, 103 pp.¹.

Nieuwsgierig naar enige informatie betreffende de persoonsgegevens van deze mij totaal onbekend gebleven Deinzenaar Gustaaf Dujardin, kwam ik terecht bij zijn vader, Diederik Dujardin (1826-1897), en diens kroostrijk gezin van niet minder dan zestien kinderen, te weten elf zonen en vijf dochters, maar wel uit twee verschillende huwelijken.

Vader Diederik Dujardin was geboren in Petegem op 19 mei 1826 als vroeg verweesde zoon van Francies Dujardin (° Ingelmunster 15 maart 1791 - + Petegem 9 november 1829)². herbergier op *de Leiehoek* te Petegem, en diens tweede vrouw Rosalie Staes (° Deinze 8 oktober 1793 - + 3 oktober 1888); zij verhuisde na de dood van haar man naar Deinze, waar ze herberg bleef houden; zij hertrouwde niet en werd uiteindelijk 95 jaar oud.

Diederik Dujardin werd huisschilder. Hij was ruim 36 jaar oud toen hij op 4 februari 1863 in Petegem trouwde met de 14 jaar jongere Adelaïde Clementia Dhont (° Petegem 18 juli 1840), kleermaakster van beroep, dochter van het Petegemse landbouwersechtpaar Jan-Baptiste Dhont - Sophie Vlerick.

Uit dit eerste huwelijk werden in Deinze (*Tolpoortstraat 101*) zes kinderen geboren. Gustaaf, auteur van het *Dagboek uit Transvaal*, was hun derde kind, hun tweede zoon.

Ziehier de zes kinderen van Diederik Dujardin en Clementia Dhont, allen te Deinze geboren:

1. Rachel Maria Dujardin, ° 3 februari 1864 (akte 11); zij is op 13 augustus 1890 te Deinze gehuwd met slachter Desire Biebuyck (° Deinze 1850) en † Deinze 11 augustus 1944;
2. Leon Pieter, ° 20 oktober 1865; † Deinze (*Tolpoortstraat 27*) 7 september 1867 (overlijdensakte nr. 83).
3. Gustaaf (*sic*), ° 12 juli 1867 - verbleef in Transvaal 1898-1900; hij is op 24 december 1902 gehuwd met Marie Adolphina Josephina Versichele (° Deinze 1880); werkte als bediende en later als handelsreiziger; is overleden in 1939; in de jaren '30 woonde hij met zijn vrouw in de *Gentstraat* 106, later 116, te Deinze. Méér over hem in een derde bijdrage.
4. Armand, ° 21 december 1868; werd ook huisschilder, zoals zijn vader Diederik; in 1933 woonde hij in de *Stationstraat* 10 te Deinze. Hij was gehuwd met Adeline Maria Euphrosia Hoste (° Kruishoutem 1869), van wie twee dochters: 4/a. Joanna Maria Adelina Dujardin (° Deinze 2 december 1893); 4/b. Blanche Rachel Maria Dujardin (° Deinze 24 december 1896), die op 9 december 1919 (akte 70) te Deinze trouwde met de pasteibakker Maurice Guillaume René Callebaut (° Deinze 3 november 1885), zoon van Victorin Callebaut en van Maria Clementina Verlinde († Deinze 28 januari 1909).
5. Gentil, ° 7 maart 1870; geen verdere gegevens beschikbaar.

¹ Ook de Gentse Universiteitsbibliotheek, Rozier 9, bezit een exemplaar van dit boekwerkje, herkomstig uit de bibliotheek van de dichter Richard Minne; het draagt het boekmerk BIB.D.011574/9.

² Ingelmunster, PR, Doopregister 1791, f° 610: “Anno 1791 decima quinta martii 1791 in Ingelmunster natus est et baptisatus Franciscus du Jardijn filius Joannis Baptistae ex Grammene et Joannae Carolinae VanderKruysen ex Waereghem, conjugum, hic habitantium; susceptores fuerunt Joannes Franciscus Van Nevel en Joanna Catharina Vincent quae nescit scribere”. – De vader van de dopeling signeert “joannis babta du gardijn”.

6. Alphons, ° 15 maart 1872; te Deinze getrouwd op 20 juni 1898 (akte nr. 21)³ met Maria Elodia Van Den Bogaerde, dienstmeid, geboren te Machelen op 22 maart 1869 als dochter van Jan-Baptiste Van Den Bogaerde († Machelen 19 juli 1884) en van de 53-jarige Eugenia Cras, wonende te Machelen.

Enkele dagen na de bevalling van haar zontje Alphons, op 18 maart 1872, stierf Adelaïde Clementia Dhont in het kraambed; ze was slechts 31 jaar en 8 maanden oud.

Diederik Dujardin, weduwnaar geworden in de leeftijd van 46 jaar, hertrouwde twee jaar later in Deinze op 6 mei 1874 met de 27-jarige Maria Clementia Devlieger, geboortig van Nazareth (24 oktober 1847), wonende te Deinze als dienstmeid (bij Dujardin zelf?); zij was de dochter van Petrus Devlieger (75 jaar oud) en van Amelia Pieters (63 jaar oud), werklieden, woonachtig te Deurle. De bruid was vijf à zes maanden zwanger.

Uit dit tweede huwelijk van Diederik Dujardin met Maria Clementia Devlieger werden in Deinze tien kinderen geboren, waaronder een meisjes-tweeling. Maar vier van die tien kinderen (zie hierna onder nrs. 10, 11, 12 en 15) zijn al op prille leeftijd overleden.

7. Pieter Franciscus, ° 2 augustus 1874 - verbleef in Transvaal, ca. 1896-1900; op 15 mei 1901 te Deinze gehuwd met Irma De Troch (° Kerksken 1874), zijdehaspelaarster te Deinze. Méér over hem in een volgende bijdrage.

8. Elena Leonie, ° 12 december 1875; werd kleermaakster; huwde te Deinze op 14 maart 1900 (akte nr. 9) met de bereden rijkswachter Henricus August Bentheim (° Kaaskerke 13 januari 1870), wonende te Ronse en voordien te Petegem-aan-de-Leie, zoon van Désiré Jacobus Bentheim († Teteghem (Fr) 15 mei 1896) en Melania Amelia Bulcke († Kaaskerke 27 september 1875); huwelijkscontract dd° 14 maart 1900 voor Edgard Lagrange, notaris te Deinze. Na de vroege dood van haar man († Leopoldsburg 5 augustus 1902) hertrouwde Elena Leonie Dujardin op 18 maart 1904 met Leopold Isidoor Nicolay (° Mechelen 19 februari 1877, eveneens bereden rijkswachter, wonende te Kortrijk, zoon van de 63-jarige Isidoor Joseph Nicolay, stationsoverste te Sint-Gillis-Waas, en Nathalia Biesbroeck. “Hélène” Dujardin overleefde ook haar tweede echtgenoot; als tweevoudige weduwe (Bentheim/Nicolay) woonde zij in de jaren '20 en '30 op de Deinse *Markt* (resp. nrs. 83, 15 en 56).

9. Bertha Emma Leonie, ° 17 april 1877; † Deinze (*Tolpoortstraat 113*) 5 september 1911 (akte nr. 65), zonder beroep, 34 jaar oud; zij was ongehuwd gebleven.

10. Clara Trinetten Marie, ° 17 april 1877; † Deinze (*Tolpoortstraat 103*) 28 april 1878 (akte nr. 30).

11. Henri Pieter Jozef, ° 13 april 1878; † Deinze (*Tolpoortstraat 103*) 4 februari 1879 (akte nr. 23).

12. René Achille Remi, ° 7 september 1879; † Deinze (*Tolpoortstraat 103*) 26 juli 1880 (akte nr. 70).

13. Marcel Auguste, ° 1 november 1880; werd huisschilder-herbergier; op 27 juli 1904 te Deinze gehuwd met Gabriëlle Maria Alida Lampaert (° Deinze 17 april 1883), dochter van de 59-jarige herbergier Hendrik Lampaert en de 53-jarige Rosa Schelstraete, beiden wonende te Deinze.

14. Anna Maria, ° 25 september 1882; werd kleermaakster; op 27 juni 1903 te Deinze gehuwd met Albert Gustaaf Adolf Benaets (° Luik 20 november 1876), sergeant-majoor te Bergen, zoon

³ Deinze, Stadsarchief, Huwelijken 1898, akte nr. 21, dd° 20.06.1898. Alphons Dujardin, de 26-jarige bruidegom, woont op dat ogenblik als politieagent te Brussel. De huwelijksgetuigen zijn alle vier familieleden van hem, resp. Armand Dujardin, zijn 30-jarige broer, huisschilder; Désiré Biebuyck, 48 jaar, slachter, zijn schoonbroer; Joannes Francies Saverys, 79 jaar, winkelier, zijn oom; Alphonse Saverys, 49 jaar, schilder, zijn kozijn. De bruid signeert als “Elodie (haar tweede voornaam) Van Den Bogaerde”.

van Geradus Benaets, magazijnoverste, en van Maria Elisabeth Antonia Elias, beiden wonende te Luik.

15. Astère Achille Désiré, ° 5 december 1884; † Deinze (*Tolpoortstraat 103*) 25 augustus 1886 (akte nr. 75).

16. Cyrille Alphonse, ° 28 juli 1887; huisschilder; gehuwd te Brussel op 1 februari 1913 met Alice Virginie De Pestele (° Brugge 5 januari 1887), dienstmeid te Brussel (*Van Eyckstraat 40*), dochter van de overledenen Stanislas De Pestele en Rosalie Françoise Anasthasie Tanghe.

Vader van een “kroostrijk”, maar vaak door de dood bezocht gezin, is Diederik Dujardin tien jaar na de geboorte van zijn jongste kind overleden, te Deinze (*Tolpoortstraat 101*) op Driekoningendag, 6 januari 1897, zeventig jaar en zeven maanden oud⁴. Zijn tweede vrouw, Maria Clementia Devlieger, werd weduwe in haar 50 levensjaar en zou haar man nog vijftien jaar overleven: zij stierf te Deinze, *Tolpoortstraat 113*, op 18 maart 1912 (overlijdensakte nr. 21).

Gustaafs grootvader, Francies Dujardin (° Ingelmunster 1791 - † Petegem 1829), zoon van Jan-Baptiste Dujardin (uit Grammene) en Johanna Vercruysse (uit Waregem), was in zijn eerste huwelijk getrouwd geweest te Petegem-aan-de-Leie op 9 april 1817 met ene Ferdinandine Versé; daarna, eens weduwnaar geworden, was hij op 5 februari 1820 te Deinze hertrouwd met Rosalia Staes (° 1793- † 1888), de grootmoeder van Gustaaf, die haar nog goed gekend heeft. In de Franse *Bevolkingstelling van het jaar IV (1796)* komt zowel in Deinze als in Petegem de familienaam Dujardin niet voor.

* * *

En nu even terug naar het *Dagboek van de Oorlog in Transvaal* (1901), dat voor ons de aanleiding was tot het hiervoor beschreven genealogisch onderzoek naar de Dujardins in Deinze. Zij waren dus, zoals gebleken is, geen autochtone Deinzenaars, maar wel afstammelingen van een inwijkeling uit Ingelmunster.

Uit het *Voorwoord* (door de uitgever) blijkt dat Gustaaf Dujardins verblijf in Transvaal (van 1898 tot december 1900), waarover het dagboek handelt, in feite reeds zijn tweede reis was naar Pretoria, waar hij “een deftig bestaan vond”. Daarover meer in een volgende bijdrage, waarin meer specifiek op Gustaafs dagboek zal worden ingegaan.

Bovendien is ons, uit alweer een andere informatiebron⁵, gebleken dat ook een van de jongere (stief)broers van Gustaaf, met name Pieter Franciscus Dujardin (° 1874), enkele jaren in Transvaal heeft verbleven en er ook van dichtbij de oorlogsverrichtingen heeft meegemaakt. Ook over hem volgt nog een aparte bijdrage.

Paul Huys

⁴ Een oudere broer van Diederik, m.n. Pieter Dujardin (° Petegem 1822), slager te Deinze, was hier een paar jaar vroeger gestorven, op 14 juni 1895; hij was driemaal gehuwd. Een oudere zuster van Diederik, m.n. Stephania Dujardin (Petegem 26 november 1824 - Deinze 27 oktober 1898), gehuwd met Jan Francies Saverys, overleed in Deinze in 1898; zij was de grootmoeder (kw. 5) van de Deinse schilder Albert Saverys (zie zijn kwartierstaat in: *Vlaamse Stam*, XVII,10, okt. 1982, pp. 409-418

⁵ In het krantenbericht “Pieter Dujardin, huisschilder in Transvaal”, in het weekblad *De Volksstem* (Aalst, jrg. 6, nr. van 3 november 1900), wordt bericht over Pieter Dujardins “terugkeer uit Zuid-Afrika, waar hij bijna 5 jaar verbleef” (d.i. vanaf 1895, toen vader Diederik Dujardin nog leefde). Mogelijk is dus, dat de beide broers in 1895 samen vertrokken zijn naar Pretoria – maar daarover later méér.

DEINSE ENKWESTEN

(vervolg van Leiestam 4/2024, p. 1757-1758)

(vervolg register 465 in Fonds Deinze (AR29) in het rijksarchief Gent)

103. fo. 135: 18/8/1727:

door Frans DE GROOTE en Pieter DORDE schepenen van Deinze
in de zaak van Jan Baptiste MOERMAN baljuw van Astene, amman van Grammene en
procureur van Deinze eiser

tegen Jaecques DE MEYERE verweerder

Onderwerp: beledigingen aan het adres van de eiser ter hoogte van het huis van de verweerder
gelegen in Tussenbruggen

Werden verhoord:

Charles VAN WONTERGHEM schout en procureur van Deinze, 31 jaar

Laureins VAN WONTERGHEM procureur van Deinze 29 jaar

Marie Anne VAN DOORNE huisvrouw van Cornelis VAN WINGHEN, 44 jaar

Pieter STEYAERT, 25 jaar, wonende Deinze.

104. fo. 137: 27/9/1727

door Frans VANDER VENNET en Frans DE GROOTE schepenen van Deinze
in de zaak van Jaecques DE MEYERE “comys ende ontfanghere van alle de provinciale
rechten van Vlaenderen in het district Deinze” verweerder
tegen Joannes MOERMAN eiser

Onderwerp: aanleiding van de in volgnummer 103 vermelde scheldpartij tussen eiser en
verweerder voor het huis van de verweerder in Tussenbruggen; Isabelle VERHELST niet
van brandewijnstoker Cornelis VAN WINGHEN in Deinze, zou op de avond van 30 juli 1727
zijn benaderd door de officieren van de vermelde provinciale rechten “ter causen sij was
draeghende eenighen graen brandewijn” en ondergebracht in herberg het Bourgondisch schild
in plaats van in de gevangenis; de eiser zou de verweerder hebben toegeworpen dat hij hem
niet vertrouwd bij de gearresteerde vrouw met de uitspraak “ghij saut haer een kind
maecken”, waarop de verweerder heeft gereageerd tegen de eiser

Werden verhoord:

Pieter STEYAERT, 25 jaar, wonende Deinze

Isabelle SCHAUWBROUCK huisvrouw van Joos OPSOMERE, 23 jaar, wonende Deinze

Isabelle DE LOOF, 19 jaar, dienstmeid van Pieter VANDER MEULEN en voordien van Jan
Frans VAN DOORN

105. fo. 143: 19/11/1727:

Door Frans VANDERVENNET burgemeester en Cornelis VAN WINGHEN schepen
op verzoek van Jan LA TOMME in Grammene eiser

tegen Jacobus BONRY, wagenmaker, verweerder

Onderwerp: voorwaarden en betaling aankoop bomen verweerder van eiser

Werden verhoord:

Joos VAN MEENEN, 35 jaar, wonende Grammene

Gillis VERBRUGGHE filius Pieter, 34 jaar, wonende Grammene, landsman

Joannes CODDENS, 25 jaar, wonende Grammene

Pieter VAN STEENKISTE, wonende Grammene, landsman

Adriaen VANDE WALLE, “praeter” van Grammene

(wordt vervolgd)

Guido Demuyne

NIEUWE UITGAVE BIJ FAMILIEKUNDE DEINZE :

Index huwelijken: NEVELE (6 deelgemeenten) 1796-1920

Versie 2.0 (met aanvulling periode 1911-1920).

Publicatiejaar: 2024

Alfabetische klappers (op naam van man en op naam van de vrouw) op de huwelijken van de Burgerlijke Stand voor de periode 1796-1920: Nevele, Landegem, Vosselare, Hansbeke, Poesele en Merendree.

In de periode van 1911 tot en met 1920 werden in de 6 deelgemeenten 624 huwelijken geregistreerd. Er zijn vanaf 1796 tot en met 1920 in totaal 8.649 huwelijken afgesloten.

De geraadpleegde bronnen zijn geraadpleegd in het Rijksarchief en in het Stadsarchief van Deinze.

Prijs Cd-rom 8 euro (+ € 4 verzendingskosten) - (Prijs via WeTransfer 8 euro) over te schrijven met vermelding CD Deinze versie 2.0 op **Rekeningnr. Familiekunde Deinze**

IBAN: BE24 0832 7311 6738 / BIC: GKCCBEBB

